

SLUŽBENI GLASNIK

REPUBLIKE SRPSKE

Jezik
bošnjačkog naroda

JU Službeni glasnik Republike Srpske,
Banja Luka, Veljka Mladenovića bb
Telefon/faks: (051) 456-331, 456-341
E-mail: sgrs.redakcija@slglasnik.org
sgrs.oglasni@slglasnik.org
sgrs.finansije@slglasnik.org
sgrs.online@slglasnik.org

www.slglasnik.org

Ponedjeljak, 13. juli 2020. godine

BANJA LUKA

Broj 68

God. XXIX.

Žiroračuni: Nova banka a.d. Banja Luka
555-007-00001332-44
NLB banka a.d. Banja Luka
562-099-00004292-34
Sberbank a.d. Banja Luka
567-162-10000010-81
UniCredit Bank a.d. Banja Luka
551-001-00029639-61
Komercijalna banka a.d. Banja Luka
571-010-00001043-39
Addiko Bank a.d. Banja Luka
552-030-00026976-18

1358

Na osnovu Amandmana XL. tačka 2. na Ustav Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 28/94),
d o n o s i m

U K A Z

O PROGLAŠENJU ZAKONA O ELEKTRIČNOJ ENERGIJI

Progllašavam Zakon o električnoj energiji, koji je Narodna skupština Republike Srpske usvojila na Desetoj redovnoj sjednici, održanoj 25. juna 2020. godine, a Vijeće naroda 6. jula 2020. godine konstatiralo da se Zakon o električnoj energiji ne odnosi na vitalni nacionalni interes ni jednog od konstitutivnih naroda u Republici Srpskoj.

Broj: 01-020-1979/20
7. jula 2020. godine
Banjaluka

Predsjednik
Republike,
Željka Cvijanović, s.r.

Z A K O N

O ELEKTRIČNOJ ENERGIJI

POGLAVLJE I.

OSNOVNE ODREDBE

Predmet Zakona
Član 1.

Ovim zakonom uređuju se ciljevi i način ostvarivanja elektroenergetske politike, uvjeti i način obavljanja elektroenergetskih djelatnosti, nadležnosti Regulatorne komisije za energetiku Republike Srpske u sektoru električne energije, način funkcioniranja i razvoja tržišta električne energije, prava i obaveze učesnika na tržištu, nadzor nad tržištem, zaštita kupaca električne energije, nadzor nad provođenjem ovog zakona i druga pitanja od značaja za uređivanje elektroenergetske oblasti.

Ciljevi
Član 2.

Osnovni ciljevi ovog zakona su:

- 1) osiguranje sigurnog snabdijevanja električnom energijom kupaca po definiranim standardima kvaliteta,
- 2) osiguranje sigurnog, pouzdanog i efikasnog rada, održavanja i razvoja distributivnog sistema električne energije i pružanje propisanog kvaliteta usluga distribucije električne energije,

- 3) efikasna regulacija elektroenergetskih djelatnosti,
- 4) zaštita prava i interesa korisnika mreže, uključujući pravo pristupa mreži, sigurnost i kvalitet snabdijevanja i dostupnost električne energije,
- 5) razvoj tržišta električne energije,
- 6) osiguranje efikasnog razdvajanja operatora distributivnog sistema i osiguranje njegove neovisnosti o drugim elektroenergetskim djelatnostima,
- 7) osiguranje uvjeta za nesmetano izvršavanje obaveza javne usluge,
- 8) stvaranje uvjeta za investicije u elektroenergetskom sektoru,
- 9) osiguranje dugoročne uravnoteženosti razvoja elektroenergetskog sektora i energetskog sektora u cjelini, sa tendencijama potražnje energije i povezivanja sa regionalnim tržištem,
- 10) promoviranje održivog razvoja elektroenergetskog sektora kroz poštovanje međunarodnih sporazuma i konvencija iz oblasti energetike i zaštite životne sredine,
- 11) usklađivanje razvoja elektroenergetskog sektora sa energetskom i ekonomskom politikom Republike Srpske,
- 12) usklađivanje sa propisima Evropske unije radi uspostavljanja pravnog i institucionalnog okvira u skladu sa pravnim nasljeđem Evropske unije.

Načela
Član 3.

Ovaj zakon se zasniva na načelima nediskriminacije, pravičnosti, transparentnosti, tržišne konkurencije, slobode kretanja robe i slobode pružanja usluga, zaštite prava krajnjih kupaca, javnog interesa i zaštite životne sredine, te slobode izbora snabdjevača električnom energijom.

Odnos sa drugim zakonima
Član 4.

- (1) Na sva pitanja koja nisu uređena ovim zakonom supsidijarno se primjenjuju propisi kojima se uređuju oblasti energetike, obnovljivih izvora energije, energetske efikasnosti, prostornog uređenja i građenja, trgovine, zaštite potrošača, zaštite životne sredine i koncesija.
- (2) U postupku odlučivanja o pojedinačnim pravima i obavezama elektroenergetskih subjekata i krajnjih kupaca, ako ovim zakonom nije drugačije propisano, primjenjuju se odredbe zakona kojima se uređuje opći upravni postupak.

Značenje pojmova
Član 5.

Pojmovi korišteni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

1) električna energija je roba koja ima svoj kvalitet, namjenu, uvjete prodaje i cijenu, na čiju se proizvodnju, distribuciju, snabdijevanje i trgovinu primjenjuju odredbe ovog zakona;

2) prijenos električne energije je prijenos na visokonaponskom međupovezanim sistemom s ciljem njene isporuke kupcima ili distributerima, koji ne obuhvaća snabdijevanje električnom energijom;

3) distribucija je prenošenje električne energije kroz distributivne sisteme srednjeg i niskog napona sa ciljem njene isporuke kupcima, koja ne obuhvaća snabdijevanje električnom energijom;

4) operater distributivnog sistema električne energije je energetska subjekt koji obavlja djelatnost distribucije električne energije i upravljanja distributivnim sistemom električne energije, odgovoran je za rad, održavanje i razvoj distributivnog sistema na određenom području, njegovo povezivanje sa drugim sistemima i za osiguranje dugoročne sposobnosti sistema da ispunji potrebe za distribucijom električne energije na ekonomski opravdan način;

5) zatvoreni distributivni sistem je sistem preko koga se distribuira električna energija na prostorno ograničenoj industrijskoj i trgovačkoj zoni ili zoni zajedničkih usluga, ako je poslovanje ili proizvodni proces korisnika tog sistema iz specifičnih i sigurnosnih razloga povezan ili taj sistem obavlja distribuciju električne energije prvenstveno vlasniku ili operateru sistema, ili njihovim povezanim preduzećima;

6) snabdijevanje označava prodaju električne energije krajnjim kupcima, uključujući i preprodaju;

7) snabdjevač je elektroenergetski subjekt koji obavlja djelatnost snabdijevanja električnom energijom;

8) trgovina električnom energijom je kupoprodaja električne energije, uključujući preprodaju na veleprodajnom tržištu i prekograničnu trgovinu, ali ne uključuje prodaju električne energije krajnjim kupcima;

9) mjesto priključenja označava mjesto u kojem se priključak spaja na distributivnu ili prijenosnu mrežu;

10) tačka napajanja označava mjesto u kojem se završava priključak, a počinje elektroenergetski objekat ili instalacije krajnjeg kupca ili proizvođača;

11) priključak je dio distributivnog ili prijenosnog sistema koji obuhvaća skup vodova, opreme i uređaja, uključujući mjernu opremu i mjerno mjesto, kojima se instalacija korisnika sistema fizički povezuje na mrežu niskog ili srednjeg ili visokog napona;

12) mjerno mjesto označava mjesto na kojem se mjernim uređajima mjeri električna energija i snaga koju korisnik sistema preuzima, odnosno isporučuje u mrežu, ili je koristi za vlastite potrebe ili za druge namjene;

13) kupac označava kupca na veliko ili krajnjeg kupca električne energije;

14) krajnji kupac označava kupca koji kupuje električnu energiju za sopstvenu upotrebu;

15) kupac iz kategorije potrošnje domaćinstva označava kupca koji kupuje električnu energiju za sopstvenu upotrebu, ali ne uključuje komercijalne djelatnosti;

16) mali kupac označava malog industrijskog ili komercijalnog kupca električne energije čiji su objekti priključeni na distributivni sistem električne energije napona nižeg od 1 kV i koji ispunjava sljedeće kriterije:

1. ispunjava najmanje dva od sljedeća tri uvjeta:

- da ima manje od 50 uposlenika,

- da mu ukupan godišnji prihod nije veći od 2.000.000 KM,

- da mu vrijednost poslovne imovine ne prelazi 1.000.000 KM ili

2. ima godišnju potrošnju u prethodnoj godini koja ne prelazi 35.000 kWh;

17) kupac na veliko označava kupca koji kupuje električnu energiju za ponovnu prodaju;

18) kupac - proizvođač električne energije iz obnovljivih izvora energije označava krajnjeg kupca, koji djeluje u okviru svojih prostorija smještenih unutar ograničenog područja, koji proizvodi električnu energiju iz obnovljivih izvora energije za vlastitu potrošnju, odnosno koji može skladištiti ili prodavati električnu energiju proizvedenu iz obnovljivih izvora energije koju je sam proizveo, pri čemu za kupce koji ne pripadaju kategoriji domaćinstva te aktivnosti ne predstavljaju njihovu glavnu komercijalnu ili profesionalnu djelatnost;

19) kupci - proizvođači električne energije iz obnovljivih izvora energije koji djeluju zajednički označavaju grupu koja se sastoji od najmanje dva kupca - proizvođača električne energije iz obnovljivih izvora energije koji djeluju zajednički u skladu sa definicijom kupac - proizvođač, a koji su smješteni u istoj zgradi ili stambenom kompleksu;

20) aktivni kupci označavaju krajnje kupce ili grupu krajnjih kupaca koji zajednički djeluju, koji troše ili skladište električnu energiju proizvedenu u okviru svojih prostorija smještenih u okviru određenih granica, ili koji prodaju električnu energiju koju su sami proizveli, ili učestvuju u mjerama fleksibilnosti ili mjerama energetske efikasnosti, pri čemu ove aktivnosti ne predstavljaju njihovu osnovnu komercijalnu ili profesionalnu djelatnost;

21) primopredajno mjesto predstavlja lokaciju mjernog uređaja na kojem se mjeri predata ili preuzeta električna energija u mrežu ili iz mreže i mjesto razgraničenja vlasništva i odgovornosti između operatora i korisnika sistema;

22) potpuno snabdijevanje je prodaja električne energije kod koje količina električne energije za obračunski period nije utvrđena ugovorom o prodaji, već se količina električne energije određuje na osnovu ostvarene potrošnje na mjestu primopredaje;

23) građanska energetska zajednica predstavlja pravno lice koje je zasnovano na dobrovoljnom i otvorenom učešću i koje je efektivno kontrolirano od svojih članova ili akcionara, koji mogu biti fizička lica, jedinice lokalne samouprave ili mala preduzeća, a čija je prevashodna svrha osiguranje zaštite životne sredine, ekonomskih ili socijalnih koristi za svoje članove ili akcionare ili za sredinu u kojoj djeluju, a ne ostvarivanje finansijske koristi, i koja može uključivati proizvodnju, zajedno sa obnovljivim izvorima, distribuciju, snabdijevanje, potrošnju, objedinjavanje (agregaciju), skladištenje energije, usluge energetske efikasnosti ili usluge punjenja električnih vozila ili osiguranje drugih energetske usluga svojim članovima ili akcionarima;

24) elektroenergetski objekti korisnika mreže označavaju elektroenergetske objekte proizvođača ili krajnjeg kupca koji se nalaze iza tačke napajanja;

25) korisnik sistema je proizvođač, odnosno krajnji kupac;

26) pomoćne usluge označavaju usluge potrebne za sigurno i pouzdano funkcioniranje prijenosnog ili distributivnog sistema, te kontinuirano i kvalitetno snabdijevanje kupca električnom energijom;

27) balansiranje (uravnoteženje) označava sve radnje i procese kojima operator prijenosnog sistema u kontinuitetu osigurava održavanje planirane snage razmjene i frekvencije sistema u okviru unaprijed određenih granica stabilnosti, kao i količine rezervi potrebnih u postupku regulacije frekvencije i snage razmjene, s obzirom na zahtijevani kvalitet;

28) balansna grupa označava grupu koju čini jedan ili više učesnika na tržištu električne energije za čije odstupanje odgovara balansno odgovorna strana;

29) balansno odgovorna strana označava učesnika na tržištu električne energije koji preuzima finansijsku odgovornost za odstupanja jedne balansne grupe;

30) kontrola elektroenergetskog subjekta označava pravo, ugovore i druga sredstva koja, odvojeno ili u kombinaciji, a imajući u vidu činjenično stanje ili zakonske propise, daju mogućnost jednom licu da samostalno ili sa drugim licima koja sa njim zajedno djeluju, vrši odlučujući uticaj na poslovanje drugog lica putem učešća u osnovnom kapitalu ili prava na korištenje cjelokupne imovine ili dijela imovine i prava ili ugovore koji osiguravaju odlučujući uticaj na sastav, glasanje ili odluke organa subjekta;

31) isporuka je primopredaja električne energije na mjestu određenom za isporuku;

32) direktni vod označava elektroenergetski vod koji povezuje objekat proizvođača električne energije sa krajnjim kupcem čiji objekat nije priključen na prijenosni ili distributivni sistem;

33) distribuirana proizvodnja električne energije je ona proizvodnja koja se odvija u elektranama koje su priključene na distributivni sistem;

34) kogenerativno postrojenje za proizvodnju označava postrojenje za istovremenu proizvodnju toplotne i električne energije u jedinstvenom procesu;

35) energetska efikasnost u svrhu upravljanja potražnjom označava integrirani pristup upravljanju potražnjom čiji je cilj da utiče na količinu i vrijeme potrošnje električne energije radi smanjenja ukupne potrošnje energije i vršnih opterećenja, davanjem prednosti investicijama u mjere energetske efikasnosti kao alternativni gradnji novih elektrana, ako su one najefikasniji i ekonomski najbolji izbor, a da se pri tome ne ugrozi sigurnost snabdijevanja;

36) sigurnost snabdijevanja je osiguravanje dovoljnih količina električne energije krajnjim kupcima, kao i sposobnost elektroenergetskog sistema da isporuči električnu energiju do krajnjih kupaca;

37) tarifa označava naknadu ili više naknada za korištenje elektroenergetskih mreža ili za usluge u vezi sa električnom energijom;

38) električno vozilo je motorno vozilo opremljeno sistemom za prijenos snage, koje sadrži barem jedan neperiferni električni uređaj za skladištenje energije s mogućnošću ponovnog punjenja koji je moguće puniti eksterno;

39) mjesto za punjenje je standardizirani električni priključak putem kojeg je u datom trenutku moguće puniti električno vozilo ili zamijeniti bateriju električnog vozila;

40) javno dostupno mjesto za punjenje je mjesto za punjenje na kojem se na nediskriminatorni način pruža usluga punjenja električnih vozila električnom energijom;

41) mjesto za punjenje male snage je mjesto za punjenje koje omogućava prijenos električne energije na električno vozilo snage jednake ili manje od 22 kW, osim uređaja snage manje ili jednake 3,7 kW koji su instalirani u privatnim domaćinstvima ili čija primarna namjena nije punjenje električnih vozila, te koji nisu dostupni javnosti;

42) mjesto za punjenje velike snage je mjesto za punjenje koje omogućava transfer električne energije na električno vozilo snage veće od 22 kW.

POGLAVLJE II.

ELEKTROENERGETSKA POLITIKA I PLANIRANJE

Elektroenergetska politika

Član 6.

Vlada Republike Srpske (u daljem tekstu: Vlada) vodi elektroenergetsku politiku u skladu sa strateškim dokumen-

tima i planovima razvoja energetskog sektora i drugim propisima kojima se uređuje oblast energetike.

Sadržaj elektroenergetske politike

Član 7.

Elektroenergetska politika obuhvaća mjere kojima se osigurava sigurno i kvalitetno snabdijevanje električnom energijom, adekvatnost sistema za proizvodnju, prijenos i distribuciju električne energije, promoviranje dugoročne uravnoteženosti razvoja elektroenergetskog sektora u cjelini, raznovrsnost u proizvodnji električne energije, promoviranje korištenja obnovljivih izvora energije i energetske efikasnosti, osiguranje ekološke ravnoteže, razvoj tržišta i promoviranje konkurencije na tržištu električne energije, promoviranje investicija i uvođenje novih tehnologija u elektroenergetskom sektoru, te sve druge mjere i aktivnosti u funkciji energetske sigurnosti Republike Srpske.

Elektroenergetski bilans Republike Srpske

Član 8.

(1) Vlada, na prijedlog ministarstva nadležnog za energetiku (u daljem tekstu: Ministarstvo), donosi godišnji elektroenergetski bilans.

(2) Elektroenergetskim bilansom Republike Srpske planira se ukupna proizvodnja i potrošnja električne energije, način snabdijevanja električnom energijom, struktura proizvodnje i potrošnje električne energije, viškovi električne energije, potreban nivo rezervnih kapaciteta za sigurno snabdijevanje kupaca električnom energijom, kao i planovi i prognoze, na osnovu prijedloga proizvođača, operatera prijenosnog sistema, operatera distributivnog sistema i snabdjevača.

(3) Podaci za elektroenergetski bilans se prikupljaju i iskazuju za teritoriju Republike Srpske, uzimajući u obzir međuentitetsku trgovinu i trgovinu sa Brčko Distriktom Bosne i Hercegovine, kao i prekograničnu trgovinu električne energije.

(4) Vlada, do kraja tekuće godine, donosi i javno objavljuje godišnji elektroenergetski bilans.

(5) Ministarstvo prati ostvarenje Elektroenergetskog bilansa Republike Srpske.

POGLAVLJE III.

ELEKTROENERGETSKE DJELATNOSTI

Elektroenergetski subjekt i elektroenergetske djelatnosti

Član 9.

(1) Elektroenergetski subjekt je privredno društvo ili preduzetnik koji obavlja najmanje jednu od elektroenergetskih djelatnosti (proizvodnju, prijenos, distribuciju, snabdijevanje i trgovinu ili organizaciju tržišta električne energije) i koji je odgovoran za komercijalne i tehničke poslove i poslove održavanja u vezi sa tim djelatnostima, ne uključujući krajnjeg kupca.

(2) U smislu ovog zakona, elektroenergetske djelatnosti su:

- 1) proizvodnja električne energije,
- 2) distribucija električne energije i upravljanje distributivnim sistemom,
- 3) snabdijevanje i trgovina električnom energijom.

(3) Elektroenergetsku djelatnost može da obavlja elektroenergetski subjekt koji ima dozvolu za obavljanje elektroenergetske djelatnosti (u daljem tekstu: dozvola) u skladu sa zakonima kojima se uređuje oblast energetike i ovim zakonom.

(4) Elektroenergetske djelatnosti iz stava 2. ovog člana obavljaju se kao javna usluga ili kao tržišne djelatnosti.

Opći interes Republike Srpske
Član 10.

(1) Sigurno snabdijevanje električnom energijom je od općeg interesa za Republiku Srpsku.

(2) Osiguranje dovoljne proizvodnje i isporuka električne energije potrebne za život i rad građana, te poslovanje i razvoj privrednih i društvenih subjekata, na siguran, pouzdan i kvalitetan način po razumnim cijenama, od interesa je za Republiku Srpsku.

(3) Radi osiguranja sigurnosti snabdijevanja, elektroenergetski subjekti koji obavljaju elektroenergetske djelatnosti iz člana 9. ovog zakona, dužni su da s ciljem ostvarivanja interesa Republike Srpske iz st. 1. i 2. ovog člana, prvenstveno osiguraju dovoljne količine električne energije koja je potrebna za život i rad građana, te poslovanje i razvoj privrednih i drugih subjekata, zadovoljavajući pri tome kriterije ekonomičnosti isporuke.

Tržišne djelatnosti
Član 11.

(1) Elektroenergetski subjekti kojima ovim zakonom ili propisom donesenim na osnovu ovog zakona nije određena obaveza pružanja javne usluge, obavljaju djelatnosti u skladu sa odredbama ovog zakona i propisima kojima se uređuju tržišni odnosi.

(2) Tržišne djelatnosti obavljaju se i organiziraju u skladu sa ciljevima održivog razvoja elektroenergetskog sektora i potrebama krajnjih kupaca u Republici Srpskoj, odnosno postizanja sigurnog, pouzdanog i kvalitetnog snabdijevanja električnom energijom, uz poštovanje načela tržišne konkurencije i ravnopravnog položaja svih subjekata.

Javna usluga
Član 12.

(1) Elektroenergetskom subjektu koji obavlja djelatnosti iz člana 9. stav 2. t. 1) i 3) može se odrediti obaveza pružanja javne usluge po reguliranim uvjetima, koja će osigurati sigurnost snabdijevanja, a koja se može odnositi na redovnost, kvalitet i cijenu usluge, te uvjete u vezi sa energetske efikasnošću i korištenjem energije iz obnovljivih izvora.

(2) Elektroenergetska djelatnost distribucije električne energije i upravljanja distributivnim sistemom obavlja se kao javna usluga prema uvjetima uređenim ovim zakonom.

(3) Obaveza pružanja javne usluge iz stava 1. ovog člana jasno je definirana, transparentna, nediskriminatorna, provjerljiva, vremenski ograničena, pri čemu se postupkom određivanja obaveze pružanja javne usluge garantira ravnopravnost elektroenergetskih subjekata u pružanju javnih usluga i ne utiče na otvorenost tržišta, te se svim elektroenergetskim subjektima garantira ravnopravnost pristupa kupcima pod istim uvjetima u skladu sa ovim zakonom.

(4) Elektroenergetski subjekti, koji djelatnosti obavljaju kao javnu uslugu na način propisan ovim zakonom, dužni su da osiguraju:

- 1) sigurnost snabdijevanja električnom energijom,
- 2) propisani, odnosno ugovoreni kvalitet snabdijevanja električnom energijom,
- 3) primjenu razumnih, lahko i jasno uporedivih, javnih i nediskriminatornih cijena određenih u skladu sa ovim zakonom,
- 4) primjenu mjera zaštite životne sredine, zaštitu života, zdravlja i imovine građana, u skladu sa posebnim propisima,
- 5) primjenu mjera zaštite krajnjih kupaca,
- 6) druge uvjete propisane dozvolom za obavljanje djelatnosti i odlukom kojom je elektroenergetskom subjektu nametnuta obaveza pružanja javne usluge.

Izvjешtavanje o javnoj usluzi
Član 13.

(1) Vlada, direktno ili putem nadležne institucije Bosne i Hercegovine, obavješta Sekretarijat Energetske zajednice o svim mjerama određenim za pružanje javne usluge, uključujući zaštitu krajnjih kupaca, te o njihovom mogućem uticaju na tržišnu konkurenciju u Republici Srpskoj.

(2) Vlada, svake dvije godine, direktno ili putem nadležne institucije Bosne i Hercegovine, obavješta Sekretarijat Energetske zajednice o svim promjenama koje su u vezi sa pružanjem javne usluge.

Razdvajanje računa
Član 14.

(1) Elektroenergetski subjekt koji obavlja jednu ili više elektroenergetskih djelatnosti ili koji pored tih elektroenergetskih djelatnosti obavlja i druge elektroenergetske djelatnosti, kao i druge djelatnosti koje se u smislu ovog zakona ne smatraju elektroenergetskim, dužan je da s ciljem izbjegavanja diskriminacije, međusobnog subvencioniranja i poremećaja konkurencije, u svojim računovodstvenim internim obračunima:

1) vodi odvojene račune za svaku od elektroenergetskih djelatnosti, uključujući snabdijevanje kupaca koji imaju pravo na univerzalnu uslugu i zbirno za druge djelatnosti koje se u smislu ovog zakona ne smatraju elektroenergetskim djelatnostima,

2) sačini godišnji bilans stanja i bilans uspjeha za svaku djelatnost pojedinačno, u skladu sa ovim zakonom, kao i zakonom kojim se uređuje položaj privrednih društava i zakonom kojim se uređuje računovodstvo i revizija.

(2) Elektroenergetski subjekti koji obavljaju elektroenergetske djelatnosti čije su cijene regulirane dužni su da osiguraju reviziju godišnjih finansijskih izvještaja, koji treba da potvrdi poštovanje načela izbjegavanja diskriminacije i međusobnog subvencioniranja.

(3) Elektroenergetski subjekt, koji prema propisima o računovodstvu i reviziji nema obavezu da javno objavi godišnji finansijski izvještaj i izvještaj o reviziji, dužan je da ove izvještaje objavi na svojoj internet stranici.

(4) Elektroenergetski subjekt iz stava 1. ovog člana, dužan je da u svom općem aktu o računovodstvu i računovodstvenim politikama utvrdi pravila za raspoređivanje zajedničkih bilansnih pozicija koja se primjenjuju pri izradi računovodstvenih internih obračuna po djelatnostima.

POGLAVLJE IV.

DOZVOLA ZA OBAVLJANJE ELEKTROENERGETSKE
DJELATNOSTI

Vrste dozvola
Član 15.

(1) Dozvola je akt nadležnog organa kojim se ovlašćuje elektroenergetski subjekt za obavljanje određene elektroenergetske djelatnosti.

(2) Regulatorna komisija za energetiku Republike Srpske (u daljem tekstu: Regulatorna komisija) izdaje sljedeće dozvole za obavljanje elektroenergetskih djelatnosti:

- 1) proizvodnju električne energije,
- 2) distribuciju i upravljanje distributivnim sistemom električne energije,
- 3) upravljanje zatvorenim distributivnim sistemom električne energije,
- 4) snabdijevanje i trgovinu električnom energijom.

Period važenja dozvole
Član 16.

(1) Dozvola se izdaje na period do 30 godina, osim za djelatnost snabdijevanja i trgovine za koju se dozvola izdaje na period do pet godina.

(2) Rok važenja dozvole može se produžiti na zahtjev elektroenergetskog subjekta u postupku pred Regulatornom komisijom u skladu sa Pravilnikom o izdavanju dozvola.

Kriteriji za izdavanje dozvole Član 17.

(1) Dozvola se izdaje elektroenergetskom subjektu ako:

1) je upisan u odgovarajući registar za obavljanje elektroenergetske djelatnosti za koju se izdaje dozvola,

2) ispunjava tehničke, operativne i organizacione uvjete za rad,

3) posjeduje materijalna sredstva, odnosno objekte, instalacije i opremu potrebne za obavljanje djelatnosti,

4) ispunjava finansijske kriterije za obavljanje djelatnosti, uključujući i instrumente osiguranja, u ovisnosti o vrsti djelatnosti, obimu pružanja usluga i drugom,

5) ispunjava propisane uvjete u vezi sa stručnom osposobljenošću radnika za obavljanje poslova rukovanja i održavanja elektroenergetskih postrojenja, instalacija i uređaja za elektroenergetsku djelatnost za koju se izdaje dozvola,

6) posjeduje dokaz o pravnom osnovu za korištenje elektroenergetskih objekata u kojima se obavlja djelatnost,

7) uredno izmiruje porezne obaveze,

8) mu nije izrečena mjera zabrane obavljanja elektroenergetskih djelatnosti,

9) ispunjava i druge kriterije u skladu sa pravilnikom o izdavanju dozvola koji donosi Regulatorna komisija.

(2) Pored kriterija iz stava 1. ovog člana, podnosilac zahtjeva obavezan je da ispuni i kriterije koji su utvrđeni drugim propisima.

Izuzeće od obaveze pribavljanja dozvole Član 18.

(1) Elektroenergetski subjekt nije obavezan da posjeduje dozvolu za obavljanje djelatnosti proizvodnje električne energije za:

1) proizvodnju električne energije u elektranama snage do 1 MW,

2) proizvodnju električne energije isključivo za vlastite potrebe,

3) proizvodnju električne energije u novim elektranama, najduže do šest mjeseci od dana pribavljanja upotrebne dozvole.

(2) Izuzetno od stava 1. tačka 1) ovog člana, ako jedan proizvođač proizvodi električnu energiju u više objekata čija je ukupna snaga veća od 1 MW, dužan je da pribavi dozvolu za proizvodnju električne energije.

Izdavanje dozvole Član 19.

(1) Dozvolu za obavljanje djelatnosti, na osnovu podnesenog zahtjeva, izdaje Regulatorna komisija.

(2) Postupak izdavanja dozvole je javan i vodi se u skladu sa objektivnim i unaprijed poznatim kriterijima na nediskriminatorni način.

(3) Prije izdavanja dozvole, Regulatorna komisija dužna je da se konsultira sa zainteresiranim stranama, organiziranjem javne rasprave ili na drugi odgovarajući način, o uvjetima propisanim nacrtom dozvole.

(4) Rješenje Regulatorne komisije o zahtjevu za izdavanje dozvole obavezno je detaljno obrazloženo i dostavlja se podnosiocu zahtjeva.

Izmjena dozvole Član 20.

(1) Elektroenergetski subjekt podnosi Regulatornoj komisiji zahtjev za izmjenu dozvole, ukoliko u periodu važenja dozvole nastupe promjene u vezi sa elektroenergetskim objektom koji se koristi za obavljanje djelatnosti, statusne

promjene korisnika dozvole i druge promjene podataka koje su od značaja u pravnom prometu i upisuju se u odgovarajući registar ili nastupe druge okolnosti koje se odnose na ispunjenje uvjeta iz dozvole.

(2) Regulatorna komisija ima pravo da pokrene postupak za izmjenu uvjeta iz dozvole po službenoj dužnosti, u slučaju:

1) kada nastupe vanredne okolnosti koje utiču na sigurnost snabdijevanja električnom energijom,

2) potrebe zaštite životne sredine,

3) ako je elektroenergetskom subjektu određena obaveza pružanja javne usluge,

4) osiguranja pouzdanog rada elektroenergetskih postrojenja,

5) u drugim slučajevima kada na osnovu činjeničnog stanja ocijeni da je potrebno zaštititi javni interes.

Poništavanje dozvole Član 21.

(1) Regulatorna komisija poništava izdatu dozvolu:

1) ako je korisnik dozvole u postupku izdavanja, proizvodnja ili izmjene dozvole dao neistinite podatke na osnovu kojih je dozvola izdata,

2) u drugim slučajevima predviđenim posebnim propisima.

(2) Poništavanjem dozvole iz stava 1. ovog člana poništavaju se pravne posljedice koje je dozvola proizvela.

Ukidanje dozvole Član 22.

(1) Regulatorna komisija može ukinuti dozvolu elektroenergetskom subjektu ako:

1) korisnik dozvole ne poštuje uvjete i rokove utvrđene dozvolom,

2) korisnik dozvole ne obavlja djelatnost u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima,

3) korisnik dozvole prestane da obavlja djelatnost za koju je izdata dozvola,

4) korisnik dozvole daje Regulatornoj komisiji netačne podatke i informacije u periodu važenja dozvole,

5) je nad korisnikom dozvole otvoren postupak likvidacije ili stečaja, ukinut pravni osnov za korištenje elektroenergetskog objekta ili donesena pravosnažna presuda zabrane obavljanja djelatnosti,

6) korisnik dozvole prestane da ispunjava jedan ili više kriterija iz člana 17. ovog zakona,

7) korisnik dozvole ne omogućiti ovlaštenim licima Regulatorne komisije pristup objektima, opremi i dokumentaciji,

8) korisnik dozvole ne poštuje odredbe zaključenog ugovora između elektroenergetskih subjekata u pogledu isplate propisanih naknada, u ugovorenim rokovima.

(2) Regulatorna komisija može korisniku dozvole odrediti razuman rok za otklanjanje nedostataka u vezi sa ispunjenjem uvjeta iz dozvole ili za otklanjanje drugih nedostataka, o čemu korisnika dozvole obavještava pismenim putem.

Vođenje registra elektroenergetskih dozvola Član 23.

(1) Regulatorna komisija vodi registar dozvola po vrsti djelatnosti, broju dozvola koje su izdate, identitetu korisnika dozvole, datumu izdavanja dozvole, te statusu dozvole.

(2) Registar dozvola iz stava 1. ovog člana javno je dostupan na internet stranici Regulatorne komisije.

(3) Kada je obaveza javne usluge određena korisniku dozvole u skladu sa članom 12. ovog zakona, u evidenciji se navode i podaci o obaveznoj pružanja javne usluge, kao i trajanje obaveze pružanja javne usluge.

Pravilnik o izdavanju dozvola
Član 24.

Regulatorna komisija donosi pravilnik o izdavanju dozvola kojim se propisuju kriteriji za izdavanje i postupak izdavanja i izmjene dozvola, sadržaj zahtjeva i dokazi koji se prilažu uz zahtjev, period važenja dozvola, sadržaj i uvjeti dozvola, način izvještavanja, nadzor nad korištenjem dozvola i vođenje registra izdatih i oduzetih dozvola.

Provjera stručne osposobljenosti radnika
Član 25.

(1) Stručna osposobljenost radnika koji rade na rukovanju i održavanju elektroenergetskih postrojenja, instalacija i uređaja provjerava se polaganjem stručnog ispita.

(2) Stručni ispit iz stava 1. ovog člana polaže se pred komisijom koju formira ministar nadležan za oblast energetike (u daljem tekstu: ministar).

(3) Članovi komisije imaju pravo na naknadu za rad u komisiji.

(4) Visina troškova polaganja stručnog ispita i naknade za rad članova komisije određuju se odlukom Vlade.

(5) Ministar donosi pravilnik kojim se propisuju poslovi za čije je obavljanje potreban stručni ispit, uvjete i način polaganja stručnog ispita, program stručnog ispita, sastav i način rada komisije, obavljanje administrativno-tehničkih poslova u vezi sa polaganjem stručnog ispita, sadržaj i forma uvjerenja o položenom stručnom ispitu i vođenje registra lica koja su položila stručni ispit.

(6) Ministar izdaje uvjerenje o položenom stručnom ispitu iz stava 1. ovog člana.

POGLAVLJE V.

REGULIRANJE ELEKTROENERGETSKIH
DJELATNOSTI

Regulatorna komisija
Član 26.

Regulatorna komisija za energetiku Republike Srpske je regulatorno tijelo koje regulira i vrši nadzor nad tržištem električne energije na principima nepristrasnosti, transparentnosti, pravičnosti, nediskriminacije, efikasne konkurencije, neovisnosti i zaštite svih učesnika na tržištu električne energije.

Ciljevi rada Regulatorne komisije
Član 27.

U izvršavanju poslova iz svoje nadležnosti, utvrđenih ovim zakonom, Regulatorna komisija preduzima mjere i aktivnosti kojima se doprinosi ostvarivanju sljedećih ciljeva:

1) podsticanje konkurentnosti i osiguranje uvjeta za funkcioniranje tržišta električne energije u saradnji sa nadležnim regulatornim tijelima u BiH i Energetskoj zajednici,

2) razvoj i integriranje tržišta električne energije u regionalno tržište električne energije,

3) osiguranje stabilnog, transparentnog i nediskriminatornog regulatornog okvira,

4) podsticanje efikasnog funkcioniranja elektroenergetskog sistema,

5) promoviranje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije ili u efikasnoj kogeneraciji,

6) uklanjanje prepreka koje mogu spriječiti pristup novim učesnicima na tržištu,

7) poštovanje standarda kvaliteta snabdijevanja električnom energijom,

8) nediskriminatorni pristup treće strane distributivnoj mreži,

9) podsticanje efikasnosti, ekonomičnosti i sigurnosti u korištenju električne energije,

10) sigurnost snabdijevanja,

11) sprečavanje zloupotreba i monopolskog ponašanja elektroenergetskih subjekata,

12) zaštita kupaca električne energije.

Nadležnosti Regulatorne komisije
Član 28.

Regulatorna komisija ima sljedeće nadležnosti:

1) uređuje odnose između proizvodnje, distribucije, snabdijevanja i kupaca električne energije, uključujući i trogocve električnom energijom,

2) vrši nadzor nad radom elektroenergetskih subjekata na tržištu električne energije,

3) izdaje i oduzima dozvole za obavljanje elektroenergetskih djelatnosti i vodi registar dozvola,

4) donosi metodologiju za utvrđivanje naknade za korištenje distributivne mreže (distributivna mrežna tarifa),

5) donosi tarifni sistem za prodaju električne energije i korištenje distributivne mreže,

6) utvrđuje tarifne stavove za korisnike distributivnih sistema (distributivna mrežna tarifa),

7) utvrđuje način poravnanja prihoda ostvarenih primjenom jedinstvenih tarifnih stavova za korištenje distributivne mreže na teritoriji Republike Srpske,

8) donosi metodologiju za utvrđivanje tarifnih stavova za korištenje zatvorenog distributivnog sistema,

9) daje saglasnost na tarifne stavove za korisnike zatvorenih distributivnih sistema, te u slučaju neusaglašenosti sa metodologijom utvrđuje propisane tarifne stavove,

10) donosi metodologiju za utvrđivanje naknade za priključenje na distributivnu mrežu,

11) utvrđuje naknadu za priključenje koju plaćaju korisnici za priključenje na distributivnu mrežu,

12) izrađuje i javno objavljuje na svojoj internet stranici godišnji izvještaj o tržištu električne energije, uključujući podatke o nivou razvoja tržišta, te ostvarenom nivou konkurentnosti,

13) donosi metodologiju za utvrđivanje cijena javnog snabdijevanja,

14) odobrava cijene javnog snabdijevanja kupaca koji imaju pravo na univerzalnu uslugu,

15) donosi metodologiju za utvrđivanje cijene rezervnog snabdijevanja, te prati njenu primjenu,

16) donosi metodologiju za obračun neovlašćeno utrošene električne energije,

17) daje saglasnost na cjenovnik nestandardnih usluga operatera distributivnog sistema,

18) vrši nadzor nad primjenom tarifa, naknada i cijena utvrđenih u skladu sa ovim zakonom,

19) daje saglasnost na desetogodišnji plan razvoja i trogodišnji plan investicija operatera distributivnog sistema,

20) analizira i prati odnose na tržištu električne energije, konkurenciju na tržištu, te svako narušavanje ili ograničenje konkurencije ili monopolsko ponašanje,

21) nadzire i prati pojave restriktivnih ugovornih praksi, uključujući odredbe o ekskluzivitetu, koje mogu spriječiti kupce koji nisu domaćinstva i mali kupci da istovremeno zaključke ugovore sa više snabdjevača ili ograniče njihov izbor,

22) donosi mjere za funkcioniranje otvorenog konkurentnog tržišta električne energije u Republici Srpskoj, kao i sprečavanje nelojalne konkurencije,

23) donosi opće uvjete za isporuku i snabdijevanje električnom energijom,

24) donosi pravila o postupku promjene snabdjevača,
25) prati slobodu ugovaranja kod ugovora o snabdijevanju i dugoročnih ugovora,

26) osigurava, u saradnji sa drugim nadležnim tijelima, institucionalnu zaštitu prava krajnjih kupaca, uključujući pravo na pravičan i nediskriminatorski tretman, na pružanje kvalitetnih usluga i konkurenciju,

27) vrši nadzor nad izvršavanjem obaveze javne usluge,

28) vrši kontrolu računa elektroenergetskih subjekata i eventualno postojanje unakrsnog subvencioniranja između djelatnosti za subjekte koji obavljaju djelatnost u sistemu javne usluge,

29) prati sigurnost rada i pouzdanost distributivne mreže,

30) određuje operateru distributivnog sistema nivo dozvoljenih gubitaka električne energije, te nalaže preduzimanje mjera za podsticanje energetske efikasnosti u svrhu upravljanja potražnjom,

31) nalaže operateru distributivnog sistema provođenje mjera za unapređivanje kvaliteta usluga,

32) donosi propise o kvalitetu snabdijevanja, uključujući i naknade za odstupanje od propisanih standarda i prati indikatore kvaliteta snabdijevanja (kvalitet komercijalnih usluga, kontinuitet isporuke i kvalitet napona) definirane standardima kvaliteta koje propisuje Regulatorna komisija,

33) operateru distributivnog sistema propisuje obim i sadržaj podataka koji se kupcu dostavljaju redovno, i po zahtjevu kupca, te način i postupak izvještavanja, s ciljem izbora snabdjevača,

34) prati ulaganja u proizvodne i distributivne kapacitete s ciljem osiguranja sigurnosti snabdijevanja,

35) osigurava da u slučaju odbijanja pristupa mreži nadležni operater distributivnog sistema dostavi sve relevantne informacije o mjerama koje je potrebno preduzeti za razvoj mreže,

36) rješava sporove između učesnika na tržištu, u skladu s ovim zakonom,

37) osigurava javnost rada i zainteresiranim subjektima omogućava pristup informacijama koje prema propisima i aktima Regulatorne komisije nemaju karakter povjerljivosti,

38) pristupa računima elektroenergetskih subjekata i prati provođenje obaveze razdvajanja računa,

39) propisuje pravila izvještavanja, obrasce za dostavu podataka, dinamiku i način dostave izvještaja od elektroenergetskih subjekata,

40) donosi pravila za vođenje knjigovodstvenih evidencija radi provođenja odredaba ovog zakona u vezi sa razdvajanjem računa,

41) odobrava pravila za elektronsku razmjenu podataka na maloprodajnom tržištu električne energije koja donose operateri distributivnog sistema,

42) odlučuje o drugim pitanjima, u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima u oblasti energetike, a koji se odnose na reguliranje odnosa između subjekata na tržištu električne energije i vršenje nadzora.

Ovlašćenja Regulatorne komisije

Član 29.

S ciljem obavljanja poslova iz svoje nadležnosti Regulatorna komisija ima ovlašćenja da:

1) donosi odluke koje su obavezujuće za elektroenergetske subjekte,

2) traži informacije od elektroenergetskih subjekata neophodne za vršenje svojih nadležnosti, uključujući obrazloženje za svako odbijanje pristupa treće strane,

3) vrši redovno i vanredno nadgledanje nad radom elektroenergetskih subjekata, uključujući i uvid u poslovne račune i knjigovodstvene evidencije elektroenergetskog subjekta,

4) prati i nadzire izvršavanje obaveza elektroenergetskih subjekata iz izdatih dozvola,

5) odlučuje u sporovima u skladu sa ovim zakonom,

6) izriče primjerene i srazmjerne kazne elektroenergetskim subjektima koji ne izvršavaju obaveze iz ovog zakona, izdavanjem prekršajnog naloga u skladu sa zakonom kojim se uređuje prekršajna odgovornost i vođenje prekršajnog postupka,

7) saraduje i razmjenjuje podatke sa agencijama i organizacijama koje se bave zaštitom konkurencije.

Akti Regulatorne komisije

Član 30.

(1) U vršenju svojih nadležnosti Regulatorna komisija donosi opće i pojedinačne pravne akte.

(2) Opći akti, kao i pojedinačni akti koji su od značaja za prava i obaveze većeg broja subjekata, a odnose se na regulatornu nadležnost, objavljuju se u "Službenom glasniku Republike Srpske".

(3) Pojedinačni akti iz nadležnosti Regulatorne komisije su konačni i donose se u formi odluka, rješenja i zaključaka.

(4) Opći i pojedinačni akti iz nadležnosti Regulatorne komisije objavljuju se na internet stranici Regulatorne komisije.

Upravni predmeti i upravni spor

Član 31.

(1) Kada rješava o upravnim stvarima koje se odnose na pojedinačna prava i obaveze elektroenergetskih subjekata, u skladu sa ovim zakonom, Regulatorna komisija donosi odluke u formi rješenja i zaključaka.

(2) Odluke iz stava 1. ovog člana su konačne i protiv njih se može pokrenuti upravni spor podnošenjem tužbe nadležnom sudu u roku od 30 dana od dana prijema odluke.

(3) Tužba kojom se pokreće upravni spor ne odgađa izvršenje osporenog akta.

Rješavanje sporova pred Regulatornom komisijom

Član 32.

(1) Regulatorna komisija je nadležna da na zahtjev stranke rješava sporove između:

1) korisnika sistema i operatera distributivnog sistema,

2) snabdjevača i krajnjih kupaca električne energije.

(2) Regulatorna komisija odlučuje o sporovima iz stava 1. ovog člana koji se odnose na:

1) pravo na snabdijevanje električnom energijom,

2) pristup na distributivnu mrežu,

3) obračun utrošene električne energije,

4) obračun naknade za neovlašćenu potrošnju električne energije,

5) obustavu isporuke električne energije,

6) kvalitet snabdijevanja električnom energijom.

(3) Regulatorna komisija donosi pravilnik kojim se propisuje postupak rješavanja sporova.

Pretpostavke za podnošenje zahtjeva za rješavanje spora

Član 33.

(1) Prije podnošenja zahtjeva za rješavanje spora Regulatornoj komisiji, stranka je dužna da prethodno u pisanoj formi podnese prigovor elektroenergetskom subjektu, te pokuša mirnim putem riješiti spor.

(2) Elektroenergetski subjekt dužan je da podnosiocu prigovora dostavi odgovor sa obrazloženjem u pisanoj formi u roku od 15 dana od dana prijema prigovora.

(3) Elektroenergetski subjekt je obavezan da krajnjem kupcu električne energije omogući dostupnost dokumenta-

ciji i podacima u vezi sa ostvarivanjem prava i izvršavanjem obaveza iz zaključenog ugovora.

(4) Zahtjev za rješavanje spora koji stranka podnosi Regulatornoj komisiji obavezno sadrži podatke o strankama, predmet zahtjeva, činjenični opis spora, prijedlog za rješavanje spora, potpis podnosioca zahtjeva, a uz zahtjev je podnosilac dužan da dostavi dokaze na kojima zasniva zahtjev, uključujući i dokaz da se prethodno obraćao elektroenergetskom subjektu prigovorom u pisanoj formi.

(5) Postupak rješavanja spora pred Regulatornom komisijom može se provesti po pravilima skraćenog postupka, a strankama se omogućava izjašnjenje u pisanoj formi o tvrdnjama protivne strane.

Odluka o zahtjevu za rješavanje spora i tužba
Član 34.

(1) Odluke Regulatorne komisije o zahtjevu za rješavanje spora su konačne.

(2) Protiv konačne odluke Regulatorne komisije iz stava 1. ovog člana stranka može pokrenuti upravni spor, podnošenjem tužbe nadležnom sudu u roku od 30 dana od dana prijema odluke.

Obaveza dostavljanja dokumentacije i zaštita
povjerljivih podataka
Član 35.

(1) Svi elektroenergetski subjekti obavezni su da dostave dokumentaciju, podatke i informacije na traženje Regulatorne komisije koji su joj potrebni za obavljanje poslova iz njene nadležnosti.

(2) Regulatorna komisija dužna je da čuva tajnost povjerljivih poslovnih podataka koji su joj dostavljeni u skladu sa obavezom iz stava 1. ovog člana.

(3) Regulatorna komisija donosi pravilnik kojim se propisuje način postupanja sa povjerljivim podacima.

(4) Elektroenergetski subjekti dužni su da osiguraju nesmetan pristup objektima, postrojenjima, opremi, te pruže potrebne informacije i dokumentaciju Regulatornoj komisiji prilikom vršenja redovnog i vanrednog nadzora.

Saradnja
Član 36.

(1) Regulatorna komisija, u izvršavanju poslova iz svoje nadležnosti, saraduje sa organima uprave i regulatornim tijelima u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini, subjektima iz oblasti energetike, organizacijama i udruženjima za zaštitu potrošača, međunarodnim organizacijama iz oblasti energetike i drugim organizacijama od interesa za obavljanje poslova Regulatorne komisije, ne dovodeći pri tome u pitanje svoju neovisnost.

(2) Za rješavanje pitanja koja prema propisima zahtjevaju zajedničko razmatranje i odlučivanje, Regulatorna komisija može sa drugim regulatornim komisijama u Bosni i Hercegovini zaključiti sporazum, protokol ili drugi obostrano prihvatljiv akt.

POGLAVLJE VI.

PROIZVODNJA ELEKTRIČNE ENERGIJE

Objekti za proizvodnju
Član 37.

Proizvodnja električne energije obuhvaća proizvodnju u termoelektranama, kogenerativnim postrojenjima, hidroelektranama i drugim elektranama koje koriste obnovljive ili druge izvore energije.

Prava proizvođača
Član 38.

(1) Proizvodnju električne energije, kao elektroenergetsku djelatnost, u smislu ovog zakona, može da obavlja privredno društvo ili preduzetnik koji proizvodi električnu energiju u elektranama za koje nije potrebno pribaviti konce-

siju u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast koncesija i obnovljivih izvora energije.

(2) Proizvođač ima pravo da:

1) koristi energetske izvore koje smatra najpogodnijim i najefikasnijim za proizvodni proces, uz primjenu tehničkih zahtjeva i uvjeta koji se odnose na zaštitu životne sredine koji su utvrđeni propisima kojima se uređuje ova oblast, kao i u uvjetima dozvole,

2) pristupa prijenosnoj i distributivnoj mreži pod uvjetima utvrđenim propisima o radu prijenosnog, odnosno distributivnog sistema,

3) prodaje proizvedenu električnu energiju na konkurentskom tržištu,

4) pruža balansne usluge u skladu sa svojim tehničkim mogućnostima.

(3) Aktivni kupci, kupci proizvođači, kao i građanske energetske zajednice imaju pravo da proizvode električnu energiju prevashodno za sopstvene potrebe u skladu sa ovim zakonom, zakonom kojim se uređuje oblast obnovljivih izvora energije i podzakonskim aktima.

Obaveze proizvođača
Član 39.

Proizvođač električne energije ima obavezu da:

1) ispunjava uvjete dozvole za proizvodnju električne energije, ako je dozvola potrebna za obavljanje djelatnosti,

2) primjenjuje propise i pravila koji se odnose na rad prijenosnog i distributivnog sistema i funkcioniranje tržišta, propise koji se odnose na zaštitu konkurencije, kao i odluke nadležnih organa,

3) posjeduje ispravan i verificiran mjerni uređaj koji omogućava mjerenje proizvedene električne energije, kao i električne energije koja se preuzima ili isporučuje u odgovarajuću mrežu,

4) zadovoljava sve tehničke i pogonske uvjete, posebno uvjete propisane odgovarajućim mrežnim pravilima, te tehničkim i drugim propisima i standardima,

5) zadovoljava propisane uvjete koji se odnose na energetske efikasnost i zaštitu životne sredine,

6) postupa u skladu sa pravilima zaštite tržišne konkurencije prilikom učešća na tržištu električne energije, uključujući zabranu neopravdanog povlačenja elektrane i zabranu neopravdanog smanjenja proizvodnje električne energije,

7) održava elektrane u ispravnom stanju, osigurava njihovu pogonsku spremnost i sigurno korištenje, uključujući i informacionu sigurnost, u skladu sa tehničkim i drugim propisima i standardima,

8) ponudi prema tržišnim načelima pomoćne usluge u skladu sa tehničkim mogućnostima, kao i odgovarajućim mrežnim pravilima i pravilima organiziranja tržišta električne energije,

9) pruža pomoćne usluge radi ostvarenja sistemskih usluga u skladu sa tehničkim mogućnostima i komercijalnim uvjetima,

10) bez naknade omogućiti nadležnom operatoru sistema slobodan pristup opremi u njegovom postrojenju koja se koristi za prijenos ili distribuciju električne energije u svrhu održavanja protoka električne energije,

11) stavi na raspolaganje nadležnom operatoru sistema podatke potrebne za rad sistema u skladu sa pravilima o radu prijenosnog i distributivnog sistema i pravilima o radu tržišta električne energije, kao i propisima kojima se uređuje korištenje obnovljivih izvora energije,

12) preuzme balansnu odgovornost ili zaključi ugovor sa balansno odgovornom stranom,

13) prijavi dnevni raspored rada ako je ukupna instalirana snaga njegovih elektrana veća od 500 kW,

14) dostavlja Regulatornoj komisiji podatke neophodne za ispunjenje propisanih obaveza o transparentnosti i praćenju tržišta električne energije,

15) čuva, na period od pet godina, sve satne podatke o proizvodnji električne energije za svaku elektranu koja ima najmanje jednu proizvodnu jedinicu instaliranog kapaciteta 250 MW ili više, te da prikupljene podatke stavi na raspolaganje nadležnim organima u skladu sa zakonom,

16) ispunjava propisane uvjete u slučaju vršenja javne usluge,

17) osigura nesmetan pristup svojim objektima, postrojenjima i opremi, te pruži potrebne informacije i dokumentaciju Regulatornoj komisiji.

Proizvodnja iz obnovljivih izvora energije i
podsticajne mjere
Član 40.

Proizvođač koji proizvodi električnu energiju koristeći obnovljive izvore energije i u efikasnoj kogeneraciji, može ostvariti podsticaje za proizvodnju u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije.

Kupci-proizvođači
Član 41.

Kupci-proizvođači koji proizvode električnu energiju iz obnovljivih izvora, mogu ostvariti pogodnosti u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije.

POGLAVLJE VII.

IZGRADNJA ELEKTRANA

Planiranje izgradnje elektrana
Član 42.

Planiranje i izgradnja novih elektrana vrši se u skladu sa Energetskom politikom, strategijom razvoja energetike, dokumentima prostornog uređenja i planom razvoja elektroenergetskog sektora.

Izgradnja i korištenje elektrana
Član 43.

Pravo na izgradnju i korištenje elektrana ostvaruje se u skladu sa objektivnim, transparentnim i nediskriminatorским uvjetima u javnom postupku dodjele koncesija, u skladu sa ovim zakonom i propisima kojima se uređuju koncesije, obnovljivi izvori energije i energetska efikasnost.

Primjena drugih propisa
Član 44.

Elektrane se grade u skladu sa propisima kojima se planira uređenje prostora i građenje objekata, zaštita životne sredine, zaštita na radu, tehnički propisi i standardi koji se odnose na tu vrstu objekata.

Posebni kriteriji za izgradnju elektrana
Član 45.

U postupku dodjele koncesija za izgradnju i korištenje elektrana, pored elemenata za izradu studije opravdanosti u skladu sa propisom kojim se uređuje politika dodjele koncesija, koncedent, odnosno nadležni organ, dužan je da vodi računa o sljedećim kriterijima:

- 1) usklađenosti sa dokumentima prostornog uređenja donesenim za navedeno područje,
- 2) pouzdanosti i sigurnosti elektroenergetskog sistema,
- 3) konkurentnosti elektrane,
- 4) zaštiti na radu i sigurnosti ljudi i imovine,
- 5) zaštiti životne sredine,
- 6) lokaciji i korištenju zemljišta,
- 7) energetske efikasnosti,
- 8) korištenju primarnih izvora energije,

9) tehničkoj i ekonomsko-finansijskoj sposobnosti podnosioca zahtjeva da realizira izgradnju elektrane,

10) usklađenosti s mjerama koje se preduzimaju u vezi sa obavezama javne usluge i zaštite krajnjih kupaca,

11) doprinosu elektrane u ostvarivanju ukupnog udjela električne energije iz obnovljivih izvora energije u bruto finalnoj potrošnji električne energije u skladu sa odgovarajućim Planom koji donosi Vlada,

12) doprinosu elektrane smanjenju štetnih emisija.

POGLAVLJE VIII.

DISTRIBUCIJA ELEKTRIČNE ENERGIJE I PRISTUP DISTRIBUTIVNOJ MREŽI

Distributivni sistem i operater distributivnog sistema
Član 46.

(1) Distributivni sistem obuhvaća elektroenergetske mreže srednjeg i niskog napona, koje se prostiru od mjesta razgraničenja sa mrežom prijenosa, odnosno od mjesta priključenja elektrane do mjesta priključenja objekata krajnjih kupaca, te priključak, opremu, uređaje i ostalu infrastrukturu neophodnu za funkcioniranje distributivnog sistema.

(2) Operater distributivnog sistema je pravno lice koje posjeduje potrebnu dozvolu i koje je odgovorno za rad, upravljanje, održavanje, razvoj i izgradnju distributivnog sistema na određenom geografskom području i, gdje je to moguće, njegovih međuveza sa drugim sistemima, te za osiguranje dugotrajne sposobnosti sistema da zadovolji razumnu potražnju za distribucijom električne energije.

Dostupnost distributivne mreže
Član 47.

S ciljem nesmetanog funkcioniranja tržišta električne energije na teritoriji Republike Srpske distributivna mreža je dostupna svim korisnicima na reguliran, transparentan i nediskriminatorски način, u skladu sa ovim zakonom.

Program usklađenosti
Član 48.

(1) Operater distributivnog sistema donosi program usklađenosti kojim se propisuju mjere s ciljem sprečavanja diskriminatorskog ponašanja, način praćenja obaveze uposlenika u vezi sa ispunjenjem tog cilja, kao i odgovarajuće praćenje primjene programa usklađenosti sa odredbama čl. 50. i 51. ovog zakona.

(2) Program usklađenosti iz stava 1. ovog člana dostavlja se Regulatornoj komisiji.

(3) Operater distributivnog sistema, uz prethodnu saglasnost Regulatorne komisije, imenuje neovisno lice ili tijelo za praćenje izvršenja programa usklađenosti, koje ima pristup svim potrebnim informacijama operatera distributivnog sistema i povezanih privrednih društava.

(4) Operater distributivnog sistema, uz prethodnu saglasnost Regulatorne komisije, utvrđuje uvjete i trajanje mandata tijela ili lica iz stava 3. ovog člana.

(5) Lice ili tijelo zaduženo za praćenje izvršenja programa usklađenosti izrađuje i dostavlja Regulatornoj komisiji godišnji izvještaj o izvršenju programa usklađenosti, u rokovima koje određuje Regulatorna komisija, te izvještaj objavljuje na internet stranici operatera distributivnog sistema.

Obavljanje djelatnosti distribucije
Član 49.

(1) Za upravljanje, održavanje i razvoj distributivnog sistema na određenom geografskom području odgovoran je operater distributivnog sistema.

(2) Operater distributivnog sistema obavlja djelatnost distribucije i upravljanja distributivnim sistemom u skladu sa uvjetima iz dozvole za obavljanje djelatnosti.

(3) Operater distributivnog sistema dužan je da omogućiti prijenos električne energije kroz distributivnu mrežu u skladu sa zaključenim ugovorima sa korisnicima mreže, uz upravljanje distributivnom mrežom, a sve u skladu sa tehničkim mogućnostima mreže.

(4) Operater distributivnog sistema ugovorom uređuje prava i obaveze sa elektroenergetskim subjektima u skladu sa odredbama ovog zakona i drugim propisima.

(5) Operateru distributivnog sistema nije dozvoljeno da trguje električnom energijom, osim kupoprodaje za pokrivanje gubitaka u distributivnoj mreži i energije debalansa za ove svrhe.

(6) Operateru distributivnog sistema nije dozvoljeno da preduzima mjere koje dovode do narušavanja konkurencije.

Vertikalno integrirani subjekt i razdvajanje operatera distributivnog sistema Član 50.

(1) Vertikalno integrirani subjekt je elektroenergetski subjekt ili grupa elektroenergetskih subjekata ili povezana lica, u kojem isto lice ima direktnu ili indirektnu kontrolu i subjekt ili grupa subjekata koja obavlja najmanje jednu od djelatnosti prijenosa ili distribucije električne energije i najmanje jednu od djelatnosti proizvodnje ili snabdijevanja električnom energijom.

(2) Ako je operater distributivnog sistema dio vertikalno integriranog subjekta, dužan je da bude neovisan u odnosu na druge djelatnosti koje nisu povezane sa distribucijom, najmanje u smislu svog pravnog oblika, organizacije i donošenja odluka.

(3) Neovisnost operatera distributivnog sistema iz stava 2. ovog člana ne obuhvaća obavezu da se vlasništvo nad sredstvima za distribuciju električne energije odvoji od vertikalno integriranog subjekta.

(4) Neovisnost operatera distributivnog sistema osigurava se na sljedeći način:

1) licima odgovornim za rukovođenje operaterom distributivnog sistema nije dozvoljeno da učestvuju u radu organa vertikalno integriranog subjekta, koji su direktno ili indirektno odgovorni za svakodnevni rad proizvodnje električne energije i snabdijevanja i trgovine električnom energijom,

2) preduzimanjem odgovarajućih mjera koje će osigurati da lica odgovorna za rukovođenje operaterom distributivnog sistema postupaju profesionalno i na način koji im omogućava neovisnost u radu,

3) operater distributivnog sistema donosi odluke neovisno o vertikalno integriranom elektroenergetskom subjektu, o pitanju sredstava potrebnih za pogon, održavanje i razvoj mreže,

4) operater distributivnog sistema obavezan je da ima na raspolaganju odgovarajuće finansijske, tehničke, materijalne i ljudske resurse za obavljanje djelatnosti.

(5) Operater distributivnog sistema koji je dio vertikalno integriranog subjekta, svojom registriranom djelatnošću, sjedištem, komunikacijama, poslovnim imenom i obilježjem, te poslovnim prostorom, ne može dovoditi do zabune u vezi sa odvojenim identitetom elektroenergetskog subjekta za snabdijevanje koji je dio istog vertikalno integriranog subjekta.

Prava vertikalno integriranog subjekta Član 51.

(1) Vertikalno integrirani subjekt odobrava godišnji plan poslovanja i propisuje opći nivo zaduženosti operatera distributivnog sistema, te prati izvršenje plana poslovanja i investicija.

(2) Vertikalno integriranom subjektu nije dozvoljeno da daje uputstva u vezi sa svakodnevnom obavljanjem poslova, niti na pojedinačne investicione odluke operatera distri-

butivnog sistema, ako su u okviru odobrenog finansijskog plana.

(3) Vertikalno integrirani subjekt može kontrolirati izvršenje plana poslovanja, uključujući i plan investicija, donošenje internih tehničkih propisa, utvrđivanja poslovnih politika i druga prava čijom primjenom se osigurava zaštita interesa unutar vertikalno integriranog subjekta u mjeri u kojoj se ne narušava neovisnost operatera distributivnog sistema iz člana 50. ovog zakona.

Obaveze operatera distributivnog sistema Član 52.

Operater distributivnog sistema dužan je da:

1) upravlja, održava i razvija distributivni sistem kojim se osigurava dugoročna sposobnost sistema da zadovolji realne potrebe za distribucijom električne energije i ekonomičnim korištenjem distributivne mreže,

2) izradi planove razvoja i investicija u distributivnom sistemu,

3) osigura usklađenost pogona distributivne mreže sa prijenosnom mrežom, te priključenim postrojenjima korisnika distributivnog sistema,

4) obračuna i naplati naknadu za korištenje distributivne mreže, naknadu za priključenje, naknadu po osnovu pružanja nestandardnih usluga i naknadu po osnovu obračunate neovlašćene potrošnje,

5) osigura ispravnost i pouzdanost mjerenja električne energije na mjestu primopredaje sa korisnicima distributivnog sistema i internim mjernim mjestima proizvođača priključenih na distributivnu mrežu,

6) vrši kontrolu ispravnosti priključka i mjernog mjesta,

7) utvrđuje i dokumentira neovlašćenu potrošnju električne energije i vrši obračun naknade za neovlašćeno preuzetu električnu energiju,

8) korisniku sistema dostavi zapisnik, potvrdu ili obavijest o svim radnjama preduzetim na priključku i mjernom mjestu, kao što su kontrola ispravnosti, zamjena ili verifikacija mjernog uređaja i obustava isporuke,

9) prikupi, obradi i dostavi nadležnim subjektima podatke o registriranim energetskim veličinama na mjestu primopredaje sa korisnicima distributivnog sistema i internim mjernim mjestima proizvođača priključenih na distributivnu mrežu,

10) propiše uvjete za priključenje objekata korisnika distributivne mreže, u skladu sa zakonom, podzakonskim aktima, tehničkim propisima i standardima,

11) izgradi priključak korisnika distributivnog sistema i osigura uvjete u distributivnoj mreži za njihovo priključenje,

12) definiše kriterije opravdanosti, pokrića i podjele troškova tehničke adaptacije i jačanja distributivne mreže neophodne za integraciju novih elektrana koje koriste obnovljive izvore energije u distributivnu mrežu i objavljuje ih u odgovarajućoj formi,

13) pruži informacije o zahtjevu za priključenje korisnika distributivnog sistema, sa jasnim i detaljnim proračunom troškova priključenja, realnim vremenskim rokom za obradu zahtjeva, izgradnju priključka i priključenje na distributivnu mrežu,

14) omogućiti pristup distributivnoj mreži korisnicima, prema reguliranim, transparentnim i nediskriminatornim principima,

15) osigura nediskriminatorni pristup prema korisnicima distributivnog sistema u odnosu na povezana privredna društva unutar vertikalno integriranog subjekta,

16) osigura prioritete u pristupu mreži i raspoređivanju i nadziranju rada cijelog sistema proizvođačima koji proizvode električnu energiju iz obnovljivih izvora i u efikasnoj

kogeneraciji, u skladu sa propisima, uvažavajući tehnička ograničenja elektroenergetskog sistema,

17) planira i nabavi električnu energiju za pokrivanje distributivnih gubitaka i balansiranje u skladu sa transparentnim, nediskriminatorским i tržišnim principima,

18) uređuje sopstvenu balansnu odgovornost kod nabavke distributivnih gubitaka,

19) vodi registar balansnih grupa,

20) prati gubitke u distributivnoj mreži i preduzima mjere za njihovo smanjenje,

21) prati, evidentira, analizira i primjenjuje mjere na poboljšanje parametara kvaliteta snabdijevanja,

22) prati i izrađuje izvještaje o sigurnosti snabdijevanja u distributivnom sistemu,

23) dostavi podatke operateru sistema podsticaja o količinama proizvedene i isporučene električne energije proizvođača u sistemu podsticaja,

24) izradi standardne profile opterećenja krajnjih kupaca, koji ne posjeduju mjerne uređaje za registraciju satnog opterećenja,

25) održava ažurnu bazu podataka o krajnjim kupcima i njihovim snabdjevačima za sva mjesta isporuke sa svog sistema,

26) dostavi mjerne podatke snabdjevaču o potrošnji kupaca koje on snabdijeva, na bazi izmjerenih vrijednosti ili standardnih profila opterećenja,

27) jednom godišnje, najkasnije do 31. marta tekuće godine, utvrdi listu kupaca koji ispunjavaju uvjete za status malog kupca na osnovu ostvarene potrošnje u prethodnoj kalendarskoj godini, ili podataka iz finansijskog ili drugog relevantnog izvještaja koje mu dostavi kupac, te da o tome obavijesti male kupce i javnog snabdjevača,

28) vodi registar obračunskih mjernih mjesta balansnih grupa i dostavi podatke neophodne za administraciju tržišta nadležnim subjektima, u skladu sa propisima kojima se uređuje organizacija tržišta električne energije,

29) planira potrebe za električnom energijom i izrađuje bilanse potrošnje električne energije i snage u distributivnom sistemu,

30) dostavlja podatke o budućim potrebama za električnom energijom nadležnim subjektima,

31) utvrđuje tehničke zahtjeve za uvođenje naprednih mjernih sistema,

32) organizira posebne organizacione jedinice za rješavanje prigovora i žalbi i informiranje korisnika sistema,

33) vodi evidencije i izrađuje izvještaje o rješavanju prigovora i žalbi korisnika sistema,

34) dostavlja podatke o proizvodnji električne energije elektrana priključenih na distributivnu mrežu subjektu nadležnom za izdavanje garancija o porijeklu,

35) preduzima mjere da bi omogućio korisnicima sistema kratke i sadržajne kontrolne liste sa praktičnim informacijama koje se odnose na njihova prava,

36) primjenjuje mjere za poboljšanje energetske efikasnosti,

37) primjenjuje mjere zaštite životne sredine,

38) uvede pravila za elektronsku razmjenu podataka na maloprodajnom tržištu električne energije koja uključuju standardni format za čuvanje podataka, te da ih učini dostupnim svim snabdjevačima na jednak i nediskriminatorски način,

39) primjenjuje mjere koje se odnose na informacionu sigurnost,

40) provodi promjenu snabdjevača u skladu sa odredbama ovog zakona,

41) realizira druge obaveze u skladu sa uvjetima utvrđenim dozvolom za obavljanje djelatnosti.

Izrada planova razvoja distributivne mreže

Član 53.

(1) Operater distributivnog sistema svake tri godine, najkasnije do 30. novembra tekuće godine, donosi i javno objavljuje desetogodišnji plan razvoja, uz prethodno pribavljenu saglasnost Regulatorne komisije, koji je usklađen sa Strategijom razvoja energetske sektora Republike Srpske, planom razvoja prijenosne mreže, dokumentima prostornog uređenja i zahtjevima korisnika za priključenje na distributivnu mrežu.

(2) Operater distributivnog sistema, najkasnije do 31. decembra tekuće godine, donosi i javno objavljuje godišnji i trogodišnji plan investicija, usklađen sa potrebama korisnika mreže, desetogodišnjim planom razvoja distributivne mreže, planom investicija prijenosnog sistema i prostornoplanskim dokumentima.

(3) Trogodišnji plan investicija iz stava 2. ovog člana donosi se uz prethodno pribavljenu saglasnost Regulatorne komisije.

(4) Plan investicija sadrži:

1) trenutno stanje i stepen korištenja elemenata distributivne mreže,

2) procjenu potreba za dodatnim kapacitetima, uzimajući u obzir i razvoj distribuirane proizvodnje, mjere energetske efikasnosti, primjenu novih tehnologija i drugo,

3) pregled većih elektroenergetskih objekata čija je izgradnja i rekonstrukcija predviđena u planskom periodu,

4) ciljeve kvaliteta snabdijevanja, posebno u dijelu koji se odnosi na kontinuitet i kvalitet isporuke,

5) ciljeve zaštite životne sredine,

6) plan održavanja elemenata distributivne mreže, sa ciljem povećanja sigurnosti i kvaliteta snabdijevanja,

7) način primjene sistema naprednih mjerenja,

8) procjena potreba informacione sigurnosti,

9) ostale podatke od značaja za izvršenje plana investicija.

(5) Prilikom izrade planova razvoja i planova investicija iz st. 1. i 2. ovog člana, operater distributivnog sistema uzima u obzir mjere energetske efikasnosti, upravljanja potrošnjom i integracije distribuirane proizvodnje, kojima se može odgoditi potreba za povećanjem kapaciteta distributivne mreže.

Naknade za pružanje usluga operatera distributivnog sistema

Član 54.

(1) Operater distributivnog sistema ostvaruje prihode potrebne za obavljanje djelatnosti distribucije električne energije i upravljanja distributivnim sistemom, po osnovu:

1) naknade za korištenje distributivne mreže (distributivna mrežna tarifa),

2) naknade za priključenje na distributivnu mrežu,

3) naknade za pružanje nestandardnih usluga korisnicima distributivnog sistema.

(2) Naknade iz stava 1. ovog člana su regulirane i operateru distributivnog sistema nije dozvoljeno da primijeni druge iznose naknade za korištenje distributivne mreže, naknade za priključenje na distributivnu mrežu ili veće naknade za pružanje nestandardnih usluga od onih koje je odredila ili na koje je saglasnost dala Regulatorna komisija.

Naknada za korištenje distributivne mreže

Član 55.

(1) Regulatorna komisija donosi metodologiju za utvrđivanje naknade za korištenje distributivne mreže (distributivna mrežna tarifa), zasnovanu na načelima:

- 1) proporcionalnosti i nediskriminacije,
- 2) javnih i nediskriminatornih kriterija za priznavanje troškova,
- 3) podsticanja efikasnog korištenja distributivne mreže,
- 4) fer balansa između kvaliteta usluge i cijene koju plaćaju korisnici mreže,
- 5) zabrane unakrsne subvencije između različitih grupa korisnika mreža,
- 6) podsticanja povećanja efikasnosti rada operatera distributivnog sistema, povećanje sigurnosti snabdijevanja, uključujući i informacionu sigurnost, integracije tržišta i primjene savremenih tehnologija,
- 7) održivog investiranja u distributivnu mrežu.

(2) Način obračuna i iznos naknade za korištenje distributivne mreže i visine tarifnih stavova po kategorijama potrošnje i grupama kupaca utvrđuje Regulatorna komisija, na prijedlog operatera distributivnog sistema, a na osnovu metodologije za utvrđivanje naknade za korištenje distributivne mreže iz stava 1. ovog člana.

(3) Tarifni stavovi za korištenje distributivne mreže su jedinstveni na cijeloj teritoriji Republike Srpske.

(4) Regulatorna komisija propisuje način poravnanja razlike između prihoda ostvarenih primjenom jedinstvenih tarifnih stavova i odobrenih prihoda operatera distributivnog sistema.

Naknada za priključenje na distributivnu mrežu Član 56.

(1) Regulatorna komisija donosi metodologiju za utvrđivanje naknade za priključenje na distributivnu mrežu.

(2) Strukturu i iznos naknade za priključenje na distributivnu mrežu, prema vrsti i tipu priključka za pojedine kategorije potrošnje, utvrđuje Regulatorna komisija, na prijedlog operatera distributivnog sistema, a na osnovu metodologije iz stava 1. ovog člana.

(3) Način obračuna i iznosi naknade za priključenje javno se objavljuju na internet stranici operatera distributivnog sistema i jedinstveno se primjenjuju na teritoriji Republike Srpske.

Naknada za pružanje nestandardnih usluga Član 57.

(1) Nestandardne usluge operatera distributivnog sistema obuhvaćaju sve pojedinačne usluge prema korisnicima sistema, koje operator distributivnog sistema pruža na zahtjev kupca, odnosno korisnika sistema ili usluge, a koje nisu obuhvaćene naknadama iz člana 54. stav 1. t. 1) i 2) ovog zakona.

(2) Visinu naknade za pružanje nestandardnih usluga utvrđuju operateri distributivnog sistema u jedinstvenom iznosu, uz prethodno pribavljenu saglasnost Regulatorne komisije.

(3) Visina naknade za nestandardne usluge javno se objavljuje na internet stranici operatera distributivnog sistema i jedinstveno se primjenjuje na teritoriji Republike Srpske.

(4) Naknada za pružanje nestandardnih usluga može da obuhvati i druge objektivne troškove koji mogu nastati u postupku pružanja nestandardnih usluga, uključujući i usluge drugih nadležnih organa i tijela, a čija visina se ne može predvidjeti i iskazati u smislu stava 2. ovog člana.

Izveštavanje Član 58.

Operater distributivnog sistema periodično, prema dinamici, obimu i načinu koji odredi Regulatorna komisija, dostavlja izvještaje Regulatornoj komisiji, koji se posebno odnose na:

- 1) tehničke podatke distributivne mreže,

- 2) podatke o korisnicima distributivnog sistema, uključujući i podatke o promjeni snabdjevača,
- 3) podatke o nabavci i prodaji električne energije na distributivnoj mreži,
- 4) podatke o ostvarenim distributivnim gubicima i nabavci električne energije za ove potrebe,
- 5) podatke o opterećenju distributivne mreže,
- 6) podatke o priključcima na distributivnu mrežu,
- 7) pokazatelje kvaliteta snabdijevanja električnom energijom,
- 8) finansijske pokazatelje poslovanja,
- 9) ostale podatke u skladu sa aktima Regulatorne komisije.

Tajnost podataka Član 59.

(1) Operater distributivnog sistema je obavezan da osigura tajnost povjerljivih podataka koje dobija od drugih elektroenergetskih subjekata i kupaca, osim ako se posebnim propisom ne zahtijeva javna objava određenih podataka ili njihova dostava nadležnim tijelima.

(2) Podaci o mogućnostima korištenja distributivne mreže su javni.

Pristup distributivnoj mreži Član 60.

(1) Operater distributivnog sistema dužan je da omogući pristup distributivnoj mreži korisnicima sistema po reguliranim cijenama na transparentan i nediskriminatorni način.

(2) Operater distributivnog sistema može odbiti pristup mreži zbog ograničenih kapaciteta, pogonskih smetnji ili preopterećenosti sistema i zbog ugroženosti rada sistema.

(3) Operater distributivnog sistema odbija pristup mreži korisniku sistema (proizvođaču) koji ne posjeduje dozvolu za obavljanje elektroenergetske djelatnosti kada je, u skladu sa ovim zakonom, obavezno njeno posjedovanje.

(4) Korisnika distributivnog sistema, kojem je odbijen pristup mreži, operater distributivnog sistema obavezno informira o razlozima odbijanja pristupa, koji su objektivni, nediskriminatorni, te detaljno obrazloženi.

(5) Korisnik distributivnog sistema, kojem je odbijen pristup mreži ili je nezadovoljan uvjetima pristupa, može podnijeti žalbu Regulatornoj komisiji.

Direktan vod Član 61.

(1) Kada proizvođač električne energije i krajnji kupac namjeravaju da zaključe ugovor o isporuci, a nemaju mogućnost pristupa mreži, mogu izgraditi direktan vod, uz prethodno pribavljenu saglasnost Regulatorne komisije.

(2) Proizvođač može direktnim vodom snabdijevati vlastite poslovne objekte i objekte sopstvene potrošnje elektrane.

Kvalitet snabdijevanja Član 62.

(1) Kvalitet snabdijevanja električnom energijom obuhvaća:

- 1) kontinuitet isporuke,
- 2) kvalitet napona u distributivnoj mreži,
- 3) komercijalni kvalitet usluga.

(2) Regulatorna komisija donosi pravilnik, kojim se propisuju:

- 1) pokazatelji kvaliteta snabdijevanja,
- 2) način mjerenja, prikupljanja i obrade pokazatelja kvaliteta snabdijevanja,

3) postepeno uvođenje općih, minimalnih i garantiranih standarda kvaliteta snabdijevanja,

4) postepeno uvođenje finansijske kompenzacije kupcu nakon uvođenja garantiranih standarda kvaliteta snabdijevanja,

5) način, dinamika i sadržaj izvještavanja Regulatorne komisije,

6) sadržaj godišnjeg izvještaja o kvalitetu snabdijevanja koji priprema operater distributivnog sistema.

(3) Operater distributivnog sistema dužan je da:

1) održava i unapređuje nivo kvaliteta snabdijevanja,

2) vrši mjerenje kvaliteta napona u distributivnoj mreži,

3) vodi evidencije podataka potrebnih za utvrđivanje parametara kvaliteta snabdijevanja,

4) prati pokazatelje kvaliteta snabdijevanja.

(4) Operater distributivnog sistema, najkasnije do 31. marta tekuće godine, dužan je da izradi i javno objavi izvještaj o kvalitetu snabdijevanja za prethodnu godinu.

Distributivna mrežna pravila

Član 63.

(1) Pogon i način vođenja distributivne mreže u elektroenergetskom sistemu uređuje se distributivnim mrežnim pravilima.

(2) Distributivnim mrežnim pravilima propisuju se:

1) tehnički i drugi uvjeti za priključak korisnika na mrežu,

2) tehnički i drugi uvjeti za siguran pogon elektroenergetskog sistema radi pouzdanog snabdijevanja električnom energijom,

3) kvalitet napona i dozvoljena odstupanja parametara kvaliteta napona,

4) tehnički uvjeti za pristup distributivnoj mreži,

5) planiranje pogona i upravljanje distributivnom mrežom,

6) postupci pri pogonu distributivne mreže u slučaju poremećenih radnih režima, više sile i drugih vanrednih okolnosti,

7) način provođenja ograničenja isporuke u slučaju nedostatka električne energije u elektroenergetskom sistemu,

8) metodologija i kriteriji za planiranje razvoja distributivne mreže,

9) tehnički zahtjevi za sklopne aparate koji se koriste u distributivnoj mreži,

10) tehnički zahtjevi za opremanje obračunskog mjernog mjesta korisnika sistema,

11) tehnički zahtjevi za upravljanje potrošnjom u distributivnom sistemu,

12) tehnički i drugi uvjeti za međusobno povezivanje i rad mreža,

13) način vršenja kontrole napona u distributivnoj mreži,

14) način utvrđivanja standardnih profila opterećenja,

15) druga pitanja od značaja za rad distributivnog sistema.

(3) Distributivna mrežna pravila usaglašeno donose operateri distributivnog sistema, uz prethodno pribavljenu saglasnost Regulatorne komisije.

(4) Distributivna mrežna pravila se jedinstveno primjenjuju na teritoriji Republike Srpske i usklađena su sa pravilima koje donosi operater prijenosnog sistema i općeprihvaćenim međunarodnim pravilima koja se odnose na elektroenergetske sisteme.

Ograničenje prijenosa kroz distributivnu mrežu

Član 64.

Prijenos električne energije posredstvom distributivne mreže operater distributivnog sistema može ograničiti samo u sljedećim slučajevima:

1) iz razloga sigurnosti elektroenergetskog sistema,

2) izvođenja planiranih radova na održavanju,

3) iz razloga sigurnosti ljudi i imovine,

4) kada to zahtijevaju propisi o zaštiti životne sredine,

5) kada je ugrožen sistem proizvodnje električne energije.

Zatvoreni distributivni sistem električne energije

Član 65.

(1) Zatvoreni distributivni sistem je sistem preko kojeg se distribuira električna energija na geografski ograničenoj industrijskoj zoni, trgovačkoj zoni ili zoni zajedničkih usluga:

1) ako je poslovanje ili proizvodni proces korisnika tog sistema iz specifičnih i sigurnosnih razloga povezan,

2) ako se električna energija prvenstveno distribuira vlasniku ili operateru sistema, njihovim povezanim licima i drugim korisnicima sistema.

(2) Regulatorna komisija izdaje dozvolu za obavljanje djelatnosti i rad zatvorenog distributivnog sistema.

(3) Korisnici čiji su objekti priključeni na zatvoreni distributivni sistem ne mogu biti diskriminirani u odnosu na korisnike drugih distributivnih sistema u vezi sa isporukom i snabdijevanjem električnom energijom.

Povjeravanje obavljanja djelatnosti distribucije i upravljanja zatvorenim distributivnim sistemom

Član 66.

(1) Ukoliko vlasnik zatvorenog distributivnog sistema nema interes za obavljanje djelatnosti distribucije i upravljanja zatvorenim distributivnim sistemom, Regulatorna komisija donosi odluku kojom određuje teritorijalno nadležnog operatera distributivnog sistema za obavljanje djelatnosti distribucije i upravljanja zatvorenim distributivnim sistemom.

(2) U slučaju iz stava 1. ovog člana, vlasnik elektroenergetskih objekata unutar zatvorenog distributivnog sistema dužan je da teritorijalno nadležnom operateru distributivnog sistema preda na korištenje i upravljanje svoje elektroenergetske objekte.

(3) Operater distributivnog sistema koji preuzima upravljanje zatvorenim distributivnim sistemom i vlasnik zatvorenog distributivnog sistema, ugovorom uređuju pitanja u vezi sa naknadom za ustupanje, zakup ili prodaju zatvorenog distributivnog sistema.

Cijena korištenja zatvorenog distributivnog sistema

Član 67.

(1) Regulatorna komisija odobrava metodologiju za obračun cijene korištenja zatvorenog distributivnog sistema na prijedlog operatera tog sistema.

(2) Regulatorna komisija može operatera zatvorenog distributivnog sistema osloboditi obaveze da se električna energija za pokriće gubitaka u distributivnoj mreži nabavlja na transparentan i nediskriminatorski način i po tržišnim uvjetima.

(3) Tarifu za korištenje zatvorenog distributivnog sistema utvrđuje operater zatvorenog distributivnog sistema, a odobrava Regulatorna komisija, na osnovu metodologije iz stava 1. ovog člana.

(4) Operater zatvorenog distributivnog sistema obavještava svoje korisnike o cijeni korištenja zatvorenog distributivnog sistema iz stava 3. ovog člana.

(5) Korisnik zatvorenog distributivnog sistema ima pravo na prigovor Regulatornoj komisiji na uvjete pristupa i korištenja sistema, kao i na tarifu.

Odgovornosti operatera zatvorenog distributivnog sistema električne energije
Član 68.

Operater zatvorenog distributivnog sistema električne energije odgovoran je za:

- 1) siguran i pouzdan rad zatvorenog distributivnog sistema i kvalitet isporuke električne energije,
- 2) nediskriminatorski i ekonomičan pristup zatvorenom distributivnom sistemu,
- 3) ispunjenje racionalnih zahtjeva za povećanje snage svog sistema,
- 4) izgradnju priključka korisnika zatvorenog distributivnog sistema,
- 5) davanje informacija energetskim subjektima i korisnicima distributivnog sistema koje su potrebne za efikasan pristup zatvorenom distributivnom sistemu, na principima transparentnosti i nediskriminacije,
- 6) ispravnost i pouzdanost mjerenja električne energije na mjestima primopredaje sa korisnicima zatvorenog distributivnog sistema.

Dužnost operatera zatvorenog distributivnog sistema električne energije
Član 69.

Operater zatvorenog distributivnog sistema električne energije dužan je da:

- 1) održava mrežu,
- 2) donese pravila o radu zatvorenog distributivnog sistema,
- 3) izrađuje plan investicija zatvorenog distributivnog sistema, usklađen sa potrebama korisnika sistema,
- 4) primjenjuje cijenu korištenja zatvorenog distributivnog sistema određenu u skladu sa ovim zakonom,
- 5) objavi uvjete i cijene priključenja na zatvoreni distributivni sistem shodno odredbama pravilnika o priključenju na distributivni sistem,
- 6) prati gubitke u zatvorenom distributivnom sistemu i donosi plan za smanjenje gubitaka u sistemu,
- 7) nabavi energiju za nadoknadu gubitaka u svojoj mreži,
- 8) korisnicima zatvorenog distributivnog sistema pruža informacije za efikasan pristup sistemu na principima transparentnosti i nediskriminacije,
- 9) osigura povjerljivost komercijalno osjetljivih informacija dobivenih tokom obavljanja djelatnosti i da informacije koje mogu osigurati prednost na tržištu objavljuje na nediskriminatorski način,
- 10) prikuplja i objavljuje podatke i informacije neophodne za ispunjavanje propisanih obaveza o pitanju transparentnosti i praćenja tržišta električne energije,
- 11) dostavlja podatke operateru sistema neophodne za administriranje tržišta električne energije u skladu sa pravilima o radu tržišta električne energije na osnovu izmjerenih vrijednosti ili izračunatih na osnovu profila potrošnje,
- 12) dostavlja podatke snabdjevaču za kupce unutar zatvorenog distributivnog sistema koji se nalaze na njegovom distributivnom području, na osnovu izmjerenih vrijednosti ili izračunatih na osnovu profila potrošnje,
- 13) preduzima propisane mjere sigurnosti,
- 14) preduzima mjere za povećanje energetske efikasnosti i za zaštitu životne sredine,
- 15) Regulatornoj komisiji dostavlja sve podatke o proizvedenoj električnoj energiji,

16) uređuje druga pitanja neophodna za rad zatvorenog distributivnog sistema.

Pravila o radu zatvorenog distributivnog sistema električne energije
Član 70.

(1) Operater zatvorenog distributivnog sistema dužan je da se pridržava pravila o radu sistema na koji je priključen.

(2) Operater zatvorenog distributivnog sistema, pravilima o radu zatvorenog distributivnog sistema električne energije može da uredi specifičnosti svog sistema u vezi sa:

- 1) sigurnošću pogona,
 - 2) tehničkim uvjetima za priključenje na zatvoreni distributivni sistem,
 - 3) pristupom zatvorenom distributivnom sistemu,
 - 4) pravilima o mjerenju sa definiranom potrebnom mjernom opremom, kriterijima za izbor klase tačnosti mjernog uređaja i karakteristika pratećih uređaja i opreme, u ovisnosti od položaja mjernog mjesta u sistemu i vrste korisnika sistema,
 - 5) korištenjem i održavanjem objekata,
 - 6) postupcima u slučaju poremećaja u radu,
 - 7) drugim pitanjima neophodnim za rad zatvorenog distributivnog sistema.
- (3) Pravila iz stava 1. ovog člana donosi operater zatvorenog distributivnog sistema električne energije, uz prethodno pribavljenu saglasnost Regulatorne komisije.
- (4) Pravila iz stava 1. ovog člana objavljuju se na internet stranici operatera zatvorenog distributivnog sistema električne energije.

POGLAVLJE IX.

SNABDIJEVANJE ELEKTRIČNOM ENERGIJOM

Snabdijevanje
Član 71.

(1) Snabdijevanje električnom energijom vrši se u skladu sa ovim zakonom, općim uvjetima za isporuku i snabdijevanje električnom energijom i ugovorom koji zaključuju snabdjevač i kupac, te drugim podzakonskim aktima donesenim na osnovu ovog zakona.

(2) Krajnji kupci električne energije imaju pravo da slobodno biraju svog snabdjevača na tržištu.

(3) Snabdijevanje krajnjih kupaca električnom energijom u Republici Srpskoj može da obavlja elektroenergetski subjekt koji ima odgovarajuću dozvolu za obavljanje djelatnosti izdatu od Regulatorne komisije u skladu sa ovim zakonom, kao i snabdjevač koji ima odgovarajuću dozvolu izdatu od drugih regulatornih komisija u BiH.

(4) Snabdijevanje krajnjih kupaca električnom energijom može da obavlja i proizvođač koji ima dozvolu za obavljanje djelatnosti snabdijevanja i trgovine električnom energijom, u skladu sa ovim zakonom.

(5) Snabdjevač krajnjih kupaca električnom energijom obavlja djelatnost snabdijevanja u skladu sa ovim zakonom, podzakonskim aktima donesenim na osnovu njega i uvjetima propisanim dozvolom za obavljanje djelatnosti.

Javno snabdijevanje
Član 72.

(1) S ciljem osiguranja univerzalne usluge snabdijevanja električnom energijom malih kupaca i domaćinstava koji nisu izabrali snabdjevača na tržištu, Vlada, na osnovu izvještaja iz člana 28. stav 1. tačka 12) ovog zakona, donosi odluku kojom određuje javnog snabdjevača.

(2) Univerzalna usluga koju obavlja javni snabdjevač iz stava 1. ovog člana obavlja se kao javna usluga snabdijevanja prema reguliranim uvjetima onim kupcima koji imaju pravo na javno snabdijevanje i koji slobodno izaberu ili po

automatizmu koriste takav način snabdijevanja, po lahko uporedivim, nediskriminatorским i transparentnim cijenama.

(3) Vlada donosi odluku iz stava 1. ovog člana na ograničen period, najduže na period do pet godina, a na osnovu kriterija koji se odnose na tržišno učešće u snabdijevanju krajnjih kupaca u Republici Srpskoj, kao i tehničkih, organizacionih i materijalno-finansijskih mogućnosti za obavljanje javnog snabdijevanja.

(4) Vlada, na osnovu izvještaja iz člana 28. stav 1. tačka 12) ovog zakona, periodično preispituje opravdanost postojanja obaveze javnog snabdijevanja električnom energijom.

(5) Javni snabdjevač dužan je da, s ciljem osiguranja potrebnih uvjeta za redovno i sigurno snabdijevanje krajnjih kupaca električnom energijom koji imaju pravo na javno snabdijevanje, nabavlja potrebnu električnu energiju u konkurentskom postupku (aukcija, javni oglas, organizirano tržište i slično).

(6) Javni snabdjevač dužan je da Regulatornoj komisiji dostavlja sve potrebne podatke i dokaze o cijeni električne energije za javno snabdijevanje, nabavljenoj u skladu sa stavom 5. ovog člana.

(7) Radi sprečavanja obustave snabdijevanja električnom energijom, javni snabdjevač svojom poslovnom politikom naplate može predvidjeti mogućnost da krajnji kupci plate dospjele obaveze za isporučenu električnu energiju u ratama.

Pravo na javno snabdijevanje

Član 73.

(1) Kupac iz kategorije potrošnje domaćinstva ili mali kupac, ako ne izabere drugog snabdjevača ili ostane bez snabdjevača, ima pravo na javno snabdijevanje, o čemu zaključuje ugovor sa javnim snabdjevačem.

(2) Ugovor o snabdijevanju između javnog snabdjevača i krajnjeg kupca je ugovor o potpunom snabdijevanju.

(3) Kupac iz stava 1. ovoga člana, koji ostane bez snabdjevača zbog raskida ugovora zbog neizvršavanja obaveze plaćanja isporučene električne energije stiče pravo na javno snabdijevanje:

1) nakon izmirenja obaveza ili reguliranja obaveza sa prethodnim snabdjevačem na neki drugi način (sporazum o izmirenju duga, reprogram uz određene garancije i slično), o čemu prethodni snabdjevač obavještava operatera distributivnog sistema, ili

2) do donošenja konačne odluke nadležnog organa u slučaju da je pokrenut spor zbog osporavanja opravdanosti duga.

Rezervno snabdijevanje

Član 74.

(1) Kupci, osim malih kupaca i kupaca iz kategorije potrošnje domaćinstva iz Republike Srpske, koji se snabdijevaju na otvorenom tržištu imaju pravo na rezervno snabdijevanje električnom energijom kod rezervnog snabdjevača, u slučaju:

1) stečaja ili likvidacije snabdjevača koji ih je do tada snabdijevao,

2) prestanka ili oduzimanja dozvole snabdjevaču koji ih je do tada snabdijevao.

(2) Kupci iz stava 1. ovoga člana imaju pravo na rezervno snabdijevanje najduže do 60 dana.

Rezervni snabdjevač

Član 75.

(1) Vlada, uz pribavljeno mišljenje Regulatorne komisije, određuje snabdjevača koji će obavljati rezervno snabdijevanje na teritoriji Republike Srpske (u daljem tekstu: rezervni snabdjevač).

(2) Vlada donosi odluku iz stava 1. ovog člana, na period do dvije godine, a na osnovu kriterija koji se odnose na trži-

šno učešće u snabdijevanju krajnjih kupaca u Republici Srpskoj, kao i tehničke, organizacione i materijalno-finansijske mogućnosti za obavljanje rezervnog snabdijevanja.

Otkup električne energije iz obnovljivih izvora energije

Član 76.

Snabdjevači krajnjih kupaca obavezni su da preuzmu i otkupe udio električne energije proizvedene korištenjem obnovljivih izvora energije i u efikasnoj kogeneraciji u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i u efikasnoj kogeneraciji.

Opći uvjeti za isporuku i snabdijevanje

Član 77.

Regulatorna komisija donosi opće uvjete za isporuku i snabdijevanje krajnjih kupaca električnom energijom (u daljem tekstu: opći uvjeti), kojima se propisuju:

1) prava i obaveze operatera distributivnog sistema, korisnika sistema, snabdjevača i krajnjeg kupca, uključujući i kupca-proizvođača i aktivnog kupca,

2) uvjeti i način pristupa i korištenja elektrodistributivne mreže,

3) uvjeti i način izdavanja elektroenergetske saglasnosti za priključenje novih, odnosno povećanje priključne snage postojećih korisnika sistema, uključujući i mjesta za punjenje ili snabdijevanje električnih vozila,

4) sadržaj i način zaključivanja ugovora o priključenju, odnosno povećanju priključne snage korisnika sistema,

5) uvjeti, način i rokovi zaključivanja ugovora o snabdijevanju električnom energijom, obaveze snabdjevača pri snabdijevanju krajnjih kupaca električnom energijom i obaveze krajnjih kupaca,

6) uvjeti, način i rokovi zaključivanja ugovora o pristupu sa korisnicima sistema,

7) način mjerenja i utvrđivanja potrošnje električne energije i razmjene podataka,

8) obaveze u vezi sa zaštitom mjernih uređaja od neovlašćenog pristupa,

9) način obračuna i uvjeti plaćanja električne energije,

10) uvjeti i način obustave isporuke električne energije,

11) subjekti kojima se ne može obustaviti isporuka električne energije zbog neplaćanja,

12) uvjeti, način, mjere i redosljed ograničenja isporuke električne energije u slučaju ugrožene sigurnosti snabdijevanja,

13) prioriteta za isporuku električne energije u slučaju ugrožene sigurnosti snabdijevanja,

14) način utvrđivanja količine i snage neovlašćeno utrošene električne energije, kao i način obračuna i naplate neovlašćeno utrošene električne energije,

15) uvjeti i način priključenja elektroenergetskih objekata, gradilišta i privremenih objekata,

16) uvjeti i način pružanja usluge snabdijevanja električnom energijom mjesta za punjenje električnih vozila,

17) način rješavanja prigovora i žalbi korisnika sistema,

18) način obavještavanja krajnjih kupaca u slučaju obustave i ograničenja isporuke električne energije,

19) druge odnose između operatera distributivnog sistema i korisnika distributivnog sistema, kao i odnose između snabdjevača i kupaca električne energije.

Ugovor o snabdijevanju

Član 78.

(1) Ugovorom o snabdijevanju krajnjih kupaca uređuju se prava i obaveze između snabdjevača i krajnjeg kupca električne energije.

(2) Ugovor iz stava 1. ovog člana sadrži, pored općih elemenata utvrđenih zakonom kojim se uređuju obligacioni odnosi, i sljedeće elemente:

- 1) podatke i adresu snabdjevača, uključujući i internet stranicu,
 - 2) prava i obaveze u vezi sa snagom i količinom električne energije,
 - 3) dinamiku snabdijevanja,
 - 4) vrstu i nivo kvaliteta ponuđenih usluga u skladu sa propisima,
 - 5) prava i obaveze snabdjevača i krajnjeg kupca u slučaju neispunjavanja obaveza i u slučaju privremene obustave isporuke,
 - 6) rok na koji se ugovor zaključuje, prava i obaveze u slučaju raskida ugovora, te podatak o troškovima odustajanja od ugovora,
 - 7) cijene snabdijevanja, način obračuna i uvjete plaćanja preuzete električne energije,
 - 8) način informiranja kupca o promjeni cijena i drugih uvjeta snabdijevanja električnom energijom,
 - 9) način rješavanja sporova,
 - 10) informacije koje se odnose na prava kupaca, uključujući i rješavanje prigovora i sve informacije koje se na ovo odnose (koje su jasno vidljive i na računu za električnu energiju i na internet stranici snabdjevača),
 - 11) mjere zaštite krajnjih kupaca u vezi sa zaključivanjem ugovora i uvjetima koji treba da budu korektni i unaprijed poznati,
 - 12) druge elemente u ovisnosti o specifičnosti i vrsti usluga koje pruža snabdjevač.
- (3) Snabdjevač je dužan da o elementima iz stava 2. tačka 4) ovog člana na prikladan način obavijesti kupca prije zaključivanja ugovora, ili u specifičnim slučajevima predloži posebne odredbe u ugovoru koje definiraju elemente usluge.
- (4) Nije dozvoljeno da se ugovorom o snabdijevanju kupcu uskrati ili oteža pravo na raskid, odnosno otkaz ugovora, zbog korištenja prava na promjenu snabdjevača, niti se mogu nametati dodatne finansijske obaveze po tom osnovu.
- (5) Uvjeti za zaključenje i sadržaj ugovora o snabdijevanju uređuju se općim uvjetima iz člana 77. ovog zakona.

Usluge punjenja električnih vozila

Član 79.

- (1) Usluge punjenja električnih vozila mogu pružati snabdjevači krajnjih kupaca ili vlasnici javnih mjesta ili lica koja upravljaju javnim mjestima, bez obaveze pribavljanja dozvole za snabdijevanje električnom energijom.
- (2) Pružaoci usluga punjenja električnih vozila iz stava 1. ovog člana dužni su da se evidentiraju kod Regulatorne komisije.
- (3) Usluge punjenja električnih vozila na javnim mjestima pružaju se na ad hoc osnovi, bez zaključenja posebnog ugovora sa pružaocem usluga punjenja.
- (4) Usluge punjenja električnih vozila na javnim mjestima mogu se korisnicima pružati i na ugovornoj osnovi, uključujući pružanje usluga u ime i za račun drugih pružalaca usluga.
- (5) Cijene koje naplaćuju vlasnici javnih mjesta za punjenje moraju biti opravdane, lahko i jasno uporedive i nediskriminatorne.
- (6) Operater distributivnog sistema na nediskriminatornoj osnovi saraduje sa licima koja ugrađuju ili upravljaju javno dostupnim mjestima za punjenje.
- (7) Pružalac usluga punjenja električnih vozila, na traženje Regulatorne komisije, dužan je dostaviti podatke i informacije koji su joj potrebni za obavljanje poslova iz njene nadležnosti.

Tehnički zahtjevi za mjesta za punjenje električnih vozila

Član 80.

- (1) Javno dostupna mjesta za punjenje električnih vozila, koriste napredne inteligentne mjerne uređaje sa daljinskim očitanjem i kontrolom, ukoliko je to tehnički izvodivo i ekonomski opravdano.
- (2) Mjesta za punjenje električnih vozila moraju ispunjavati tehničke zahtjeve propisane relevantnim standardima za odgovarajući tip:
 - 1) mjesta za punjenje motornih vozila male snage naizmjeničnom strujom,
 - 2) mjesta za punjenje motornih vozila velike snage naizmjeničnom strujom,
 - 3) mjesta za punjenje motornih vozila istosmjernom strujom,
 - 4) mjesta za punjenje motornih vozila bežičnim putem,
 - 5) mjesta za zamjenu baterija za motorna vozila,
 - 6) mjesta za punjenje odgovarajućih motornih vozila na dva, tri ili četiri točka, uključujući i bicikle s pomoćnim motorom, mopede i motocikle na dva, tri ili četiri točka, razvrstanih u odgovarajuće kategorije na osnovu posebnog propisa,
 - 7) mjesta za punjenje električnih autobusa.

Obaveze snabdjevača

Član 81.

- (1) Snabdjevač električnom energijom dužan je da:
 - 1) obračunava električnu energiju i usluge koje pruža u skladu sa propisima i ugovorom o snabdijevanju,
 - 2) izdaje račun za isporučenu električnu energiju u kojem su na pregledan i razumljiv način posebno iskazani cijena električne energije, troškovi korištenja mreže, obračunski period, naknade propisane zakonom, porezi i ostale obaveze, te informacije propisane ovim zakonom,
 - 3) obavijesti, na prikladan način, domaćinstva i male kupce o važećim cijenama i tarifama i standardnim uvjetima za zaključenje ugovora o snabdijevanju,
 - 4) ponudi odgovarajuće načine plaćanja koji nisu diskriminatorni za krajnje kupce,
 - 5) kupce neposredno obavijesti o promjeni cijena i drugih uvjeta prodaje u razumnom roku, a najkasnije 15 dana prije primjene izmijenjenih cijena ili uvjeta prodaje,
 - 6) objavi uvjete, postupak, pravne posljedice, odnosno prava kupca u slučaju obustave isporuke električne energije, zbog neizmirivanja obaveza iz ugovora o snabdijevanju električnom energijom,
 - 7) osigura besplatnu telefonsku liniju za obavještanje i odgovore na pitanja kupaca radi informiranja o uvjetima i načinu ostvarivanja prava kupaca,
 - 8) preduzima mjere da bi omogućio kupcima kratke i sadržajne kontrolne liste sa praktičnim informacijama koje se odnose na njihova prava,
 - 9) najkasnije do 31. marta svake godine obavijesti krajnje kupce, putem računa ili priloga uz račun ili putem promotivnih materijala koji su dostupni krajnjim kupcima, o učešću svakog pojedinog izvora energije u ukupnoj energiji koju je koristio za snabdijevanje svojih krajnjih kupaca u prethodnoj godini,
 - 10) upućuje na postojeće izvore informacija, gdje su javnosti dostupne informacije o uticaju na životnu sredinu i mjerama energetske efikasnosti, u smislu emisija plinova sa efektom staklene bašte kao posljedice proizvodnje električne energije iz svih goriva,
 - 11) obavještava krajnje kupce o njihovim pravima koja imaju u slučaju spora,
 - 12) izvrši i druge obaveze u skladu sa propisima kojima se uređuju obligacioni odnosi, trgovina i promet robe i usluga i zaštita potrošača,

13) kupca sa kojim ima zaključen ugovor o prodaji sa potpunim snabdijevanjem, na njegov zahtjev, besplatno obavijesti o podacima o potrošnji električne energije u skladu sa ovim zakonom, pravilima o promjeni snabdjevača i zaključenim ugovorom,

14) na jednostavan način obavještava krajnje kupce o mjerama poboljšanja energetske efikasnosti u finalnoj potrošnji električne energije,

(2) Odredbe ovog člana shodno se primjenjuju i na javnog i na rezervnog snabdjevača.

Obustava isporuke po zahtjevu snabdjevača Član 82.

(1) Prema ugovoru o snabdijevanju krajnjeg kupca, svaki snabdjevač može zahtijevati od operatera distributivnog, odnosno prijenosnog sistema, obustavu isporuke električne energije krajnjem kupcu zbog neispunjenih obaveza krajnjeg kupca.

(2) Snabdjevač, u pisanoj formi, podnosi zahtjev iz stava 1. ovog člana operateru distributivnog, odnosno prijenosnog sistema na čiju mrežu je priključen objekat krajnjeg kupca za koji se traži obustava isporuke.

(3) Snabdjevač je dužan operateru distributivnog, odnosno prijenosnog sistema platiti uslugu obustave isporuke električne energije, kao i uslugu kojom se ponovo omogućava snabdijevanje električnom energijom.

(4) Troškove iz stava 3. ovog člana snabdjevač ima pravo da nadoknadi od krajnjeg kupca.

Krajnji kupac Član 83.

(1) Krajnji kupac ima pravo da slobodno izabere snabdjevača od koga će kupovati električnu energiju.

(2) Krajnji kupac i snabdjevač električne energije koga krajnji kupac slobodno izabere na tržištu, ugovaraju količinu i cijenu električne energije, a u skladu sa mrežnim pravilima, tržišnim pravilima i općim uvjetima za isporuku i snabdijevanje električnom energijom.

(3) Krajnji kupac koji se snabdijeva u sistemu javnog snabdijevanja u skladu sa članom 73. ovog zakona snabdijeva se po reguliranim uvjetima.

(4) Kupci se mogu udruživati radi zajedničkog nastupa prema snabdjevaču koji nije u obavezi javne usluge, s ciljem osiguravanja mjera zaštite krajnjih kupaca, transparentnosti i poboljšanja ugovornih uvjeta, općih informacija i mehanizama u rješavanju sporova.

(5) Kupci, osim malih kupaca i kupaca iz kategorije potrošnje domaćinstva imaju pravo na istovremeno ugovaranje isporuke električne energije sa više snabdjevača, što se uređuje Općim uvjetima za isporuku i snabdijevanje.

(6) Krajnji kupac obavezan je da koristi električnu energiju pod uvjetima, na način i za namjene utvrđene ovim zakonom, drugim propisima i u skladu sa zaključenim ugovorom o priključku.

(7) Krajnji kupac dužan je da omogućiti ovlaštenim licima nadležnih operatera sistema pristup mjernim uređajima i instalacijama, kao i mjestu priključka radi očitavanja, provjere ispravnosti, otklanjanja kvarova, zamjene i održavanja uređaja ili izmještanja mjernih mjesta, kao i radi obustave isporuke.

(8) Krajnji kupac, koji nije mali kupac ili domaćinstvo, ima pravo da zahtijeva da informacije iz ugovora o snabdijevanju budu povjerljive.

Neovlašćena potrošnja električne energije Član 84.

(1) Neovlašćena potrošnja električne energije predstavlja svako korištenje električne energije u okolnostima kada su objekti i instalacije krajnjeg kupca ili proizvođača neovlašćeno priključeni na elektroenergetsku mrežu, ili kada su preduzete bilo kakve radnje na mjernom mjestu i priključku

kojima se utiče na ispravnost ili propisanu tačnost mjerenja preuzete električne energije.

(2) Neovlašćena potrošnja električne energije je:

1) priključenje na mrežu bez izdate elektroenergetske saglasnosti i zaključenog ugovora o priključenju,

2) neovlašćeno priključenje na mrežu nakon izvršene obustave isporuke električne energije,

3) tehnički izvedeno stanje koje omogućava korištenje električne energije bez mjernog uređaja, mimo mjernog uređaja ili preko mjernog uređaja na kome je onemogućeno pravilno mjerenje,

4) skidanje ili oštećenje plombe operatera distributivnog sistema sa mjernog uređaja koji se nalazi na posjedu krajnjeg kupca, pri čemu krajnji kupac nije obavijestio operatera distributivnog sistema o oštećenju,

5) korištenje električne energije preko neovlašćeno zamijenjenog mjernog uređaja.

Utvrđivanje neovlašćene potrošnje Član 85.

(1) Neovlašćenu potrošnju utvrđuje operator distributivnog sistema kontrolom priključka i mjernog mjesta, koje se vrše na osnovu izdatog naloga za rad, odnosno izdatog ovlaštenja.

(2) Kontrolu priključka i mjernog mjesta iz stava 1. ovog člana obavljaju kvalificirana lica ovlašćena od operatera distributivnog sistema.

(3) Kontrola priključka i mjernog mjesta vrši se u svim slučajevima kada postoji sumnja na neovlašćenu potrošnju.

(4) O izvršenoj kontroli sačinjava se zapisnik na licu mjesta, koji sadrži tačno i neposredno utvrđeno činjenično stanje i dokazni materijal.

(5) Zapisnik iz stava 4. ovog člana potpisuje i krajnji kupac koji je prisustvovao kontroli i kojem se uručuje primjerak zapisnika.

(6) U slučaju sumnje na postojanje neovlašćene potrošnje izvršene djelovanjem na ispravnost mjernog uređaja, pregled mjerila prilikom dokumentiranja neovlašćene potrošnje vrši organ nadležan za poslove zakonske metrologije, a na zahtjev operatera distributivnog sistema.

(7) U slučaju da krajnji kupac nije prisustvovao kontroli ili je krajnji kupac odbio da potpiše zapisnik, primjerak zapisnika se dostavlja kupcu, uz osiguranje dokaza o dostavljanju.

(8) Način utvrđivanja i obračuna neovlašćeno preuzete električne energije, sadržaj zapisnika, prava kupaca i postupak odlučivanja o prigovoru uređuje se općim uvjetima.

Period za obračun neovlašćene potrošnje Član 86.

(1) U slučaju neovlašćene potrošnje, operator sistema obračunava naknadu za neovlašćeno utrošenu električnu energiju za period neovlašćene potrošnje u skladu sa općim uvjetima i obračun naknade dostavlja kupcu ili licu čije su instalacije i uređaji priključeni na mrežu bez elektroenergetske saglasnosti i ugovora o priključenju.

(2) Krajnji kupac električne energije ili lice čije su instalacije i uređaji priključeni na mrežu bez elektroenergetske saglasnosti i ugovora o priključenju ima obavezu da plati operatoru distributivnog sistema obračunati iznos neovlašćeno preuzete električne energije, neovisno o krivnji za preduzimanje neovlašćenih radnji na mjernom mjestu i priključku.

(3) Period neovlašćene potrošnje obuhvaća period od dana preduzimanja neovlašćenih radnji do dana otkrivanja neovlašćene potrošnje.

(4) Ukoliko se ne može utvrditi početak neovlašćene potrošnje za obračun, odnosno vrijeme preduzimanja neovla-

šcene radnje, smatra se da je početak neovlašćene potrošnje dan posljednjeg pregleda dijela priključka ili mjernog mjesta na kojem je preduzeta neovlašćena radnja, a kojom je konstatirana ispravnost na priključku ili mjernom mjestu.

(5) Period neovlašćene potrošnje iz st. 3. i 4. ovog člana ne može biti duži od godinu dana.

(6) Za utvrđivanje početka perioda neovlašćene potrošnje, može se koristiti pregled priključka ili mjernog mjesta iz stava 4. ovog člana, samo ukoliko su ovlašćena lica operatera sistema sačinila zapisnik o kontrolnom pregledu dijela priključka ili mjernog mjesta na kojem je preduzeta neovlašćena radnja.

Cijena električne energije za javno i rezervno snabdijevanje
Član 87.

(1) Regulatorna komisija donosi pravilnik kojim propisuje metodologiju za utvrđivanje tarifnih stavova za snabdijevanje krajnjih kupaca kod javnog i rezervnog snabdjevača električnom energijom.

(2) Tarifne stavove za snabdijevanje krajnjih kupaca kod javnog snabdjevača odobrava Regulatorna komisija na osnovu cijene električne energije ostvarene u konkurentskom postupku iz člana 72. stav 5. ovog člana.

(3) Tarifni stavovi za javno snabdijevanje krajnjih kupaca iste kategorije i grupe kupaca su jednaki za sve kupce u Republici Srpskoj.

(4) Cijene električne energije za rezervno snabdijevanje veće su od prosječnih cijena električne energije na malo-prodajnom tržištu električne energije u Republici Srpskoj, uključujući i javno snabdijevanje, pri čemu Regulatorna komisija metodologijom iz stava 1. ovog člana propisuje gornju granicu uvećanja cijene električne energije za snabdijevanje krajnjih kupaca kod rezervnog snabdjevača u odnosu na prosječnu cijenu električne energije za snabdijevanje krajnjih kupaca u Republici Srpskoj.

Tarifni sistem za prodaju električne energije i korištenje distributivne mreže
Član 88.

(1) Tarifni sistem za prodaju električne energije i korištenje distributivne mreže donosi Regulatorna komisija.

(2) Tarifnim sistemom iz stava 1. ovog člana utvrđuju se kategorije potrošnje i grupe kupaca, tarifni elementi za utvrđivanje količine isporučene električne energije i način primjene tarifnih stavova za izračunavanje cijene isporučene električne energije.

Promjena snabdjevača
Član 89.

(1) Regulatorna komisija donosi pravilnik o snabdijevanju kupaca i postupku promjene snabdjevača, kojim se propisuje:

- 1) način snabdijevanja kupaca na tržištu električne energije u Republici Srpskoj,
- 2) prava i obaveze kupaca električne energije,
- 3) prava i obaveze snabdjevača krajnjih kupaca,
- 4) postupak promjene snabdjevača,
- 5) uloga javnog i rezervnog snabdjevača,
- 6) druga pitanja od značaja za efikasniju promjenu snabdjevača.

(2) Postupak promjene snabdjevača obavezno se završava u roku od 21 dan, računajući od dana prijema kompletnog zahtjeva kod novog snabdjevača, pod uvjetom da je kupac izmirio sve prethodno dospjele obaveze prema postojećem snabdjevaču iskazane na računu za električnu energiju za mjesec koji neposredno prethodi danu podnošenja zahtjeva za promjenu snabdjevača ili je na drugi način ugovorio njihovo izmirenje.

(3) Promjena snabdjevača je besplatna za krajnjeg kupca.

POGLAVLJE X.

PRIKLJUČENJE NA ELEKTROENERGETSKU MREŽU

Elektroenergetska saglasnost
Član 90.

(1) Investitor koji namjerava da priključi svoje objekte na elektroenergetsku distributivnu mrežu dužan je da pribavi elektroenergetsku saglasnost prije izdavanja lokacijskih uvjeta.

(2) Zahtjev za izdavanje elektroenergetske saglasnosti podnosi se u pisanoj formi, što podrazumijeva dostavljanje zahtjeva u materijalnom ili elektronskom obliku.

(3) Elektroenergetska saglasnost sadrži elektroenergetske i tehničke uvjete, kao i druge uvjete koji se propisuju općim uvjetima, koje obavezno ispunjavaju korisnici distributivnog sistema prije priključenja na distributivnu mrežu.

(4) Elektroenergetska saglasnost izdaje se za nove objekte, kao i za postojeće objekte kod kojih se povećava priključna snaga, vrši promjena priključka ili uređaja koji imaju izražen povratni uticaj na mrežu i vrši spajanje ili razdvajanje mjernih mjesta.

(5) O zahtjevu za dobivanje elektroenergetske saglasnosti odlučuje, na osnovu javnog ovlašćenja, operater distributivnog sistema, u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje opći upravni postupak, u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva.

Ugovor o priključenju
Član 91.

(1) Prije izgradnje priključka na distributivnu mrežu, korisnik distributivnog sistema i operater distributivnog sistema zaključuju ugovor o priključenju.

(2) Ugovorom o priključenju definišu se troškovi priključenja, izrada priključka, nadzor nad izgradnjom priključka, postupak i rokovi priključenja, način plaćanja i druge odredbe od značaja za njegovo izvršenje.

Naknada za priključenje
Član 92.

(1) Naknadu za priključenje novog objekta na distributivnu mrežu ili povećanje priključne snage postojećeg objekta, snosi korisnik distributivnog sistema.

(2) Naknada za priključenje obuhvaća naknadu za izgradnju priključka, uključujući i opremanje mjernog mjesta mjernim uređajima i naknadu za osiguranje uvjeta za priključenje kroz povećanje kapaciteta distributivne mreže.

(3) Naknada za izgradnju priključka objekta krajnjeg kupca normira se prema vrsti i tipu priključka, naponskom nivou na mjestu priključenja, lokacije, priključne snage objekta krajnjeg kupca i broja mjernih mjesta u objektu krajnjeg kupca.

(4) Naknada za osiguranje uvjeta za priključenje objekta krajnjeg kupca utvrđuje se u visini dijela troškova povećanja kapaciteta distributivne mreže i normira se po jedinici priključne snage objekta krajnjeg kupca.

(5) Naknada za izgradnju priključka objekta proizvođača utvrđuje se u visini stvarnih troškova izgradnje priključka do mjesta priključenja na distributivnu mrežu.

(6) Naknada za osiguranje uvjeta za priključenje objekta proizvođača utvrđuje se u visini stvarnih troškova izmjena na postojećoj mreži kojima se stvaraju preduvjeti za priključenje objekta proizvođača.

Pravo na žalbu
Član 93.

(1) Protiv rješenja o elektroenergetskoj saglasnosti ili akta kojim je korisniku sistema odbijen ili ograničen pristup mreži ili je nezadovoljan uvjetima priključenja na mrežu, može se izjaviti žalba Regulatornoj komisiji u roku od 15 dana od dana prijema akta operatera distributivnog sistema.

(2) Žalba se podnosi posredstvom operatera distributivnog sistema, koji je dužan da postupi po žalbi u skladu sa pravilima upravnog postupka.

Izgradnja priključka Član 94.

(1) Operater distributivnog sistema je investitor izgradnje priključka.

(2) Izgradnju priključka objekta krajnjeg kupca vrši operater distributivnog sistema.

(3) Izgradnju priključka objekta proizvođača vrši operater distributivnog sistema ili ovlašćeni izvođač koga odabere investitor objekta uz saglasnost operatera distributivnog sistema, što se uređuje ugovorom o priključenju.

(4) Po izgradnji priključka iz stava 2. ovog člana priključak postaje osnovno sredstvo operatera distributivnog sistema i dio distributivnog sistema.

Priključenje objekta na mrežu Član 95.

(1) Nakon završetka izgradnje objekta, operater distributivnog sistema po zahtjevu korisnika sistema vrši priključenje objekta na distributivnu mrežu.

(2) Operater distributivnog sistema izdaje deklaraciju o priključku svim korisnicima mreže, uključujući i deklaraciju o mjernom mjestu za proizvođače električne energije.

Tretman priključka Član 96.

(1) Operater distributivnog sistema dužan je da snosi troškove održavanja priključka koji je njegovo osnovno sredstvo.

(2) S ciljem održavanja pouzdanosti, kontinuiteta i kvaliteta snabdijevanja, operater distributivnog sistema dužan je da priključke iz stava 1. ovog člana održava, te da vrši zamjenu i verifikaciju mjernih uređaja u skladu sa tehničkim i metrološkim propisima, i da ih uvede u svoje poslovne evidencije najkasnije u roku od tri godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Primopredajno mjesto Član 97.

Primopredajno mjesto je mjesto mjerenja isporučene, odnosno preuzete električne energije između operatera distributivnog sistema i korisnika distributivnog sistema.

Lokacija primopredajnog mjernog mjesta Član 98.

(1) Lokacija primopredajnog mjernog mjesta je:

1) na granici osnovnih sredstava operatera distributivnog sistema i krajnjeg kupca ili na granici posjeda krajnjeg kupca, ili

2) na granici osnovnih sredstava operatera distributivnog sistema i osnovnih sredstava proizvođača kod elektrana priključenih na distributivnu mrežu.

(2) Operater distributivnog sistema u elektroenergetskoj saglasnosti određuje lokaciju mjernog mjesta, na način koji mu osigurava nesmetan pristup.

(3) Operater distributivnog sistema dužan je da, u roku koji se propisuje općim uvjetima, o svom trošku izvrši izmještanje mjernih uređaja lociranih unutar individualnih stambenih objekata, na način koji će omogućiti nesmetan pristup mjernom mjestu.

Pristup mjernom mjestu Član 99.

(1) Korisnik distributivnog sistema dužan je da omogućiti ovlašćenim predstavnicima operatera distributivnog sistema pristup mjernim uređajima i električnim instalacijama u svom vlasništvu, kao i mjernim uređajima, objektima i opremi u vla-

sništvu operatera distributivnog sistema koji se nalaze na njegovom posjedu, radi očitavanja, ispitivanja, pregleda, provjere ispravnosti, otklanjanja kvarova, izmještanja i zamjene, kao i radi obustave isporuke.

(2) Korisnik distributivnog sistema dužan je da zaštiti od oštećenja i neovlašćenog pristupa mjerne uređaje koji su locirani na njegovom posjedu.

Pravila o priključenju Član 100.

(1) Operater distributivnog sistema, uz saglasnost Regulatorne komisije, donosi pravila o priključenju objekata korisnika distributivnog sistema na distributivnu mrežu.

(2) Pravilima iz stava 1. ovog člana propisuju se uvjeti, postupak i način priključenja objekata korisnika mreže na distributivnu mrežu, kao i pojednostavljena procedura za priključenje proizvodnih objekata kupaca-proizvođača.

(3) Pravila o priključenju objekata korisnika distributivnog sistema jedinstveno se primjenjuju na teritoriji Republike Srpske.

POGLAVLJE XI. SIGURNOST SNABDIJEVANJA

Mjere za osiguranje sigurnosti snabdijevanja Član 101.

(1) Sigurnost snabdijevanja električnom energijom predstavlja sposobnost elektroenergetskog sistema da osigura potrebne količine električne energije za neprekidno i sigurno snabdijevanje krajnjih kupaca.

(2) Ministarstvo i Regulatorna komisija vrše nadzor nad radom elektroenergetskih subjekata i preduzimaju mjere iz svoje nadležnosti da bi se osigurali:

1) izgradnja novih kapaciteta,

2) sigurno i pouzdano snabdijevanje električnom energijom krajnjih kupaca,

3) održavanje dugoročne ravnoteže između potrošnje i snabdijevanja električnom energijom,

4) dovoljni rezervni proizvodni kapaciteti za stabilan pogon elektroenergetskog sistema,

5) dovoljni rezervni proizvodni kapaciteti neophodni za planirano učešće proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora,

6) raznovrsni primarni izvori za proizvodnju električne energije,

7) planirani nivoi energetske efikasnosti i primjena novih tehnologija u oblasti obnovljive energije, distribuirane proizvodnje i skladištenja energije,

8) primjena tehnologija za upravljanje potrošnjom, kao i tehnologija naprednog mjerenja,

9) stabilan regulatorni okvir i uklonjene nepotrebne administrativne prepreke za ulaganja u elektroenergetsku infrastrukturu i nove proizvodne kapacitete.

(3) Preduzete ili usvojene regulatorne mjere u svrhu iz stava 2. ovog člana su nediskriminatorne, te takve da neopravdano ne opterećuju učesnike na tržištu električne energije, uključujući nove učesnike i subjekte sa malim tržišnim učešćem.

(4) Mjere preduzete u svrhu iz stava 2. ovog člana obavezno su opravdane u odnosu na njihov ekonomski i socijalni efekat na krajnje kupce u Republici Srpskoj, uključujući njihov mogući uticaj na cijene električne energije.

(5) Ministarstvo, u saradnji sa Regulatornom komisijom, priprema izvještaj o sigurnosti snabdijevanja.

Operativna sigurnost distributivne mreže Član 102.

(1) Distributivnim mrežnim pravilima utvrđuju se minimalna operativna pravila i obaveze u vezi sa sigurnošću

rada distributivne mreže, uključujući i informacionu sigurnost.

(2) Operativnim pravilima utvrđuju se zahtjevi za održavanje odgovarajućeg nivoa pogonske sigurnosti mreže u normalnim i poremećenim režimima rada.

(3) Operater distributivnog sistema dužan je da se prilikom izgradnje i eksploatacije elektroenergetskih objekata distributivne mreže pridržava operativnih pravila i obaveza u vezi sa sigurnošću rada distributivne mreže.

POGLAVLJE XII.

PREKID, OBUSTAVA I OGRANIČENJE ISPORUKE ELEKTRIČNE ENERGIJE

Planirani prekidi isporuke Član 103.

(1) Operater distributivnog sistema može planski prekinuti isporuku električne energije u slučaju:

- 1) redovnog i vanrednog održavanja,
- 2) pregleda i remonta,
- 3) ispitivanja i kontrole mjerenja,
- 4) priključenja novih korisnika distributivnog sistema,
- 5) proširenja i rekonstrukcije mreže,
- 6) u drugim slučajevima propisanim distributivnim mrežnim pravilima.

(2) Prekid isporuke električne energije operater distributivnog sistema obavezno najavljuje krajnjim kupcima iz kategorije potrošnje domaćinstva i malim kupcima, najkasnije 24 sata, a ostalim krajnjim kupcima najkasnije sedam dana prije preduzimanja radnji iz stava 1. ovog člana.

Obustava isporuke uz prethodno upozorenje (opomenu) Član 104.

(1) Operater distributivnog sistema, uz prethodno upozorenje, obustavlja isporuku električne energije krajnjem kupcu, u sljedećim slučajevima:

- 1) ako krajnji kupac ometa isporuku električne energije drugom kupcu,
- 2) ako krajnji kupac zabrani ili onemogućiti licima koja imaju ovlaštenje operatera distributivnog sistema za pristup do svojih dijelova priključaka, zaštitnih i mjernih instrumenata, energetskih objekata i uređaja i kada ti uređaji stvaraju smetnje,
- 3) ako krajnji kupac ne poštuje posebne uvjete o ograničenju isporuke električne energije, u skladu sa ovim zakonom,
- 4) ako krajnji kupac, na prethodnu opomenu operatera distributivnog sistema ne snizi snagu, odnosno količinu električne energije na ugovorenu vrijednost u zahtijevanom roku,
- 5) ako krajnji kupac ne plaća isporučenu električnu energiju u roku određenom ugovorom o snabdijevanju, odnosno općim uvjetima,
- 6) u drugim slučajevima u skladu sa općim uvjetima.

(2) Troškove isključenja iz stava 1. ovog člana plaća kupac operateru distributivnog sistema, osim u slučaju iz stava 1. tačka 5) ovog člana, kada plaćanje vrši snabdjevač koji ima pravo da te troškove naplati od kupca.

Obustava isporuke bez prethodnog upozorenja ili obavijesti
Član 105.

(1) Operater distributivnog sistema obustavlja isporuku električne energije krajnjem kupcu bez prethodnog upozorenja ili obavijesti u slučajevima:

- 1) ako krajnji kupac radom svojih energetskih objekata i uređaja ugrožava život i zdravlje ljudi ili ugrožava imovinu i životnu sredinu,

(2) ako krajnji kupac, u roku koji odredi operater distributivnog sistema, ili odgovarajući inspeksijski organ, ne odstrani ili do zahtijevane granice ne smanji smetnje koje prouzrokuju njegovi objekti i uređaji,

(3) neovlašćene potrošnje električne energije iz člana 84. ovog zakona,

(4) i u drugim slučajevima u skladu sa općim uvjetima.

(2) Troškove isključenja iz stava 1. ovog člana plaća kupac operateru distributivnog sistema.

(1) Operater distributivnog sistema dužan je da krajnjeg kupca kojem je obustavljena isporuka električne energije ponovo, o njegovom trošku, priključi na mrežu kada krajnji kupac otkloni razloge za obustavu isporuke električne energije.

(2) Operater distributivnog sistema, koji je krajnjem kupcu neosnovano obustavio isporuku električne energije, dužan je da, o svom trošku, ponovo priključi njegove objekte, uređaje i instalacije na mrežu u roku od 24 sata, računajući od trenutka kada se ustanovi neosnovana obustava isporuke.

(3) Mjere zbog ugrožene sigurnosti snabdijevanja na tržištu
Član 106.

(1) Operater distributivnog sistema dužan je da krajnjeg kupca kojem je obustavljena isporuka električne energije ponovo, o njegovom trošku, priključi na mrežu kada krajnji kupac otkloni razloge za obustavu isporuke električne energije.

(2) Operater distributivnog sistema, koji je krajnjem kupcu neosnovano obustavio isporuku električne energije, dužan je da, o svom trošku, ponovo priključi njegove objekte, uređaje i instalacije na mrežu u roku od 24 sata, računajući od trenutka kada se ustanovi neosnovana obustava isporuke.

(3) Mjere zbog ugrožene sigurnosti snabdijevanja na tržištu
Član 107.

(1) Snabdjevač ili operater distributivnog sistema dužan je da korisnicima distributivnog sistema nadoknadi štetu koju je pričinio u vezi sa obavljanjem djelatnosti.

(2) Korisnik distributivnog sistema dužan je da nadoknadi štetu koju nanese operateru distributivnog sistema.

(3) Za nastalu štetu iz st. 1. i 2. ovog člana operater distributivnog sistema i korisnici distributivnog sistema sporazumno utvrđuju naknadu za učinjenu štetu, a u suprotnom se može pokrenuti postupak pred nadležnim sudom.

(4) Ukoliko korisnik sistema zbog potreba vlastitog tehnološkog procesa ili drugih razloga zahtijeva potpuni kontinuitet u isporuci električne energije, to osigurava o svom trošku ugradnjom odgovarajućih vlastitih rezervnih izvora energije i sistema neprekidnog napajanja.

(5) Potpuni kontinuitet isporuke električne energije iz stava 1. ovog člana podrazumijeva snabdijevanje električnom energijom bez prekida.

Mjere zbog ugrožene sigurnosti snabdijevanja na tržištu
Član 108.

(1) U slučaju kada je ugrožena sigurnost snabdijevanja krajnjih kupaca zbog nedovoljne ponude na tržištu ili nastupanja drugih vanrednih okolnosti, Vlada propisuje mjere ograničenja isporuke električne energije, ili posebne uvjete proizvodnje, uvoza ili izvoza električne energije, način i uvjete za formiranje i kontrolu cijena, obavezu isporuke samo određenim korisnicima ili posebne uvjete obavljanja elektroenergetskih djelatnosti, uz minimalni poremećaj tržišta električne energije.

(2) U slučaju iz stava 1. ovog člana, Vlada određuje način osiguravanja, odnosno izvore sredstava za naknadu štete koja može nastati za elektroenergetske subjekte koji provode ove mjere, kao i uvjete i način raspodjele sredstava po osnovu naknade štete.

(3) Mjere iz stava 1. ovog člana mogu trajati dok traju okolnosti zbog kojih su propisane, odnosno dok traju posljedice nastale usljed tih okolnosti.

(4) Preduzetim mjerama iz stava 1. ovog člana Ministarstvo je dužno da izvještava nadležna tijela saglasno

obavezama koje proizlaze iz potvrđenih međunarodnih ugovora.

Ograničenje isporuke u uvjetima opće
nestašice električne energije
Član 110.

(1) U slučaju opće nestašice električne energije, preduzimaju se mjere ograničenja isporuke električne energije, kao i mjere štednje i racionalne potrošnje električne energije.

(2) Odluku o primjeni mjera iz stava 1. ovog člana donosi Vlada, na prijedlog Ministarstva, a po prethodnom obavljanju snabdjevača, operatera prijenosnog, odnosno distributivnog sistema o nastupanju okolnosti za primjenu ovih mjera.

(3) Odluka iz stava 2. ovog člana o ograničenju isporuke električne energije objavljuje se u sredstvima javnog informiranja najkasnije 24 sata prije početka primjene mjera na koje se odluka odnosi.

(4) U slučaju opće nestašice električne energije, isporuka električne energije ne obustavlja se objektima krajnjih kupaca od posebnog interesa za privredu i život ljudi i sigurnost zemlje.

(5) Općim uvjetima uređuju se mjere koje operater distributivnog sistema preduzima u slučaju opće nestašice, način preduzimanja mjera, mjere štednje i racionalne potrošnje električne energije i vrsta objekata po namjeni iz stava 4. ovog člana kojima se ne može obustaviti isporuka električne energije u slučaju opće nestašice.

POGLAVLJE XIII.

ENERGETSKI ZAŠTIĆENI KUPCI

Energetski zaštićen kupac
Član 111.

(1) Energetski zaštićen kupac je socijalno ugroženi krajnji kupac iz kategorije domaćinstva kome je ovaj status priznat po osnovu stanja socijalne potrebe.

(2) Nadležni organ jedinice lokalne samouprave za oblast socijalne zaštite donosi akt kojim utvrđuje status energetski zaštićenog kupca.

(3) Energetski zaštićeni kupci snabdijevaju se električnom energijom kod javnog snabdjevača.

(4) Nadležni organ iz stava 2. ovog člana koji je utvrdio status ili promjenu statusa energetski zaštićenog kupca, dužan je da u roku od 15 dana od dana donošenja akta o sticanju statusa ili promjene statusa energetski zaštićenog kupca o toj činjenici obavijesti krajnjeg kupca, operatera distributivnog sistema i snabdjevača.

(5) Energetski zaštićenim kupcem, u smislu ovog člana, smatra se i domaćinstvo čijem članu zbog zdravstvenog stanja obustavom isporuke električne energije može biti ugrožen život ili zdravlje, što se dokazuje na način propisan Uredbom o uvjetima za sticanje statusa energetski zaštićenog kupca.

(6) Sredstva za ostvarivanje prava energetski zaštićenih kupaca osiguravaju se u budžetu Republike Srpske ili na drugi način.

Uredba o uvjetima za sticanje statusa energetski
zaštićenog kupca
Član 112.

Vlada, na prijedlog Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite, donosi uredbu kojom se propisuju uvjeti, postupak i kriteriji za sticanje statusa energetski zaštićenog kupca, obrazac i sadržaj zahtjeva, dokazi koji se prilažu uz zahtjev, rokovi za odlučivanje po zahtjevu, količine električne energije za koje se energetski zaštićenom kupcu priznaje pravo na subvenciju, sadržaj rješenja o sticanju statusa energetski zaštićenog kupca, pravo prigovora na rješenje o zahtjevu, način vođenja evidencije i druga pitanja neophodna za utvrđivanje statusa i ostvarivanje prava energetski zaštićenog kupca.

POGLAVLJE XIV.

ZAŠTITA I ODRŽAVANJE ELEKTROENERGETSKIH
OBJEKATA

Pravo službenosti radi održavanja
elektroenergetskih objekata
Član 113.

(1) Elektroenergetski subjekt koji koristi i održava elektroenergetske objekte ima pravo prelaska preko nepokretnosti drugog vlasnika radi izvođenja radova na održavanju, kontroli ispravnosti objekata, uređaja, postrojenja ili opreme, kao i izvođenja drugih radova i upotrebe nepokretnosti na kojoj se izvode navedeni radovi, samo dok ti radovi traju.

(2) Vlasnik nepokretnosti dužan je da omogući pristup elektroenergetskim objektima i da trpi i ne ometa izvršenje radova iz stava 1. ovog člana.

(3) Elektroenergetski subjekt iz stava 1. ovog člana dužan je da nadoknadi štetu koju nanese vlasniku nepokretnosti u toku izvođenja radova, čiju visinu utvrđuju sporazumno.

(4) U slučaju da vlasnik nepokretnosti i elektroenergetski subjekt ne postignu sporazum propisan stavom 3. ovog člana, sporna pitanja mogu riješiti sudskim putem.

Mjere zaštite elektroenergetskih objekata u odnosu
na prava trećih lica
Član 114.

(1) Elektroenergetski subjekt koji obavlja djelatnost distribucije električne energije dužan je da provodi mjere zaštite u skladu sa ovim zakonom i tehničkim propisima kojima se uređuje oblast elektroenergetike i Zakonom o zaštiti od nejonizujućeg zračenja Republike Srpske.

(2) Zabranjena je izgradnja objekata koji nisu u funkciji obavljanja elektroenergetskih djelatnosti, kao i izvođenje drugih radova ispod, iznad ili pored objekata, suprotno propisima kojima se osigurava sigurnost elektroenergetskog objekta.

(3) Zabranjeno je zasađivanje drveća i drugog rastinja na zemljištu iznad, ispod ili na nepropisnoj udaljenosti od elektroenergetskog objekta.

(4) Operater distributivnog ili prijenosnog sistema nadležan za elektroenergetski objekat, dužan je da o svom trošku redovno uklanja drveće ili grane i drugo rastinje koje ugrožava rad elektroenergetskog objekta.

(5) Vlasnici i nosioci drugih prava na nepokretnostima koje se nalaze ispod, iznad ili pored elektroenergetskog objekta ne mogu preduzimati radove ili druge radnje kojima se onemogućava ili ugrožava rad elektroenergetskog objekta, bez prethodne saglasnosti elektroenergetskog subjekta koji je vlasnik, odnosno korisnik elektroenergetskog objekta.

(6) Saglasnost iz stava 5. ovog člana izdaje elektroenergetski subjekt na zahtjev vlasnika ili nosioca drugih prava na nepokretnostima koje se nalaze ispod, iznad ili pored elektroenergetskog objekta, u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva.

(7) Ako se s ciljem održavanja elektroenergetskih objekata na zemljištu na kojem je bila odobrena i izvršena čista sječa, mora izvršiti kresanje ili sječa naknadno izraslih stabala koja ugrožavaju elektroenergetske objekte ili ometaju njihovo normalno korištenje, nije potrebno pribavljanje nove dozvole za sječu niti ponovno plaćanje naknade vlasnicima.

(8) Vlasnici elektroenergetskih objekata priključenih na elektrodistributivnu mrežu obavezni su vršiti redovno održavanje, reviziju, ispitivanje i remont opreme i električnih instalacija na elektroenergetskim objektima koji su u njihovom vlasništvu.

Eksproprijacija
Član 115.

Eksproprijacija nepokretnosti s ciljem izgradnje elektroenergetskih objekata vrši se u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast eksproprijacije.

Održavanje elektroenergetskih objekata i instalacija
Član 116.

(1) Poslove održavanja, revizije, ispitivanja i remonta opreme na elektroenergetskim objektima i električnim instalacijama mogu da vrše privredna društva, druga pravna lica i preduzetnik koji ispunjavaju uvjete u vezi sa kadrovima i tehničkom opremljenošću za svaku od tih djelatnosti.

(2) Ministar donosi pravilnik kojim se propisuju uvjeti koje je obavezno da ispuni privredno društvo, drugo pravno lice ili preduzetnik koji obavlja poslove iz stava 1. ovog člana.

POGLAVLJE XV.

TRGOVINA ELEKTRIČNOM ENERGIJOM I TRŽIŠTE
ELEKTRIČNE ENERGIJE

Obavljanje trgovine električnom energijom
Član 117.

(1) Trgovina električnom energijom je elektroenergetska djelatnost, a odnosi se na kupovinu i prodaju električne energije, uključujući preprodaju kupcima na veleprodajnom tržištu i prekograničnu trgovinu.

(2) Trgovinu električnom energijom može obavljati elektroenergetski subjekt (trgovac) na osnovu dozvole izdate u skladu sa ovim zakonom ili zakonom kojim se uređuje tržište električne energije u Bosni i Hercegovini.

(3) Svaki trgovac električnom energijom obavezan je da učini dostupnim nadležnim regulatornim komisijama i nadležnim organima i tijelima za zaštitu tržišne konkurencije, relevantne podatke koji se odnose na sve ugovorene transakcije sa kupcima na veleprodajnom tržištu i sa nadležnim operaterima u vezi sa kupovinom i prodajom električne energije, kao i specifične detalje svih kupoprodajnih ugovora.

Tržište električne energije
Član 118.

(1) Tržište električne energije obuhvaća maloprodajno i veleprodajno tržište električne energije.

(2) Veleprodajno tržište električne energije obuhvaća:

- 1) ugovorno tržište električne energije,
- 2) organizirano tržište električne energije,
- 3) balansno tržište električne energije.

(3) Kupoprodaja na veleprodajnom tržištu električne energije ugovara se putem bilateralnih ugovora i na organiziranom tržištu električne energije.

(4) Ugovorno tržište električne energije je tržište na kojem se kupovina i prodaja električne energije obavlja direktno između učesnika na tržištu električne energije na osnovu ugovora o kupoprodaji električne energije.

(5) Organizirano tržište električne energije obuhvaća tržište električne energije dan unaprijed unutarredno tržište i tržište drugih standardiziranih proizvoda.

(6) Balansno tržište je organizirano tržište za kupovinu i prodaju električne energije potrebne za balansiranje elektroenergetskog sistema.

POGLAVLJE XVI.

NADZOR

Subjekti nadzora
Član 119.

(1) Nadzor nad provođenjem ovog zakona i propisa donesenih na osnovu njega obuhvaća upravni i inspeksijski nadzor.

(2) Upravni nadzor vrši Ministarstvo i Regulatorna komisija, u okviru svojih nadležnosti utvrđenih ovim zakonom.

(3) Inspeksijski nadzor vrši Republička uprava za inspeksijske poslove putem nadležnih inspektora, u skladu sa propisom kojim se uređuje postupak inspeksijskog nadzora.

Nadzor Regulatorne komisije
Član 120.

(1) Regulatorna komisija vrši nadzor na tržištu električne energije, prati i nadzire rad i poslovanje elektroenergetskih subjekata u odnosu na poštovanje općih i pojedinačnih odluka Regulatorne komisije i propisa u skladu sa nadležnostima koje su utvrđene ovim zakonom.

(2) Ako se nadzorom iz stava 1. ovog člana utvrde odstupanja, odnosno nepravilnosti koje su prouzrokovale ili mogu prouzrokovati štetne posljedice za krajnje kupce i učesnike na tržištu električne energije, Regulatorna komisija može:

- 1) naložiti elektroenergetskom subjektu otklanjanje utvrđenih nepravilnosti, bez odgađanja ili u razumnom roku,
- 2) pokrenuti prekršajni postupak,
- 3) obavijestiti nadležne organe i tijela o uočenim nepravilnostima koje su iz njihove nadležnosti.

Inspeksijski nadzor
Član 121.

(1) Inspeksijski nadzor obuhvaća nadzor nad primjenom ovog zakona, drugih propisa i općih akata, standarda, tehničkih normativa i normi kvaliteta koje se odnose na rekonstrukciju, remont, održavanje i korištenje elektroenergetskih objekata, instalacija, postrojenja i opreme u tim objektima.

(2) Inspeksijski nadzor uključuje kontrolu tehničke ispravnosti, pogonske sigurnosti elektroenergetskih objekata i postrojenja, sigurnosti ljudi u elektroenergetskim objektima, kao i uvid u tehničku i pogonsku dokumentaciju.

(3) Poslovi inspeksijskog nadzora vrše se kod izvođača radova i korisnika elektroenergetskih objekata, postrojenja i uređaja koji sa električnim instalacijama čine tehnološku cjelinu i namijenjeni su za proizvodnju, prijenos, distribuciju i korištenje električne energije.

(4) Poslovi inspeksijskog nadzora nad elektroenergetskim objektima i postrojenjima vrše se prilikom rekonstrukcije, remonta elektroenergetskih objekata i postrojenja, ugrađivanja električnih uređaja, instalacija i trošila i njihove upotrebe.

(5) Poslovi inspeksijskog nadzora obuhvaćaju kontrolu upotrebe i održavanja elektroenergetskih postrojenja s ciljem ocjene njihove tehničke ispravnosti, pogonske spremnosti, sigurnosti pogona, pogonskog i drugog osoblja, racionalne upotrebe električne energije i provođenja mjera ograničenja potrošnje električne energije.

Ovlašćenja nadležnog inspektora
Član 122.

Nadležni inspektor, pored ovlašćenja propisanih posebnim zakonom kojim se uređuje postupak inspeksijskog nadzora, ovlašćen je i da kontrolira:

1) da li je za građenje, odnosno izvođenje radova na ugrađivanju, odnosno montaži instalacija, uređaja, postrojenja i opreme pribavljeno odobrenje nadležnog organa,

2) da li se proizvodnja, prijenos, distribucija i potrošnja električne energije vrši u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima i općim aktima,

3) da li se elektroenergetska, distributivna, prijenosna, transformatorska i razvodna postrojenja i vodovi, uređaji i elektroenergetske instalacije održavaju u ispravnom stanju u

stepenu kojim se osigurava sigurnost objekata ili susjednih objekata, život i zdravlje ljudi,

4) da li lica koja rukuju elektroenergetskim objektima i postrojenjima i koja ih održavaju ispunjavaju propisane uvjete za vršenje tih poslova,

5) da li se električne instalacije, uređaji, postrojenja i oprema u objektima za koje je građevinsku dozvolu izdao nadležni organ uprave, ugrađuje, odnosno njihova montaža vrši u skladu sa zakonom i drugim propisima, standardima, tehničkim normativima i normama kvaliteta,

6) ispravnost elektroenergetskih objekata i instalacija javnih objekata kojima može biti ugrožena sigurnost ljudi i opreme,

7) druge propisane uvjete i obaveze.

Postupanje nadležnog inspektora Član 123.

(1) Nadležni inspektor, u vršenju svojih ovlašćenja, ima pravo i dužnost da:

1) naredi da se utvrđene nepravilnosti i nedostaci otklone u ostavljenom roku,

2) zabrani, odnosno obustavi građenje elektroenergetskih objekata, odnosno postavljanje uređaja, postrojenja i instalacija ako u određenom roku nisu otklonjene utvrđene nepravilnosti i nedostaci i ako se elektroenergetski objekti, uređaji, postrojenja i instalacije ne izvode, odnosno ne postavljaju prema tehničkoj dokumentaciji ili propisima, standardima i normativima,

3) naredi da se obustavi upotreba elektroenergetskih objekata, uređaja, postrojenja ili instalacija ako rad elektroenergetskog objekta, uređaja, postrojenja ili instalacije dovede u opasnost život ili zdravlje ljudi i imovinu i ako se utvrđene nepravilnosti ne mogu dovesti u sklad sa propisanim tehničkim uvjetima.

(2) Elektroenergetski subjekt kojem je u postupku nadzora rješenjem naloženo otklanjanje utvrđenih nedostataka i nepravilnosti u smislu ovog člana, dužno je da nakon njihovog otklanjanja o tome bez odgađanja obavijesti nadležnog inspektora.

Obavješćavanje nadležnog inspektora u slučaju havarije na objektima Član 124.

(1) Elektroenergetski subjekti dužni su da bez odgađanja obavijeste nadležnog inspektora o nastalim havarijama i većim kvarovima na elektroenergetskim objektima koje imaju za posledicu duži zastoje u proizvodnji, prijenosu i distribuciji električne energije.

(2) Nadležni inspektor dužan je da odmah, na licu mjesta, ispita uzroke nastale havarije, odnosno kvara i da ako je to potrebno naredi mjere koje je elektroenergetski subjekt obavezan da provede bez odgađanja.

Prijava nadležnom inspektor Član 125.

(1) Izvođač radova dužan je da osam dana prije početka radova dostavi nadležnom inspektor prijavu o namjeravanom početku izvođenja radova (izgradnje ili veće rekonstrukcije, promjeni namjene ili stavljanju trajno van pogona dijela ili cijelog objekta i postrojenja) na elektroenergetskim objektima, uređajima i postrojenjima.

(2) Izvođač radova dužan je da dostavi nadležnom inspektor prijavu o namjeravanom početku izvođenja radova za sve proizvodne objekte osim solarnih elektrana instalirane snage manje od 50 kW, dalekovode nazivnog napona 35 kV i višeg i transformatorske stanice i razvodna postrojenja nazivnog napona 35 kV i višeg.

(3) Uz prijavu iz stava 1. ovog člana obavezno se dostavlja građevinska dozvola za izgradnju objekta, odnosno izgradnju ili rekonstrukciju uređaja i postrojenja.

(4) Prijavu iz stava 1. ovog člana nije potrebno dostaviti u slučaju otklanjanja kvarova koji zahtijevaju hitne intervencije.

Nespojivost Član 126.

Zabranjeno je nadležnom inspektor da izrađuje ili učestvuje u izradi i tehničkoj kontroli investiciono-tehničke dokumentacije za objekte nad čijom izgradnjom vrši inspekcij-ski nadzor i da vrši stručni nadzor nad izgradnjom, odnosno izvođenjem radova na objektu na kome vrši inspekcij-ski nadzor.

POGLAVLJE XVII.

KAZNENE ODREDBE

Prekršaji Član 127.

(1) Novčanom kaznom od 20.000 KM do 60.000 KM kaznit će se za prekršaj elektroenergetski subjekt kao pravno lice ako:

1) obavlja elektroenergetsku djelatnost bez posjedovanja dozvole za obavljanje djelatnosti (član 9. stav 3),

2) u svojim računovodstvenim internim računima ne vodi zasebne račune za svaku od elektroenergetskih djelatnosti, uključujući javno snabdijevanje, rezervno snabdijevanje i konsolidirano za druge djelatnosti koje se ne smatraju elektroenergetskim, ne sačini godišnji bilans stanja i bilans uspjeha za svaku djelatnost pojedinačno (član 14. stav 1),

3) ne osigura reviziju godišnjih finansijskih izvještaja koja treba da potvrdi poštovanje načela izbjegavanja diskriminacije i međusobnog subvencioniranja (član 14. stav 2),

4) ne objavi godišnji finansijski izvještaj i izvještaj revizora na svojoj internet stranici i u svom općem aktu o računovodstvu i računovodstvenim politikama ne utvrdi pravila za raspoređivanje zajedničkih bilansnih pozicija koje će primjenjivati pri izradi računovodstvenih internih obračuna po djelatnostima (član 14. st. 3. i 4),

5) ne dostavi dokumentaciju, podatke i informacije na traženje Regulatorne komisije i ne osigura nesmetan pristup objektima, postrojenjima, opremi, te odbije da pruži potrebne informacije i dokumentaciju Regulatornoj komisiji prilikom vršenja redovnih i vanrednih nadzornih provjera (član 35. st. 1. i 4),

6) ne ispunjava uvjete iz dozvole za proizvodnju električne energije, ne primjenjuje propise i pravila koji se odnose na rad prijenosnog i distributivnog sistema i funkcioniranje tržišta, propise koji se odnose na zaštitu konkurencije, kao i odluke nadležnih organa ili ne postupa u skladu sa pravilima zaštite tržišne konkurencije prilikom učešća na tržištu električne energije, uključujući neopravdanu zabranu rada elektrane ili zabranu neopravdanog smanjenja proizvodnje električne energije (član 39. stav 1. t. 1, 2. i 6),

7) ne donese program usklađenosti za osiguravanje nediskriminatornog ponašanja i ne imenuje neovisno lice ili tijelo za praćenje izvršenja programa usklađenosti i ne osigura mu pristup informacijama (član 48. st. 1. i 3),

8) ne obavlja elektroenergetsku djelatnost distribucije električne energije u skladu sa uvjetima iz dozvole, nedozvoljeno trguje električnom energijom ili preduzima mjere kojima se narušava konkurencija (član 49. st. 2, 5. i 6),

9) ne osigura neovisnost operatera distributivnog sistema koji je dio vertikalno integriranog sistema, u smislu pravnog razdvajanja, organizacije i donošenja odluka (član 50. stav 2),

10) upravlja, održava i razvija distributivni sistem suptotno stvarnim potrebama korisnika, ne izrađuje planove razvoja i investicija ili ne osigura usklađenost pogona distributivne mreže sa prijenosnom mrežom (član 52. stav 1. t. 1, 2. i 3),

11) ne izrađuje i ne dostavlja Regulatornoj komisiji izvještaje propisane članom 58. ovog zakona,

12) ne omogući korisnicima sistema pristup distributivnoj mreži po reguliranim cijenama (član 60. stav 1),

13) vrši ograničenje prijenosa električne energije kroz distributivnu mrežu suprotno članu 64. ovog zakona,

14) ne osigura potrebne uvjete za redovno i sigurno snabdijevanje krajnjih kupaca električnom energijom (član 72. stav 5),

15) ne otkupi udio proizvedene električne energije iz obnovljivih izvora energije i u efikasnoj kogeneraciji (član 76),

16) utvrdi cijenu električne energije za javno i rezervno snabdijevanje krajnjih kupaca suprotno članu 87. ovog zakona,

17) ne učini dostupnim Regulatornoj komisiji i nadležnim organima i tijelima za zaštitu tržišne konkurencije relevantne podatke koji se odnose na sve ugovorene transakcije sa kupcima na veleprodajnom tržištu i sa nadležnim operaterima u vezi sa kupovinom i prodajom električne energije (član 117. stav 3).

(2) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 3.000 KM do 9.000 KM.

(3) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kaznit će se preduzetnik novčanom kaznom od 2.000 KM do 6.000 KM.

Član 128.

(1) Novčanom kaznom od 5.000 KM do 15.000 KM kaznit će se za prekršaj elektroenergetski subjekt kao pravno lice ako:

1) ne održava elektrane u skladu sa tehničkim i drugim propisima, ne stavi na raspolaganje nadležnim operaterima sistema podatke neophodne za rad, u skladu sa pravilima o radu prijenosnog i distributivnog sistema i pravilima o radu tržišta električne energije (član 39. stav 1. t. 7. i 11),

2) ne omogući prijenos električne energije korisnicima kroz distributivnu mrežu u skladu sa zaključenim ugovorima i tehničkim mogućnostima mreže (član 49. stav 3),

3) ne izgradi priključak korisniku distributivne mreže i ne osigura uvjete za priključenje, ne omogući pristup distributivnoj mreži korisnicima prema reguliranim, nediskriminatornim i transparentnim principima ili ne osigura prioritete u pristupu mreži proizvođačima koji proizvode električnu energiju iz obnovljivih izvora i u efikasnoj kogeneraciji (član 52. stav 1. t. 11, 14, 15. i 16),

4) ne osigura tajnost povjerljivih podataka koje dobija od drugih elektroenergetskih subjekata i kupaca (član 59. stav 1),

5) pristupi izgradnji direktnog voda bez prethodne saglasnosti Regulatorne komisije (član 61. stav 1),

6) ne izvršava obaveze koje se odnose na kvalitet snabdijevanja električnom energijom (član 62. st. 3. i 4),

7) ne donese distributivna mrežna pravila (član 63),

8) ne preda na korištenje elektroenergetske objekte operateru distributivnog sistema u skladu sa članom 66. st. 1. i 2. ovog zakona,

9) ne primjenjuje utvrđenu cijenu za korištenje zatvorenog distributivnog sistema, ne osigura povjerljivost komercijalno osjetljivih informacija dobivenih tokom obavljanja djelatnosti ili ne preduzima propisane mjere sigurnosti (član 69. stav 1. t. 4, 9. i 13),

10) ne obračuna električnu energiju i usluge koje pruža u skladu sa propisima (član 81. stav 1. tačka 1),

11) obračuna naknadu za priključenje na distributivnu mrežu suprotno članu 92. ovog zakona,

12) ne postupi po odluci nadležnog inspektora (člana 123),

13) ne obavijesti nadležnog inspektora o nastalim havarijama i većim kvarovima na elektroenergetskim objektima (član 124. stav 1).

(2) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 2.000 KM do 6.000 KM.

(3) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kaznit će se preduzetnik novčanom kaznom od 1.000 KM do 3.000 KM.

Član 129.

(1) Novčanom kaznom od 2.000 KM do 6.000 KM kaznit će se za prekršaj elektroenergetski subjekt kao pravno lice ako:

1) ne posjeduje ispravan i verificiran mjerni uređaj koji omogućava mjerenje proizvedene električne energije, odbije pružanje pomoćnih usluga u skladu sa tehničkim mogućnostima ili odbije pristup nadležnom operateru sistema opremi koja se koristi za prijenos i distribuciju električne energije (član 39. stav 1. t. 3, 9. i 10),

2) ne osigura ispravnost i pouzdanost mjerenja električne energije na mjestu primopredaje sa korisnicima distributivne mreže, ne propiše uvjete za priključenje objekta korisnika distributivne mreže u skladu sa propisima, ne prati i ne izrađuje izvještaje o sigurnosti snabdijevanja u distributivnom sistemu, odbije da dostavi podatke operateru sistema podsticaja o količinama proizvedene i isporučene električne energije proizvođača u sistemu podsticaja, ne utvrdi u propisanom roku listu kupaca koji ispunjavaju uvjete za status malog kupca (član 52. stav 1. t. 5, 10, 22, 23. i 27),

3) se ne evidentira kod Regulatorne komisije kao pružalac usluga punjenja električnih vozila (član 79. stav 2),

4) ne izda račun za električnu energiju u kojem su posebno iskazani cijena električne energije, troškovi korištenja mreže, cijena usluge snabdijevanja, obračunski period, naknade propisane zakonom, poreze i ostale obaveze, ili ne obavijesti kupca o podacima o potrošnji električne energije i pravilima o mogućnosti promjene snabdjevača (član 81. stav 1. t. 2. i 13),

5) ne omogući krajnjem kupcu promjenu snabdjevača u roku iz člana 89. stav 2. ovog zakona,

6) krajnjeg kupca ponovo ne priključi na mrežu (član 106),

7) nadležnom inspektoratu ne prijavi početak izvođenja radova na elektroenergetskim objektima, uređajima i postrojenjima u roku iz člana 125. st. 1. i 2. ovog zakona.

(2) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 500 KM do 1.500 KM.

(3) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kaznit će se preduzetnik novčanom kaznom od 300 KM do 900 KM.

Član 130.

(1) Novčanom kaznom od 2.500 KM do 7.500 KM kaznit će se za prekršaj pravno lice ako:

1) ne omogući pristup mjernim uređajima i električnim instalacijama u svom vlasništvu, kao i mjernim uređajima, objektima i opremi u vlasništvu operatera distributivnog sistema koji se nalaze na njegovom posjedu, ovlaštenim licima operatera distributivnog sistema i ne zaštititi od oštećenja i neovlaštenog pristupa mjernim uređajima koji su locirani na njegovom posjedu (član 99),

2) ne omogući elektroenergetskom subjektu pristup elektroenergetskim objektima (član 113),

3) izgradi objekte koji nisu u funkciji obavljanja elektroenergetskih djelatnosti, zasadi drveće i drugo rastinje na zemljištu iznad, ispod ili na nepropisnoj udaljenosti od objekata, izvodi druge radove ispod, iznad ili pored objekata za obavljanje elektroenergetskih djelatnosti, suprotno zakonu, kao i tehničkim i drugim propisima (član 114. st. 2. i 3),

4) izvodi radove ili preduzima druge radnje na nepokretnostima koje se nalaze ispod, iznad i pored elektroenergetskog objekta bez prethodno pribavljene saglasnosti elektroenergetskog subjekta (član 114. stav 5).

(2) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu, novčanom kaznom od 500 KM do 1.500 KM.

(3) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kaznit će se preduzetnik i drugo fizičko lice novčanom kaznom od 1.000 KM do 3.000 KM.

Pokretanje prekršajnog postupka izdavanjem prekršajnog naloga Regulatorne komisije
Član 131.

(1) Regulatorna komisija izdaje prekršajni nalog ili pokreće prekršajni postupak pred nadležnim organom za prekršaj iz člana 127. ovog zakona, na osnovu obavljenog nadzora nad elektroenergetskim subjektom, dokumentacije ili druge dokazne podatke koja je osigurana u vršenju ovlašćenja iz njene nadležnosti utvrđenih ovim zakonom.

(2) Regulatorna komisija ili drugi ovlašćeni organi, u smislu propisa kojima se uređuju prekršaji i prekršajni postupak, izdaju prekršajne naloge ili pokreću prekršajni postupak pred nadležnim sudom za prekršaje iz čl. 128. i 129.

Pokretanje prekršajnog postupka operatera distributivnog sistema
Član 132.

Operater distributivnog sistema dužan je da pokrene prekršajni postupak za prekršaje propisane članom 130. stav 1. ovog zakona u kojem se operater smatra ovlašćenim organom za pokretanje prekršajnog postupka u skladu sa Zakonom o prekršajima Republike Srpske.

POGLAVLJE XVIII.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Opća obaveza usklađivanja
Član 133.

Elektroenergetski subjekti koji na dan stupanja na snagu ovog zakona obavljaju elektroenergetsku djelatnost, dužni su da usklade svoju unutrašnju organizaciju, rad i poslovanje sa odredbama ovog zakona u roku od godinu dana od dana njegovog stupanja na snagu.

Važenje ranije izdatih dozvola
Član 134.

(1) Dozvole za snabdijevanje tarifnih kupaca koje su izdate do dana stupanja na snagu ovog zakona važiti će do imenovanja javnog snabdjevača, a najduže godinu dana od dana njegovog stupanja na snagu.

(2) Ostale dozvole za obavljanje elektroenergetskih djelatnosti koje su izdate do dana stupanja na snagu ovog zakona važiti će do isteka roka na koji su izdate, pri čemu je Regulatorna komisija dužna da, u slučaju potrebe, uskladi uvjete izdatih dozvola sa odredbama ovog zakona u roku od dvije godine od njegovog stupanja na snagu.

Nabavka električne energije za javno snabdijevanje
Član 135.

(1) S ciljem osiguranja univerzalne usluge snabdijevanja električnom energijom Vlada, uz pribavljeno mišljenje Regulatorne komisije za pijelazni period od 2022. do 2024. godine, određuje proizvođača koji će isporučivati električnu energiju za potrebe pružanja usluge javnog snabdijevanja.

(2) Prilikom odlučivanja o izboru proizvođača iz stava 1. ovog člana, Vlada je dužna da uzme u obzir kriterije koji se odnose na tehničke, organizacione i materijalno-finansijske mogućnosti za obavljanje djelatnosti proizvodnje električne energije.

(3) U pijelaznom periodu od 2022. do 2024. godine javni snabdjevač je dužan da postepeno povećava udio električne energije za javno snabdijevanje koju nabavlja na način propisan članom 72. stav 5. ovog zakona, pri tome srazmjerno umanjujući udio električne energije koja se nabavlja po reguliranoj cijeni kako slijedi:

- 1) u 2022. godini nabavka do 75% po reguliranoj cijeni,
- 2) u 2023. godini nabavka do 50% po reguliranoj cijeni,
- 3) u 2024. godini nabavka do 25% po reguliranoj cijeni.

(4) Istekom pijelaznog perioda iz stava 3. ovog člana, nabavka 100% električne energije za javno snabdijevanje obavljat će se u skladu sa članom 72. stav 5. ovog zakona.

(5) Regulirane cijene iz stava 3. ovog člana utvrđuje Regulatorna komisija na zahtjev snabdjevača i proizvođača, koji prema uvjetima važećih dozvola imaju obavezu javne usluge ili kojima je Vlada odredila obavezu javne usluge.

Program reorganizacije javnih preduzeća
Član 136.

(1) MH ERS - MP a. d. Trebinje i ovisna privredna društva u njegovom sastavu, koja stupanjem na snagu ovog zakona obavljaju elektroenergetske djelatnosti proizvodnje, distribucije, snabdijevanja i trgovine električnom energijom, uskladit će se sa odredbama ovog zakona prema Programu reorganizacije MH ERS - MP a. d. Trebinje.

(2) Program reorganizacije iz stava 1. ovog člana na prijedlog MH ERS - MP a. d. Trebinje, donosi Vlada u roku od devet mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(3) S ciljem osiguranja sigurnosti snabdijevanja, održavanja tehničko-tehnološkog jedinstva elektroenergetskog sistema i zaštite kupaca, preduzeća unutar vertikalno integriranog subjekta, proizvođači električne energije i povezani snabdjevači krajnjih kupaca, ugovorom uređuju međusobne odnose o pitanju jedinstvenog nastupa na maloprodajnom i veleprodajnom tržištu električne energije.

Univerzalna usluga i rezervno snabdijevanje po stupanju na snagu ovog zakona
Član 137.

(1) Funkciju javnog snabdjevača, do imenovanja javnog snabdjevača u skladu sa odredbama ovog zakona, obavljat će korisnici dozvola iz člana 134. stav 1. ovog zakona.

(2) Snabdjevač iz stava 1. ovog člana dio električne energije iz člana 135. ovog zakona, potrebne za snabdijevanje krajnjih kupaca nabavlja po reguliranim cijenama od proizvođača koji prema uvjetima važećih dozvola imaju obavezu javne usluge ili kojima je Vlada odredila obavezu javne usluge.

(3) Funkciju rezervnog snabdjevača, do imenovanja rezervnog snabdjevača u skladu sa odredbama ovog zakona, obavljat će MH ERS - MP a. d. Trebinje.

Nemogućnost pokretanja stečajnog postupka
Član 138.

Nad operaterom distributivnog sistema ne može se provoditi stečajni postupak.

Početi postupci
Član 139.

Upravni postupci koji su pokrenuti pred nadležnim organima do dana stupanja na snagu ovog zakona okončat će se po odredbama zakona koji je bio na snazi u vrijeme pokretanja postupka.

Razdvajanje djelatnosti
Član 140.

(1) Elektroenergetski subjekt koji na dan stupanja na snagu ovog zakona obavlja djelatnost distribucije i djelatnost snabdijevanja tarifnih kupaca, odnosno proizvodnje električne

ne energije, dužan je da izvrši pravno i funkcionalno razdvajanje djelatnosti distribucije električne energije od djelatnosti snabdijevanja, odnosno proizvodnje električne energije, u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(2) Privredna društva nastala u procesu razdvajanja iz stava 1. ovog člana preuzimaju prava i obaveze u skladu sa uvjetima važećih dozvola, i to:

1) privredno društvo koje se bavi distribucijom električne energije preuzima prava i obaveze iz dozvole za obavljanje djelatnosti distribucije,

2) privredno društvo koje se bavi snabdijevanjem električnom energijom tarifnih kupaca preuzima prava i obaveze iz dozvole za snabdijevanje električnom energijom tarifnih kupaca,

3) privredno društvo koje se bavi proizvodnjom električne energije preuzima prava i obaveze iz dozvole za proizvodnju električne energije.

(3) Ukoliko elektroenergetski subjekti iz stava 1. ovog člana ne izvrše razdvajanje u roku od godinu dana od stupanja na snagu ovog zakona, tim subjektima prestaju važiti dozvole za snabdijevanje tarifnih kupaca i/ili proizvodnje električne energije i mogu nastaviti da obavljaju isključivo djelatnost distribucije i upravljanja distributivnim sistemom u skladu sa ovim zakonom.

Određivanje javnog i rezervnog snabdjevača
Član 141.

Vlada će u roku od devet mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti odluku o određivanju javnog snabdjevača (član 72. stav 1) i odluku o određivanju rezervnog snabdjevača (član 75. stav 1).

Podzakonski propisi Vlade
Član 142.

Vlada će u roku od godinu dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti Uredbu o uvjetima, postupku i kriterijima za sticanje statusa energetske zaštite kupca (član 112).

Podzakonski propisi Ministarstva
Član 143.

Ministar, u roku od devet mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, donosi:

1) Pravilnik o uvjetima i načinu polaganja stručnih ispita za radnike koji rade na rukovanju i održavanju elektroenergetskih postrojenja, instalacija i uređaja (član 25. stav 5),

2) Pravilnik o uvjetima za kadrove i tehničku opremljenost koje moraju da ispunjavaju privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici koji vrše montažu, remont, reviziju i ispitivanje elektroenergetskih postrojenja i instalacija (član 116. stav 2).

Podzakonski propisi Regulatorne komisije
Član 144.

Regulatorna komisija, u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona donosi podzakonske akte propisane ovim zakonom.

Primjena podzakonskih propisa donesenih na osnovu zakona koji prestaje važiti
Član 145.

Do donošenja propisa iz čl. 142. i 143. ovog zakona primjenjivat će se propisi koji su bili na snazi u vrijeme stupanja na snagu ovog zakona, ako nisu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Prestanak važenja Zakona
Član 146.

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje važiti Zakon o električnoj energiji ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 8/08 - Prečišćeni tekst, 34/09, 92/09 i 1/11).

Stupanje na snagu
Član 147.

Ovaj zakon objavljuje se u "Službenom glasniku Republike Srpske", a stupa na snagu 1. januara 2021. godine.

Broj: 02/1-021-599/20
25. juna 2020. godine
Banjaluka

Predsjednik
Narodne skupštine,
Nedeljko Čubrilović, s.r.

1359

Na osnovu Amandmana XL. tačka 2. na Ustav Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 28/94),
d o n o s i m

U K A Z

O PROGLAŠENJU ZAKONA O LIJEČENJU NEPLODNOSTI POSTUPCIMA BIOMEDICINSKI POTPOMOGNUTE OPLODNJE

Proglašavam Zakon o liječenju neplodnosti postupcima biomedicinski potpomognute oplodnje, koji je Narodna skupština Republike Srpske usvojila na Desetoj redovnoj sjednici, održanoj 25. juna 2020. godine, a Vijeće naroda 6. jula 2020. godine konstatiralo da se Zakon o liječenju neplodnosti postupcima biomedicinski potpomognute oplodnje ne odnosi na vitalni nacionalni interes ni jednog od konstitutivnih naroda u Republici Srpskoj.

Broj: 01-020-1983/20
7. jula 2020. godine
Banjaluka

Predsjednik
Republike,
Željka Cvijanović, s.r.

Z A K O N

O LIJEČENJU NEPLODNOSTI POSTUPCIMA BIOMEDICINSKI POTPOMOGNUTE OPLODNJE

POGLAVLJE I.

OSNOVNE ODREDBE

Predmet Zakona
Član 1.

Ovim zakonom uređuje se liječenje neplodnosti postupcima biomedicinski potpomognute oplodnje, organizacija i ukidanje Centra za liječenje neplodnosti postupcima biomedicinski potpomognute oplodnje i osnivanje i prestanak rada Banke reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i embriona, vrste oplodnje i postupci liječenja neplodnosti postupcima biomedicinski potpomognute oplodnje, pravo na postupak liječenja neplodnosti postupcima biomedicinski potpomognute oplodnje, doniranje reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i embriona, zabrane u obavljanju liječenja neplodnosti postupcima biomedicinski potpomognute oplodnje, zaštita osobnih podataka, Republički registar, promocija doniranja reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i embriona i naučnoistraživački rad.

Pojam liječenja neplodnosti postupcima biomedicinski potpomognute oplodnje
Član 2.

(1) Liječenje neplodnosti postupcima biomedicinski potpomognute oplodnje (u daljem tekstu: BMPO) obuhvaća postupak kod kojeg se primjenom savremenih i naučnih biomedicinskih dostignuća u slučaju neplodnosti, kao i u slučaju postojanja medicinskih indikacija za očuvanje plodnosti, omogućava spajanje muške i ženske reproduktivne ćelije radi postizanja trudnoće na način drugačiji od prirodnog načina postizanja trudnoće.

(2) BMPO je od općeg interesa za Republiku Srpsku (u daljem tekstu: Republika).

Načelo medicinske opravdanosti BMPO
Član 3.

Načelo medicinske opravdanosti BMPO ostvaruje se provođenjem postupka BMPO u slučaju kada liječenje ne-

plodnosti drugim postupcima nije moguće ili ima znatno manje šanse za uspjeh, uključujući i slučajeve prijetee neplodnosti kao posljedice razvoja ili liječenja bolesti.

Načelo zaštite ljudskog bića
Član 4.

Načelo zaštite ljudskog bića ostvaruje se provođenjem BMPO uz zaštitu individualnosti ljudskog bića i cjelovitosti embriona.

Načelo općeg interesa
Član 5.

Načelo općeg interesa ostvaruje se na taj način što se rezultati koji se postižu provođenjem BMPO za pojedinca, porodicu i društvo u cjelini, kao i za naučna istraživanja u vezi sa BMPO osiguravaju uz primjenu odgovarajućih mjera za zaštitu ljudskog zdravlja, pravičnosti i osnovnih ljudskih prava.

Načelo zaštite prava djeteta i lica
povezanih sa BMPO
Član 6.

Načelo zaštite prava djeteta i lica povezanih sa BMPO ostvaruje se tako što se zdravlje, dobrobit i zaštita prava djeteta, kao i prava drugih lica povezanih sa BMPO obavezno uzimaju u obzir prilikom donošenja odluke za svaki postupak BMPO, a posebno za ženu koja se podvrgava BMPO, odnosno za dijete koje će se na osnovu tog postupka roditi.

Načelo ravnopravnosti
Član 7.

Načelo ravnopravnosti ostvaruje se osiguravanjem jednakih mogućnosti, kako za ženu, tako i za muškarca u primjeni BMPO, u skladu sa ovim zakonom.

Načelo slobode odlučivanja
Član 8.

Načelo slobode odlučivanja ostvaruje se garantiranjem prava na slobodno odlučivanje, odnosno slobodni pristanak svih lica koja se podvrgavaju BMPO.

Načelo zaštite ljudskog dostojanstva
Član 9.

Načelo zaštite ljudskog dostojanstva ostvaruje se provođenjem BMPO uz čuvanje ljudskog dostojanstva, očuvanje zdravlja, dobrobiti i prava djeteta.

Načelo zaštite privatnosti
Član 10.

Načelo zaštite privatnosti ostvaruje se tako što se svi podaci o licima koja se podvrgavaju BMPO, davaocu reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i davaocu embriona, kao i o medicinskoj dokumentaciji u vezi sa BMPO, čuvaju u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje zaštita osobnih podataka.

Načelo sigurnosti
Član 11.

Načelo sigurnosti ostvaruje se tako što se BMPO obavlja u skladu sa savremenim dostignućima i razvojem medicinske nauke, uz poštovanje najviših profesionalnih standarda i kodeksa profesionalne etike, kao i medicinsko-etičkim načelima zasnovanim na sigurnom BMPO.

Shodna primjena propisa
Član 12.

Na pitanja koja nisu uređena ovim zakonom primjenjuju se propisi kojima se uređuje oblast zdravstvene zaštite, zdravstvenog osiguranja, evidencija i statistička istraživanja u oblasti zdravstvene zaštite, djelatnosti u zdravstvu i zdravstvene komore, opći upravni postupak, krivičnog zakonodavstva, posebnog registra lica pravosnažno osuđenih za

krivična djela seksualne zloupotrebe i iskorištavanja djece, oblast zaštite osobnih podataka i porodično-pravni odnosi.

Objašnjenje izraza i pojmova
Član 13.

Pojedini izrazi i pojmovi u smislu ovog zakona imaju sljedeće značenje:

1) reproduktivna ćelija je jajna ćelija i spermatozoid koji se upotrebljavaju u BMPO,

2) jajna ćelija je ženska reproduktivna ćelija, bez obzira na to da li je zrela ili nije zrela,

3) spermatozoid je muška reproduktivna ćelija, bez obzira na to da li je zrela ili nije zrela,

4) reproduktivno tkivo je dio jajnika ili testisa u kojima se nalaze reproduktivne ćelije,

5) zigot je oplodena jajna ćelija koja je nastala spajanjem jajne ćelije sa spermatozoidom, a u kojoj su uočena dva ili više pronukleusa,

6) embrion je zigot koji naknadnim dijeljenjem postaje viševićijski, te obuhvaća period do osme nedjelje razvoja,

7) gen je osnovni nosilac pojedinih nasljednih osobina,

8) preimplantacijska genetska dijagnostika je postupak BMPO koji podrazumijeva biopsiju jajne ćelije ili embriona in vitro hemijskim, mehaničkim ili laserskim putem radi detekcije hromozomskih i/ili genetskih anomalija prije vraćanja jajne ćelije ili embriona u matericu žene,

9) homologna vantjelesna oplodnja je vrsta oplodnje u BMPO u kojoj se koriste vlastite reproduktivne ćelije bračnih, odnosno vanbračnih supružnika,

10) heterologna vantjelesna oplodnja je vrsta oplodnje u BMPO u kojoj se koriste vlastita reproduktivna tkiva i/ili ćelije jednog bračnog ili vanbračnog supružnika i reproduktivna tkiva i/ili ćelije davaoca,

11) davalac reproduktivnih tkiva i/ili ćelija je lice koje donira vlastito reproduktivno tkivo i/ili ćeliju u svrhu heterologne vantjelesne oplodnje,

12) davaoci embriona su bračni, odnosno vanbračni supružnici koji doniraju vlastite embrione nastale u toku homologne vantjelesne oplodnje drugom paru bračnih, odnosno vanbračnih supružnika koji su u BMPO, odnosno ženi u BMPO, radi postizanja trudnoće,

13) primalac reproduktivnih tkiva i/ili ćelija su bračni, odnosno vanbračni supružnici koji su u BMPO,

14) primalac embriona su bračni, odnosno vanbračni supružnici koji su u BMPO, odnosno žena u BMPO,

15) doniranje je dobrovoljno davanje reproduktivnih tkiva i/ili ćelija davaoca i davaoca embriona namijenjenih za primjenu u BMPO,

16) davanje reproduktivnih tkiva i/ili ćelija je medicinski postupak kojim se uzimaju reproduktivna tkiva i/ili ćelije iz tijela bračnih, odnosno vanbračnih supružnika za homolognu vantjelesnu oplodnju, odnosno iz tijela davaoca reproduktivnih tkiva i/ili ćelija za heterolognu vantjelesnu oplodnju,

17) obrada je svaka radnja koja se obavlja prilikom pripreme, rukovanja, konzerviranja i pakiranja reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i embriona za primjenu u BMPO,

18) konzerviranje je upotreba hemijskih sredstava, promijenjenih uvjeta sredine ili drugih sredstava u obradi, da bi se spriječilo ili usporilo biološko ili fizičko propadanje reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i embriona,

19) testiranje je svaka radnja koja se koristi u toku BMPO u svrhu sprečavanja prenošenja infektivnih ili genetskih bolesti sa jednog bračnog, odnosno vanbračnog supružnika na drugog, odnosno na primaoca,

20) karantin je medicinski postupak odvajanja reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i embriona fizički ili na neki dru-

gi način u očekivanju odluke o njihovom prihvaćanju ili odbijanju,

21) zamrzavanje, odnosno odmrzavanje je medicinski postupak kojim se reproduktivne ćelije i embrioni uvode, odnosno vraćaju iz oblasti kriogenih temperatura u oblast fiziološke temperature,

22) skladištenje je čuvanje reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i embriona u odgovarajućim kontroliranim uvjetima do distribucije,

23) distribucija je prevoz reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i embriona namijenjenih za primjenu u postupku BMPO,

24) prijenos je unošenje reproduktivnih ćelija i embriona u reproduktivne organe žene,

25) ozbiljna neželjena pojava je svaka neočekivana pojava u vezi sa doniranjem, davanjem, obradom, testiranjem, karantinom, zamrzavanjem, odmrzavanjem, skladištenjem, distribucijom i prijenosom reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i embriona koja može da dovede do prenošenja zaraznih bolesti, smrti ili ugrožavanja života i nastanka invaliditeta, odnosno produženja bolesti ili hospitalizacije primaoca,

26) ozbiljna neželjena reakcija je neočekivani odgovor, uključujući i pojavu zarazne bolesti davaoca ili primaoca koja je povezana sa davanjem reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i embriona ili njihovom primjenom kod ljudi i koja može da dovede do pojave zarazne bolesti, smrti ili ugrožavanja života davaoca ili primaoca, kao i pojave invaliditeta, odnosno produženja bolesti ili hospitalizacije davaoca ili primaoca,

27) sistem kvaliteta u BMPO je postupak utvrđivanja odgovornosti, procedura, procesa i sredstava potrebnih za upravljanje kvalitetom i njegovu primjenu u Centru za BMPO i Banci reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i embriona (u daljem tekstu: Banka), a obuhvaća sve aktivnosti koje neposredno ili posredno doprinose kvalitetu BMPO,

28) standardne operativne procedure (u daljem tekstu: SOP) su uputstva u pisanoj formi koja propisuju korake u određenom procesu, uključujući materijale i metode koji se koriste, kao i očekivani krajnji ishod, a koji su u skladu sa važećim propisima, te pravnom tekovinom Evropske unije i praksom i standardima Vijeća Evrope,

29) validacija je izrada dokumentiranih dokaza koji sa visokim stepenom sigurnosti pružaju uvjerenja da određeni proces i SOP dosljedno daju proizvod koji zadovoljava unaprijed utvrđene specifikacije i osobine kvaliteta, s tim da se proces validira da bi se ocijenio efekat sistema sa stanovišta njegove djelotvornosti za planiranu namjenu,

30) kvalifikacija je izrada dokumentiranih dokaza koji s visokim stepenom sigurnosti pružaju uvjerenja da određena oprema i/ili okolina dosljedno obavlja funkciju i zadovoljava unaprijed utvrđene standarde i zahtjeve kvaliteta,

31) sljedivost je identifikacija reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i embriona u svakoj fazi BMPO ili njihovo uništavanje, a to podrazumijeva i mogućnost identifikacije davaoca, primaoca, Banke i Centra za BMPO, kao i identifikacija podataka u vezi sa identifikacijom.

Gramatički izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu
Član 14.

Gramatički izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu za označavanje muškog ili ženskog roda, podrazumijevaju oba roda.

POGLAVLJE II.

ORGANIZIRANJE RADA CENTRA ZA BMPO I OSNIVANJE I PRESTANAK RADA BANKE

Organiziranje Centra za BMPO i osnivanje Banke
Član 15.

(1) Zdravstvena ustanova koja obavlja zdravstvenu djelatnost ginekologije i akušerstva organizira Centar za lije-

čenje neplodnosti postupcima biomedicinski potpomognute oplodnje (u daljem tekstu: Centar za BMPO) kao svoj organizacioni dio, ako ispunjava uvjete koji se odnose na prostor, kadar i opremu za obavljanje BMPO u skladu sa ovim zakonom i propisima kojima je uređena oblast zdravstvene zaštite.

(2) U Centru za BMPO vrši se davanje, obrada, testiranje i prijenos reproduktivnih tkiva i/ili ćelija bračnih, odnosno vanbračnih supružnika, te konzerviranje, karantin, zamrzavanje, odmrzavanje, skladištenje i prijenos embriona u homologna vanćeljesnoj oplodnji, odnosno prijenos doniranih reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i embriona u heterolognoj vanćeljesnoj oplodnji.

(3) Banka reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i embriona (u daljem tekstu: Banka) osniva se kao javna ili privatna zdravstvena ustanova ako ispunjava uvjete koji se odnose na prostor, kadar i opremu za obavljanje djelatnosti Banke i prestaje sa radom u skladu sa ovim zakonom i propisima kojima je uređena oblast zdravstvene zaštite.

(4) U Banci se vrši doniranje, davanje, obrada, testiranje, konzerviranje, karantin, zamrzavanje, odmrzavanje, skladištenje, distribucija, uvoz i izvoz reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i embriona u heterolognoj vanćeljesnoj oplodnji.

(5) Zdravstvena ustanova iz st. 1. i 3. ovog člana podnosi Ministarstvu zdravlja i socijalne zaštite (u daljem tekstu: Ministarstvo) zahtjev i dokumentaciju za utvrđivanje ispunjenosti uvjeta koji se odnose na prostor, kadar i opremu za obavljanje BMPO u Centru za BMPO i Banci.

(6) Ministar zdravlja i socijalne zaštite (u daljem tekstu: ministar) rješenjem imenuje Komisiju za utvrđivanje ispunjenosti uvjeta iz stava 5. ovog člana.

(7) Članovi Komisije iz stava 6. ovog člana koji nisu iz reda državnih službenika uposlenih u Ministarstvu imaju pravo na naknadu za svoj rad u skladu sa propisom kojim je uređena zdravstvena zaštita.

(8) Komisija iz stava 6. ovog člana dužna je da sačini zapisnik o provjeri ispunjenosti uvjeta iz stava 5. ovog člana.

(9) Na osnovu zapisnika Komisije iz stava 8. ovog člana ministar rješenjem utvrđuje ispunjenost uvjeta zdravstvenih ustanova iz st. 1. i 3. ovog člana, u roku od 60 dana od dana podnošenja zahtjeva.

(10) Rješenje ministra iz stava 9. ovog člana je konačno i protiv njega nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom.

(11) Zahtjev za ponovno utvrđivanje ispunjenosti uvjeta koji se odnose na prostor, kadar i opremu zdravstvene ustanove iz st. 1. i 3. ovog člana dužne su da podnesu 60 dana prije isteka roka od pet godina od dana dostavljanja rješenja iz stava 9. ovog člana.

(12) Troškove postupka utvrđivanja ispunjenosti uvjeta koji se odnose na prostor, kadar i opremu za obavljanje BMPO u Centru za BMPO, odnosno za djelatnost Banke snosi podnosilac zahtjeva iz stava 5. ovog člana i čine prihod budžeta Republike, a visinu troškova utvrđuje ministar rješenjem u skladu sa propisom kojim je uređena zdravstvena zaštita.

Lice sa posebnim ovlaštenjima i odgovornostima u Centru za BMPO i Banci
Član 16.

(1) Direktor zdravstvene ustanove koja u svom sastavu ima Centar za BMPO kao organizacioni dio imenuje i razrješava lice sa posebnim ovlaštenjima i odgovornostima u Centru za BMPO, a direktor Banke imenuje i razrješava lice sa posebnim ovlaštenjima i odgovornostima u Banci.

(2) Lice sa posebnim ovlaštenjima i odgovornostima u Centru za BMPO obavezno mora da ima završen medicinski fakultet sa specijalizacijom iz ginekologije i akušerstva i supspecijalizacijom iz fertiliteta i steriliteta.

(3) Lice sa posebnim ovlaštenjima i odgovornostima u Banci mora da ispunjava sljedeće uvjete:

1) da ima završen fakultet iz oblasti zdravlja i zaštite zdravlja ili bioloških nauka,

2) da ima najmanje dvije godine radnog iskustva u BMPO.

(4) Lice sa posebnim ovlaštenjima i odgovornostima u Centru za BMPO, odnosno Banci obavezno je da:

1) vodi jedinstvenu bazu podataka za Republički registar u skladu sa ovim zakonom,

2) nadzire BMPO, odnosno djelatnost Banke,

3) prikuplja, analizira i dostavlja informacije o ozbiljnim neželjenim reakcijama, kao i ozbiljnim neželjenim pojavama kod davaoca, odnosno primaoca i da o sumnji na neželjene reakcije, bez odgađanja, obavijesti direktora zdravstvene ustanove, odnosno Banke,

4) osigura uspostavljanje sistema kvaliteta i sistema upravljanja kvalitetom,

5) podnosi godišnji izvještaj direktoru zdravstvene ustanove o obavljanju poslova iz svog djelokruga rada,

6) provodi kontinuiranu edukaciju zdravstvenih radnika, odnosno zdravstvenih saradnika koji su uposleni u Centru za BMPO i Banci,

7) obavlja i druge poslove u skladu sa ovim zakonom.

(5) Direktor zdravstvene ustanove koja u svom sastavu ima Centar za BMPO, odnosno direktor Banke obavezan je da dostavi osobne podatke o licu sa posebnim ovlaštenjima i odgovornostima iz stava 1. ovog člana, Stručnoj savjetodavnoj komisiji u BMPO i Ministarstvu u skladu sa ovim zakonom.

Imenovanje i razrješenje Stručne savjetodavne komisije u BMPO

Član 17.

(1) Stručna savjetodavna komisija obavlja stručno-medicinska i organizaciona usklađivanja, usmjeravanje rada i aktivnosti u BMPO, koja se zasnivaju na načelima profesionalne etike i deontologije.

(2) Ministar, na prijedlog zdravstvene ustanove koja u svom sastavu ima Centar za BMPO i Banke, imenuje i razrješava predsjednika i članove Stručne savjetodavne komisije u BMPO.

(3) Stručnu savjetodavnu komisiju u BMPO čini sedam članova, i to:

1) dva doktora medicine - specijalista ginekologije i akušerstva sa supspecijalizacijom iz fertiliteta i steriliteta,

2) doktor medicine - specijalista ginekologije i akušerstva koji je završio postdiplomske studije iz humane reprodukcije ili diplomirani biolog, master reproduktivni biolog - embriolog,

3) doktor medicine - supspecijalista kliničke genetike,

4) predstavnik Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske,

5) predstavnik Ministarstva.

(4) Stručna savjetodavna komisija se imenuje na period od četiri godine.

(5) Stručna savjetodavna komisija donosi poslovnik o radu.

(6) Članovi Stručne savjetodavne komisije nemaju pravo na naknadu za svoj rad.

Zadatak Stručne savjetodavne komisije u BMPO

Član 18.

Zadatak Stručne savjetodavne komisije u BMPO je da:

1) prati savremena dostignuća u BMPO,

2) daje mišljenje za preimplantacijsku genetsku dijagnostiku u BMPO,

3) daje mišljenje za uvođenje i upotrebu novih postupaka BMPO u Centru za BMPO,

4) usvaja izvještaj o podacima o ozbiljnim neželjenim pojavama i ozbiljnim neželjenim reakcijama i daje preporuke Centru za BMPO i Banci u skladu sa ovim zakonom,

5) usvaja izvještaj o evidenciji i daje preporuke Centru za BMPO i Banci u skladu sa ovim zakonom,

6) daje mišljenje na izuzeće od zabrane korištenja postupaka BMPO u svrhu odabira pola budućeg djeteta ukoliko se na taj način sprečava nastanak nasljedne bolesti koja je u vezi sa polom djeteta,

7) obavlja i druge zadatke od značaja za primjenu BMPO.

Kontinuirana edukacija zdravstvenog radnika, odnosno zdravstvenog saradnika

Član 19.

Zdravstveni radnik, odnosno zdravstveni saradnik koji je uposlen u Centru za BMPO i Banci radi sticanja i unapređivanja znanja i vještina, a u cilju praćenja savremenih naučnih dostignuća i unapređivanja kvaliteta i sigurnosti zdravstvenih usluga ima pravo i dužnost da učestvuje u kontinuiranoj i dodatnoj edukaciji u skladu sa propisom kojim je uređena zdravstvena zaštita.

Uspostavljanje, provođenje i upravljanje sistemom

kvaliteta

Član 20.

Centar za BMPO, odnosno Banka obavezna je da uspostavi, provodi i upravlja sistemom kvaliteta, u skladu sa propisima kojim se uređuje zdravstvena zaštita i ovim zakonom, i to u oblasti:

1) organizacijske strukture;

2) urednog vođenja i čuvanja dokumentacije i zapisnika u skladu sa rokovima propisanim ovim zakonom;

3) kontrole kvaliteta, koja podrazumijeva:

1. kvalifikaciju i validaciju opreme,

2. kvalifikaciju SOP-ova,

3. kvalifikaciju dokumentacije,

4. kvalifikaciju i validaciju čistog prostora,

5. kvalifikaciju čišćenja i dezinfekcije prostora,

6. nadzor, kontrolu izmjene i rekvalifikaciju sistema;

4) kvalifikacije prostora i opreme;

5) validacije procesa;

6) sljedivosti reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i embriona;

7) izvještavanja o ozbiljnim neželjenim pojavama i ozbiljnim neželjenim reakcijama.

Uspostavljanje i provođenje procedure praćenja, prijavljivanja i povlačenja

Član 21.

(1) Centar za BMPO obavezan je da uspostavi i provodi proceduru praćenja i prijavljivanja ozbiljnih neželjenih pojava i ozbiljnih neželjenih reakcija u BMPO, te proceduru povlačenja iz upotrebe reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i embriona koji su izazvali ili mogu izazvati ozbiljnu neželjenu pojavu ili ozbiljnu neželjenu reakciju.

(2) Banka je obavezna da uspostavi i provodi proceduru praćenja i prijavljivanja ozbiljnih neželjenih reakcija, te proceduru povlačenja iz upotrebe reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i embriona koji su izazvali ili mogu izazvati ozbiljnu neželjenu reakciju.

(3) Direktor zdravstvene ustanove čiji je organizacioni dio Centar za BMPO obavezan je da Stručnoj savjetodavnoj komisiji na kraju tekuće godine dostavi izvještaj o podacima o ozbiljnim neželjenim pojavama i ozbiljnim neželjenim reakcijama iz stava 1. ovog člana, a direktor Banke da dostavi

izvještaj o podacima o ozbiljnim neželjenim reakcijama iz stava 2. ovog člana.

(4) Ministar donosi Pravilnik o sadržaju i postupku dostavljanja izvještaja o ozbiljnim neželjenim pojavama i ozbiljnim neželjenim reakcijama u BMPO.

Standardne operativne procedure
Član 22.

(1) Centar za BMPO, odnosno Banka obavezna je da ima SOP-ove za djelokrug svog rada i da sa djelokrugom svoga rada upozna zdravstvenog radnika, odnosno zdravstvenog saradnika koji je uposlen u Centru za BMPO, odnosno Banci.

(2) Centar za BMPO, odnosno Banka obavezna je da vrši reviziju SOP-ova iz stava 1. ovog člana po potrebi, a pregled da vrši jednom godišnje.

(3) Centar za BMPO, odnosno Banka obavezna je da stare verzije SOP-a arhivira i čuva najmanje 50 godina.

Evidencija o podacima iz djelokruga rada
Centra za BMPO i Banke
Član 23.

(1) Centar za BMPO je obavezan da vodi evidenciju o:

1) vrsti i broju reproduktivnih tkiva i/ili ćelija koji su dati, obrađeni, testirani i prenijeti u homolognoj vantjelesnoj oplodnji,

2) vrsti i broju embriona koji su konzervirani, stavljeni u karantin, zamrznuti, odmrznuti, uskladišteni i prenijeti u homolognoj vantjelesnoj oplodnji,

3) vrsti, broju i porijeklu prenijetih reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i embriona u heterolognoj vantjelesnoj oplodnji,

4) provedenom psihološkom i pravnom savjetovanju primaoca reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i primaoca embriona u BMPO.

(2) Banka je obavezna da vodi evidenciju o:

1) vrsti i broju reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i embriona koji su donirani, obrađeni, testirani, konzervirani, stavljeni u karantin, zamrznuti, odmrznuti, uskladišteni, distribuirani i

2) porijeklu doniranih reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i embriona.

(3) Centar za BMPO, odnosno Banka obavezna je da čuva podatke iz evidencije iz st. 1. i 2. ovog člana u pisanom ili elektronskom obliku najmanje 50 godina.

(4) Direktor zdravstvene ustanove čiji je organizacioni dio Centar za BMPO, odnosno direktor Banke, obavezni su dostaviti Stručnoj savjetodavnoj komisiji do marta tekuće godine izvještaj o evidenciji iz st. 1. i 2. ovog člana za prethodnu godinu.

(5) Izvještaji iz stava 4. ovog člana mogu biti dostupni javnosti.

Medicinska dokumentacija iz djelokruga rada
Centra za BMPO i Banke
Član 24.

(1) Centar za BMPO, odnosno Banka obavezna je da podatke iz medicinske dokumentacije iz svog djelokruga rada upisuje u jedinstvenu bazu podataka.

(2) Centar za BMPO, odnosno Banka obavezna je dostaviti bez odgađanja podatke iz jedinstvene baze podataka iz stava 1. ovog člana Ministarstvu radi upisa u Republički registar.

(3) Centar za BMPO, odnosno Banka obavezna je da medicinsku dokumentaciju iz stava 1. ovog člana čuva najmanje 50 godina u pisanom ili elektronskom obliku.

(4) Podaci iz stava 1. ovog člana uništavaju se u roku od godinu dana od isteka roka iz stava 3. ovog člana.

(5) Ministar donosi Pravilnik o sadržaju medicinske dokumentacije iz djelokruga rada Centra za BMPO i Banke i postupku vođenja jedinstvene baze podataka.

Sljedivost reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i embriona u homolognoj vantjelesnoj oplodnji u Centru za BMPO i doniranih reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i embriona u Banci
Član 25.

(1) Centar za BMPO obavezan je da osigura sljedivost reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i embriona bračnih, odnosno vanbračnih supružnika u homolognoj vantjelesnoj oplodnji, a Banka doniranih reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i embriona.

(2) Centar za BMPO obavezan je da dodijeli jedinstveni identifikacioni broj reproduktivnim tkivima i/ili ćelijama i embrionima bračnih, odnosno vanbračnih supružnika u homolognoj vantjelesnoj oplodnji, radi njihove identifikacije i sljedivosti.

(3) Banka je obavezna da dodijeli jedinstveni identifikacioni kod doniranim reproduktivnim tkivima i/ili ćelijama i embrionima da bi se omogućila pravilna identifikacija davaoca reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i davaoca embriona i sljedivost doniranih reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i embriona.

(4) Jedinstveni identifikacioni kod iz stava 3. ovog člana je usklađen sa kodnim sistemom zemalja Evropske unije za identifikaciju reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i embriona i sadrži najmanje sljedeće podatke:

1) identifikaciju doniranja sa jedinstvenim identifikacionim brojem i identifikacijom Banke,

2) identifikaciju proizvoda sa kodom proizvoda, broj podskupa lota i roka važenja.

Izbor, testiranje i procjena bračnih, odnosno vanbračnih supružnika u homolognoj vantjelesnoj oplodnji, primaoca reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i primaoca embriona u heterolognoj vantjelesnoj oplodnji u Centru za BMPO i davaoca reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i davaoca embriona u Banci
Član 26.

(1) Centar za BMPO obavezan je da prije davanja reproduktivnih tkiva i/ili ćelija bračnih, odnosno vanbračnih supružnika u homolognoj vantjelesnoj oplodnji, kao i primaoca reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i primaoca embriona u heterolognoj vantjelesnoj oplodnji izvrši njihov izbor, testiranje i procjenu.

(2) Banka je obavezna da prije doniranja reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i embriona izvrši izbor, testiranje i procjenu davaoca reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i davaoca embriona.

(3) Rezultati izbora, testiranja i procjene bračnih, odnosno vanbračnih supružnika, kao i primaoca reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i primaoca embriona u heterolognoj vantjelesnoj oplodnji iz stava 1. ovog člana, odnosno davaoca reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i davaoca embriona iz stava 2. ovog člana su dokumentirani u pisanom obliku, a svaki nalaz koji odstupa od normalne vrijednosti saopćava se davaocima reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i davaocima embriona.

(4) Ministar donosi Pravilnik o izboru, testiranju i procjeni bračnih, odnosno vanbračnih supružnika u homolognoj vantjelesnoj oplodnji, kao i primaoca reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i primaoca embriona u heterolognoj vantjelesnoj oplodnji u Centru za BMPO i davaoca reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i davaoca embriona u heterolognoj vantjelesnoj oplodnji u Banci.

Skladištenje embriona u Centru za BMPO i doniranih reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i embriona u Banci
Član 27.

(1) Centar za BMPO obavezan je da osigura da se skladištenje embriona bračnih, odnosno vanbračnih supružnika u homolognoj vantjelesnoj oplodnji obavlja u skladu sa SOP-ovima i u kontroliranim uvjetima.

(2) Banka je obavezna da osigura da se skladištenje doniranih reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i embriona obavlja u skladu sa SOP-ovima i u kontroliranim uvjetima.

(3) Ukoliko se Centar za BMPO ukida kao organizacioni dio zdravstvene ustanove, a Banka prestaje da radi, obavezni su da uskladištene embrione bračnih, odnosno vanbračnih supružnika u homolognoj vantjelesnoj oplodnji, odnosno donirana reproduktivna tkiva i/ili ćelije i embrione premjeste u drugi Centar za BMPO, odnosno drugu Banku i o tome obavijeste Ministarstvo bez odgađanja.

Rok skladištenja embriona bračnih, odnosno vanbračnih supružnika u Centru za BMPO i doniranih reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i embriona u Banci
Član 28.

(1) U Centru za BMPO embrioni se skladište u periodu za koji su bračni, odnosno vanbračni supružnici koji su uključeni u postupak BMPO dali pismeni pristanak, ali ne duže od pet godina od dana njihovog davanja.

(2) U Banci se skladište donirana reproduktivna tkiva i/ili ćelije i embrioni za koje su davaoci reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i davaoci embriona dali pismeni pristanak, ali ne duže od pet godina od dana njihovog davanja.

(3) Izuzetno od stava 2. ovog člana, rok skladištenja doniranih reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i embriona može se produžiti najviše za pet godina, iz medicinski opravdanih razloga, a uz pismeni zahtjev za produženje davaoca reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i davaoca embriona.

(4) Lice sa posebnim ovlaštenjima i odgovornostima Banke sačinjava zapisnik o roku skladištenja doniranih reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i embriona iz stava 3. ovog člana, a koji se čuva u skladu sa zahtjevima sljedivosti.

(5) Centar za BMPO je obavezan da od bračnih, odnosno vanbračnih supružnika od kojih potiču embrioni zahtijeva izjavu u pisanom obliku o daljem postupanju sa embrionima, odnosno neupotrijebljenim embrionima, kao i da li žele da ih doniraju za postupak BMPO za druga lica, u naučnoistraživačke svrhe ili da se embrioni unište, odnosno da se neupotrijebljeni embrioni spontano razgrade i unište poslije isteka roka iz stava 1. ovog člana.

(6) Banka je obavezna da od davaoca reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i davaoca embriona poslije isteka roka iz st. 2. i 3. ovog člana zahtijeva izjavu u pisanom obliku o daljem postupanju sa reproduktivnim tkivima i/ili ćelijama i embrionima, da li žele da ih doniraju u naučnoistraživačke svrhe ili da se unište.

(7) Ukoliko se davaoci embriona iz stava 5. ovog člana u roku od šest mjeseci od dana dostavljanja pismenog zahtjeva ne izjasne o daljem postupanju sa embrionima, odnosno neupotrijebljenim embrionima, ti embrioni se spontano razgrađuju i uništavaju.

(8) Ukoliko se davalac reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i davaoci embriona iz stava 6. ovog člana u roku od šest mjeseci od dana dostavljanja pismenog zahtjeva ne izjasne o daljem postupanju sa reproduktivnim tkivima i/ili ćelijama, odnosno embrionima, reproduktivna tkiva i/ili ćelije i embrioni se uništavaju, odnosno neupotrijebljeni embrioni spontano se razgrađuju i uništavaju.

(9) Banka je obavezna da, po saznanju o smrti davaoca reproduktivnih tkiva i/ili ćelija, donirana reproduktivna tkiva i/ili ćelije uništi u roku od 30 dana od dana saznanja o smrti davaoca.

(10) Banka je obavezna da, po saznanju o smrti davaoca embriona, donirane embrione da primaocima embriona u skladu sa ovim zakonom.

(11) Izjava o daljem postupanju iz st. 5, 6. i 7. ovog člana se čuva u Centru za BMPO, odnosno Banci, ulaže se u medicinsku dokumentaciju i čini njen sastavni dio.

Skladištenje reproduktivnih tkiva i/ili ćelija muškarca i/ili žene i djeteta kojima prijete opasnost da će postati neplodni
Član 29.

(1) Muškarac, odnosno žena kojima prema saznanjima savremene medicinske nauke prijete opasnost da će postati neplodni, mogu u Banci, uz pismeni pristanak, skladištiti svoja reproduktivna tkiva i/ili ćelije za vlastito korištenje.

(2) Izuzetno od stava 1. ovog člana, reproduktivna tkiva i/ili ćelije može u Banci čuvati i dijete za koje postoji opasnost da će trajno ostati neplodno zbog medicinskih razloga, uz pismenu saglasnost oba roditelja, odnosno staratelja.

(3) Skladištenje reproduktivnih tkiva i/ili ćelija muškarca i/ili žene i djeteta kojima prijete opasnost da će postati neplodni iz st. 1. i 2. ovog člana je neograničeno.

Kvalitet i sigurnost doniranih reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i embriona u toku distribucije
Član 30.

(1) Banka je obavezna da osigura kvalitet i sigurnost doniranih reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i embriona u toku distribucije.

(2) Ministar donosi Pravilnik o postupku distribucije doniranih reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i embriona.

Ugovor sa trećim licem
Član 31.

(1) Zdravstvena ustanova koja u svom sastavu ima Centar za BMPO kao organizacioni dio, odnosno Banka obavezna je da zaključi ugovor u pisanoj formi sa trećim licem za obavljanje poslova koji utiču na kvalitet i sigurnost reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i embriona bračnih, odnosno vanbračnih supružnika, kao i doniranih reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i embriona koji se obrađuju u saradnji sa trećim licima, u slučajevima kada:

1) Centar za BMPO, odnosno Banka jednu od radnji obrade reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i embriona bračnih, odnosno vanbračnih supružnika, kao i doniranih reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i embriona povjerava trećem licu,

2) treće lice isporučuje proizvode ili usluge koje utiču na osiguranje kvaliteta i sigurnost reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i embriona bračnih, odnosno vanbračnih supružnika, kao i doniranih reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i embriona, uključujući i njihovu distribuciju,

3) Centar za BMPO, odnosno Banka pruža usluge drugom Centru za BMPO, odnosno Banci.

(2) Zdravstvena ustanova koja u svom sastavu ima Centar za BMPO kao organizacioni dio, odnosno Banka obavezna je da ocjenjuje i bira treće lice sa kojim zaključuje ugovor iz stava 1. ovog člana na osnovu njegove sposobnosti da ispuni uvjete propisane ovim zakonom.

(3) Zdravstvena ustanova koja u svom sastavu ima Centar za BMPO kao organizacioni dio, odnosno Banka vodi spisak ugovora iz stava 1. ovog člana.

(4) Zdravstvena ustanova koja u svom sastavu ima Centar za BMPO kao organizacioni dio, odnosno Banka, obavezna je da Ministarstvu dostavi kopiju ugovora sa trećim licem iz stava 1. ovog člana, bez odgađanja.

Ukidanje Centra za BMPO i prestanak rada Banke
Član 32.

(1) Centar za BMPO ukida se ukoliko prestane da ispunjava uvjete koji se odnose na prostor, kadar i opremu za obavljanje BMPO u skladu sa ovim zakonom i propisima kojim se uređuje oblast zdravstvene zaštite.

(2) Banka prestaje sa radom ukoliko prestane da ispunjava uvjete koji se odnose na prostor, kadar i opremu za

obavljanje djelatnosti Banke, u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje oblast zdravstvene zaštite.

(3) Direktor zdravstvene ustanove koja u svom sastavu ima Centar za BMPO ukida Centar iz razloga propisanih stavom 1. ovog člana.

(4) Odluku o prestanku rada Banke iz razloga propisanih u stavu 2. ovog člana donosi osnivač u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje sistem javnih službi.

POGLAVLJE III.

VRSTE OPLODNJE I POSTUPCI BMPO

Vrste oplodnje u BMPO

Član 33.

(1) Vrste oplodnje u BMPO su:

- 1) unutarstajesna oplodnja,
- 2) vantjjesna oplodnja.

(2) Unutarstajesna oplodnja iz stava 1. tačka 1) ovog člana obuhvaća unošenje spermatozoida u reproduktivne organe žene i/ili unošenje jajnih ćelija zajedno sa spermatozoidima u reproduktivne organe žene.

(3) Vantjjesna oplodnja iz stava 1. tačka 2) ovog člana obuhvaća spajanje jajnih i sjemenih ćelija izvan tijela žene u cilju stvaranja embriona i prenošenje embriona u reproduktivne organe žene.

(4) Unutarstajesna i vantjjesna oplodnja može biti homologna ili heterologna.

Broj embriona u BMPO

Član 34.

(1) U BMPO mogu se oploditi sve jajne ćelije uzete u istom uzimanju jajnih ćelija.

(2) Ukupan broj embriona koji se unose u tijelo žene je u skladu sa savremenom medicinskom naukom, profesionalnim iskustvom i praksom što omogućava uspješnost BMPO i koliko je to moguće ograničava rizik višepodne trudnoće.

(3) O broju embriona koji se unose u tijelo žene potrebna je zajednička pismena saglasnost oba braćna, odnosno vanbraćna supružnika, te pismena saglasnost punoljetne i poslovno sposobne žene koja živi sama i koja je sposobna da vrši roditeljsku dužnost i u takvom je psihosocijalnom stanju na osnovu koga se opravdano može očekivati da će biti sposobna da obavlja roditeljske dužnosti.

(4) Saglasnost iz stava 3. ovog člana ulaze se u medicinsku dokumentaciju i čini njen sastavni dio.

Homologna vantjjesna oplodnja

Član 35.

(1) U BMPO prednost se daje homolognoj vantjjesnoj oplodnji korištenjem vlastitih reproduktivnih ćelija braćnih, odnosno vanbraćnih supružnika.

(2) U homolognoj vantjjesnoj oplodnji koristi se kontrolirana stimulacija ovulacije, a u reproduktivne organe žene može se prenijeti najviše dva embriona, u skladu sa članom 34. stav 2. ovog zakona.

(3) Izuzetno od stava 2. ovog člana, u reproduktivne organe žene mogu se prenijeti tri embriona:

- 1) kod žene koja ima više od 38 godina,
- 2) kod žene s nepovoljnim testovima rezerve jajnika u folikulima,
- 3) kod ponavljano neuspjeha u liječenju,
- 4) težeg oblika muške neplodnosti,
- 5) u slučaju posebnog zahtjeva oba braćna, odnosno vanbraćna supružnika, a nakon što budu informirani o mogućim posljedicama višepodne trudnoće i pismene saglasnosti oba braćna, odnosno vanbraćna supružnika,
- 6) kod onkoloških bolesnika.

Heterologna vantjjesna oplodnja

Član 36.

(1) Heterologna vantjjesna oplodnja provodi se:

1) kada u BMPO nije moguće koristiti reproduktivna tkiva i/ili ćelije jednog od braćnih, odnosno vanbraćnih supružnika ili

2) kad se BMPO provodi zbog sprečavanja prijenosa nasljedne bolesti na dijete.

(2) Heterologna vantjjesna oplodnja iz stava 1. ovog člana je vantjjesna oplodnja u kojoj se koriste reproduktivna tkiva i/ili ćelije davaoca.

(3) Izuzetno od stava 1. ovog člana, u heterolognoj vantjjesnoj oplodnji mogu se koristiti donirani embrioni braćnih, odnosno vanbraćnih supružnika nastali u homolognoj vantjjesnoj oplodnji, a koje braćni, odnosno vanbraćni supružnici neće koristiti za vlastitu oplodnju, uz njihov pismeni pristanak.

(4) Kod heterologne vantjjesne oplodnje primjenjuju se odredbe člana 35. st. 2. i 3. ovog zakona.

Postupci BMPO

Član 37.

(1) BMPO se provodi sljedećim postupcima:

- 1) intrauterina inseminacija (IUI),
- 2) in vitro fertilizacija (IVF),
- 3) intracitoplazmatska injekcija spermatozoida (ICSI),
- 4) kultivacija reproduktivnih ćelija i embriona u uvjetima in vitro,
- 5) prijenos embriona (ET),
- 6) zamrzavanje, odmrzavanje i skladištenje reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i embriona,
- 7) preimplantacijska genetska dijagnostika,
- 8) potpomognuto sazrijevanje embriona (AH).

(2) Postupak iz stava 1. tačka 1) ovog člana podrazumijeva unutarstajesnu oplodnju koja može biti homologna i/ili heterologna.

(3) Postupak iz stava 1. t. 2) i 3) ovog člana podrazumijeva vantjjesnu oplodnju koja može biti homologna i/ili heterologna.

Preimplantacijska genetska dijagnostika u BMPO

Član 38.

(1) Preimplantacijska genetska dijagnostika u BMPO dozvoljena je isključivo u preventivne, dijagnostičke i/ili terapijske svrhe, odnosno u slučaju opasnosti od prenošenja nasljedne bolesti, dijagnostike hromozomske i genetske bolesti ili ako je to potrebno zbog ponavljano neuspješnog postupka BMPO.

(2) Zdravstvena ustanova na osnovu pismenog zahtjeva primaoca reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i primaoca embriona podnosi Ministarstvu zahtjev za izdavanje saglasnosti za preimplantacijsku genetsku dijagnostiku u BMPO.

(3) Ministar rješenjem daje saglasnost za preimplantacijsku genetsku dijagnostiku u BMPO iz stava 1. ovog člana na osnovu mišljenja Stručne savjetodavne komisije za BMPO.

POGLAVLJE IV.

PRAVA I OBAVEZE U BMPO

Pravo na BMPO

Član 39.

(1) Pravo na BMPO imaju punoljetni i poslovno sposobni žena i muškarac kojima je potrebna pomoć u liječenju neplodnosti, a koji vode zajednički život i koji su sposobni da vrše roditeljsku dužnost i u takvom su psihosocijalnom stanju na osnovu koga se opravdano može očekivati da će biti sposobni da obavljaju roditeljske dužnosti koje su u interesu djeteta.

(2) Izuzetno od stava 1. ovog člana, pravo na BMPO ima i punoljetna i poslovno sposobna žena koja je liječila neplodnost u bračnoj, odnosno vanbračnoj zajednici i kojoj je i dalje potrebna pomoć u liječenju neplodnosti, a sposobna je da vrši roditeljsku dužnost i u takvom je psihosocijalnom stanju na osnovu koga se opravdano može očekivati da će biti sposobna da obavlja roditeljske dužnosti.

(3) Pored lica iz st. 1. i 2. ovog člana, pravo na BMPO u homolognoj vantjelesnoj oplodnji ima i poslovno sposobna žena, odnosno muškarac koji su upotrebu svojih reproduktivnih ćelija odgodili zbog postojanja mogućnosti smanjenja ili gubitka reproduktivne funkcije, a koji ispunjavaju uvjete propisane u stavu 1. ovog člana.

(4) Postojanje medicinskih indikacija iz st. 1, 2. i 3. ovog člana utvrđuje doktor medicine - specijalista ginekologije i akušerstva, koji je završio supspecijalizaciju iz fertiliteta i steriliteta ili postdiplomske studije iz humane reprodukcije, a koji je uposlen u zdravstvenoj ustanovi koja ima u svom sastavu Centar za BMPO kao organizacioni dio.

(5) Pravo na finansiranje BMPO iz sredstava zdravstvenog osiguranja vrši se u skladu sa propisima kojim se uređuje oblast zdravstvenog osiguranja.

Prava i obaveze primaoca reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i primaoca embriona
Član 40.

Primaoci reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i primaoci embriona imaju prava i obaveze prema djetetu, začetom i rođenom upotrebom doniranih reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i embriona u BMPO u skladu sa zakonom kojim se uređuju porodični odnosi.

Pravo na informaciju
Član 41.

(1) Bračni, odnosno vanbračni supružnici u homolognoj vantjelesnoj oplodnji, kao i primaoci reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i primaoci embriona u heterolognoj vantjelesnoj oplodnji iz člana 39. ovog zakona imaju pravo na informacije u BMPO o:

- 1) stanju njihovog zdravlja,
- 2) dijagnozi,
- 3) prognozi liječenja,
- 4) propisima kojima je ureden BMPO,
- 5) postupku ostvarivanja prava na BMPO na teret sredstava iz zdravstvenog osiguranja,
- 6) mogućnostima i rizicima liječenja neplodnosti,
- 7) mogućnostima izbora postupka BMPO,
- 8) potpisivanju izjave o pristanku, odnosno mogućnosti povlačenja izjave o pristanku na BMPO,
- 9) mogućnosti da ne bude učinjena neka od procedura u BMPO zbog medicinskih ili deontoloških razloga,
- 10) redoslijedu pojedinih procedura u BMPO,
- 11) mogućim etičkim problemima u BMPO,
- 12) drugim vidovima ostvarivanja prava na roditeljstvo,
- 13) načinu i roku čuvanja reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i embriona,
- 14) mogućim psihičkim posljedicama u BMPO.

(2) Izuzetno od stava 1. ovog člana, bračni, odnosno vanbračni supružnici u homolognoj vantjelesnoj oplodnji imaju pravo na informaciju o svom izboru o neiskorištenim embrionima koji se mogu donirati za BMPO za primaoca reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i primaoca embriona u heterolognoj vantjelesnoj oplodnji, u naučnoistraživačke svrhe ili da se neiskorišteni embrioni spontano razgrade i unište.

(3) Izuzetno od stava 1. ovog člana, primaoci reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i primaoci embriona u heterolognoj vantjelesnoj oplodnji imaju pravo na informaciju o pravnim

posljedicama pristanka na postupak i rađanje djeteta začetog putem BMPO sa doniranim reproduktivnim tkivima i/ili ćelijama i embrionima.

(4) O izboru postupka BMPO iz stava 1. tačka 7) ovog člana odlučuju bračni, odnosno vanbračni supružnici u homolognoj vantjelesnoj oplodnji, kao i primaoci reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i primaoci embriona, zajedno sa doktorom medicine, specijalistom ginekologije i akušerstva sa supspecijalizacijom iz fertiliteta i steriliteta ili koji je završio postdiplomske studije iz humane reprodukcije, a koji je uposlen u zdravstvenoj ustanovi koja ima u svom sastavu Centar za BMPO kao organizacioni dio.

Obaveze zdravstvenog radnika, odnosno zdravstvenog saradnika u BMPO
Član 42.

(1) Doktor medicine - specijalista ginekologije i akušerstva sa supspecijalizacijom iz fertiliteta i steriliteta ili završenim postdiplomske studijama iz humane reprodukcije iz Centra za BMPO, prije započinjanja BMPO, obavezan je bračnim, odnosno vanbračnim supružnicima u homolognoj vantjelesnoj oplodnji, kao i primaocima reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i primaocima embriona u heterolognoj vantjelesnoj oplodnji dati informacije iz člana 41. stav 1. t. od 1) do 13) ovog zakona.

(2) Doktor medicine - specijalista ginekologije i akušerstva sa supspecijalizacijom iz fertiliteta i steriliteta ili završenim postdiplomske studijama iz humane reprodukcije iz Centra za BMPO iz stava 1. ovog člana obavezan je provjeriti prije svakog prenošenja reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i embriona da li izjava o pristanku davaoca reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i davaoca embriona postoji, odnosno da li je povučena.

(3) Diplomirani psiholog iz Centra za BMPO, prije započinjanja BMPO kod bračnih, odnosno vanbračnih supružnika u homolognoj vantjelesnoj oplodnji, odnosno započinjanja BMPO sa doniranim reproduktivnim tkivima i/ili ćelijama i embrionima, obavezan je bračnim, odnosno vanbračnim supružnicima u homolognoj vantjelesnoj oplodnji, kao i primaocima reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i primaocima embriona u heterolognoj vantjelesnoj oplodnji dati informaciju iz člana 40. stav 1. tačka 14) ovog zakona.

(4) Diplomirani pravnik iz Centra za BMPO, prije započinjanja BMPO sa doniranim reproduktivnim tkivima i/ili ćelijama i embrionima, obavezan je primaocima reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i primaocima embriona u heterolognoj vantjelesnoj oplodnji dati informaciju iz člana 41. stav 3. ovog zakona.

(5) Diplomirani psiholog, odnosno diplomirani pravnik obavezan je da sačini zapisnik o datoj informaciji iz stava 3, odnosno stava 4. ovog člana kod heterologne vantjelesne oplodnje.

(6) Izuzetno od stava 5. ovog člana, diplomirani psiholog može sačiniti zapisnik o datoj informaciji iz stava 3. ovog člana kod homologne vantjelesne oplodnje.

Pristanak i povlačenje pristanka primaoca reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i primaoca embriona u BMPO
Član 43.

(1) BMPO se može izvršiti samo uz pismeni pristanak primaoca reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i primaoca embriona.

(2) Pristanak iz stava 1. ovog člana je izraz slobodne volje nastale poslije pružanja informacije iz člana 41. ovog zakona i daje se u obliku izjave u zdravstvenoj ustanovi, doktoru medicine iz člana 42. stav 1. ovog zakona.

(3) Pristanak primaoca reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i primaoca embriona iz stava 1. ovog člana može se pismeno opozvati sve dok se donirana reproduktivna tkiva

i/ili ćelije i embrioni ne prenesu u reproduktivne organe žene.

(4) Pismeni pristanak i povlačenje pristanka iz st. 1. i 3. ovog člana ulaže se u medicinsku dokumentaciju i čini njen sastavni dio.

(5) Direktor zdravstvene ustanove općim aktom propisuje sadržaj izjave o pismenom pristanku iz stava 1. ovog člana u skladu sa propisom kojim je uređena zdravstvena zaštita.

POGLAVLJE V.

DONIRANJE REPRODUKTIVNIH TKIVA I/ILI ĆELIJA I EMBRIONA

Način doniranja

Član 44.

Doniranje reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i embriona je dobrovoljno i anonimno.

Obustava doniranja

Član 45.

Zdravstveni radnik i/ili zdravstveni saradnik uposlen u Banci, ukoliko ne dobije uvid u pismeni pristanak da je doniranje reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i embriona bilo dobrovoljno, obavezan je da obustavi doniranje reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i embriona, kao i da bez odgađanja pismenim putem obavijesti direktora Banke.

Doniranje reproduktivnih tkiva i/ili ćelija od davalaca koji su živi

Član 46.

Donirana reproduktivna tkiva i/ili ćelije upotrebljavaju se samo od davaoca reproduktivnih tkiva i/ili ćelija koji su živi.

Davalac jajnih ćelija, spermatozoida i embriona

Član 47.

(1) Davalac jajnih ćelija je žena čije se jajne ćelije upotrebljavaju za oplodnju druge žene.

(2) Izuzetno od stava 1. ovog člana, davalac jajnih ćelija može biti i žena koja učestvuje u BMPO iz kojeg je nastao višak njenih jajnih ćelija, koje ona želi da donira.

(3) Davalac spermatozoida je muškarac čiji se spermatozoidi upotrebljavaju za oplodnju žene koja nije njegov braćni, odnosno vanbraćni supružnik.

(4) Davalac iz st. 1, 2. i 3. ovog člana mora biti punoljetno, zdravo i poslovno sposobno lice.

(5) Davaoci embriona su braćni, odnosno vanbraćni supružnici koji su odustali od korištenja svojih embriona u homolognaj vantjelesnoj oplodnji.

Upotreba doniranih reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i embriona

Član 48.

(1) Donirana reproduktivna tkiva i/ili ćelije i embrioni mogu se upotrebljavati za BMPO jednog para braćnih, odnosno vanbraćnih supružnika, kao i jedne žene iz člana 39. stav 2. ovog zakona.

(2) Ukoliko dođe do rođenja djeteta, odnosno djece doniranim reproduktivnim tkivima i/ili ćelijama i embrionima, preostala donirana reproduktivna tkiva i/ili ćelije i embrioni se mogu upotrijebiti isključivo za ponovljeni BMPO kod istog para braćnih, odnosno vanbraćnih supružnika i kod iste žene iz stava 1. ovog člana.

(3) Ukoliko poslije završenog BMPO iz stava 1. ovog člana ne dođe do rođenja djeteta, preostala donirana reproduktivna tkiva i/ili ćelije i embrioni mogu se upotrijebiti za BMPO drugog para braćnih, odnosno vanbraćnih supružnika, kao i druge žene iz člana 39. stav 2. ovog zakona.

Prava i obaveze davaoca reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i davaoca embriona

Član 49.

Davaoci reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i davaoci embriona nemaju prava i obaveze prema primaocu reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i primaocu embriona, niti prema djetetu začetoj i rođenom upotrebom doniranih reproduktivnih tkiva i/ili ćelija u BMPO.

Pravo na informaciju davaocu reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i davaocu embriona

Član 50.

(1) Davaoci reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i davaoci embriona, prije doniranja, imaju pravo na informaciju o:

1) propisima kojima je uređen BMPO,
2) izjavi o pristanku, odnosno mogućnosti povlačenja izjave o pristanku,

3) tome da nemaju pravnu ili drugu obavezu, niti prava prema djetetu, odnosno djeci začetoj i rođenoj upotrebom doniranih reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i embriona u BMPO,

4) pružanju zdravstvene usluge u vezi sa davanjem reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i embriona, kao i o liječenju eventualnih posljedica čiji je ono uzrok.

(2) Informaciju iz stava 1. ovog člana davaocu reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i davaoci embriona daje lice sa posebnim ovlaštenjima i odgovornostima u Banci.

(3) Ministar donosi Pravilnik o sadržaju informacije o posljedicama pristanka na postupak i rađanje djeteta začetoj putem BMPO sa doniranim reproduktivnim tkivima i/ili ćelijama i embrionima.

Pristanak davaoca reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i davaoca embriona na doniranje

Član 51.

(1) Doniranje reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i embriona može se izvršiti samo uz pismeni pristanak davaoca reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i davaoca embriona.

(2) Pristanak iz stava 1. ovog člana je izraz slobodne volje nastale poslije pružanja informacije iz člana 49. ovog zakona i daje se u Banci u obliku izjave.

(3) Izjava o pristanku iz stava 2. ovog člana ulaže se u medicinsku dokumentaciju i čini njen sastavni dio.

(4) Direktor Banke općim aktom propisuje sadržaj izjave o pismenom pristanku iz stava 1. ovog člana u skladu sa propisom kojim je uređena zdravstvena zaštita.

Povlačenje pristanka davaoca reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i davaoca embriona na doniranje

Član 52.

(1) Pristanak davaoca reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i davaoca embriona na doniranje iz člana 51. ovog zakona može se pismeno opozvati do momenta početka prijenosa doniranih reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i embriona.

(2) Izjava o povlačenju pristanka daje se u Banci, u obliku izjave.

(3) Izuzetno od st. 1. i 2. ovog člana, povlačenjem pristanka za donirana reproduktivna tkiva i/ili ćelije i embrione smatra se izjava o povlačenju pristanka samo jednog braćnog, odnosno jednog vanbraćnog supružnika od čijih je reproduktivnih ćelija stvoren embrion.

(4) Izjava o povlačenju pristanka iz st. 2. i 3. ovog člana ulaže se u medicinsku dokumentaciju i čini njen sastavni dio.

Izjava o daljem postupanju sa reproduktivnim tkivima i/ili ćelijama i embrionima poslije povlačenja pristanka

Član 53.

(1) Davalac reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i davalac embriona poslije povlačenja pristanka iz člana 52. ovog zakona

daje, u Banci, izjavu u pisanom obliku o daljem postupanju sa reproduktivnim tkivima i/ili ćelijama i embrionima u skladu sa članom 28. st. 6. i 7. ovog zakona.

(2) Izjava o daljem postupanju iz stava 1. ovog člana ulaže se u medicinsku dokumentaciju i čini njen sastavni dio.

POGLAVLJE VI.

ZABRANE U OBAVLJANJU BMPO

Zabrana plaćanja naknade ili pribavljanja druge imovinske koristi Član 54.

(1) Za donirana reproduktivna tkiva i/ili ćelije i embrione zabranjeno je plaćanje novčane naknade ili pribavljanje druge imovinske koristi.

(2) Izuzetno od stava 1. ovog člana, zabrana se ne odnosi na naknadu i plaćanje medicinskih i tehničkih usluga u vezi sa BMPO i naknadu za putne troškove u vezi sa doniranjem reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i embriona.

Zabrana oglašavanja Član 55.

Zabranjeno je oglašavanje ponude i potrebe za reproduktivnim tkivima i/ili ćelijama i embrionima.

Zabrana trgovine Član 56.

Zabranjena je trgovina reproduktivnim tkivima i/ili ćelijama i embrionima.

Zabrane u BMPO Član 57.

U BMPO zabranjeno je:

1) davati i koristiti reproduktivna tkiva i/ili ćelije i embrione bez pismenog pristanka davaoca reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i davaoca embriona,

2) upotrijebiti reproduktivna tkiva i/ili ćelije poslije smrti davaoca radi pravljenja embriona,

3) omogućiti nastanak embriona oplodnjom in vitro isključivo radi naučnoistraživačkog rada,

4) omogućiti nastanak embriona da bi se na taj način dobio genetski materijal, ćelije, tkiva ili organi u terapijske svrhe i prenio u tijelo čovjeka ili životinje,

5) omogućiti nastanak embriona sa istopolnom nasljednom osnovom ili embriona koji su po nasljednoj osnovi istovjetni sa drugim živim ili mrtvim licem - kloniranje,

6) stvaranje hibrida u cilju reprodukcije, odnosno vraćanje takvih ćelija ili embriona u ljudsko bit će ili živi oblik koji nije ljudskog porijekla,

7) stvaranje himera u cilju reprodukcije, odnosno vraćanje takvih ćelija ili embriona u ljudsko bit će ili živi oblik koji nije ljudskog porijekla,

8) vršiti unošenje spermatozoida, jajne ćelije, embriona ili fetusa živog oblika koji nije ljudskog porijekla u ljudsko biće,

9) vršiti unošenje spermatozoida, jajne ćelije, embriona ili fetusa živog oblika ljudskog porijekla u tijelo životinja,

10) unošenje niza nukleotida u genom ljudskog embriona bez obzira na to da li je to niz nukleotida ljudske vrste ili nekog drugog bića, uključujući i sintetisani niz nukleotida,

11) upotrijebiti mješavine reproduktivnih ćelija dva davaoca ili više davalaca, odnosno miješanje spermatozoida više muškaraca ili upotreba jajnih ćelija više žena u postupku BMPO,

12) provoditi postupke BMPO sa istovremenom primjenom doniranih jajnih ćelija i doniranih spermatozoida,

13) stvaranje in vitro embriona u bilo koju drugu svrhu osim u svrhu provođenja postupka BMPO,

14) stvaranje embriona od cijele ćelije ili dijela ćelije uzete od embriona ili fetusa, kao i prenošenja tako stvorenog embriona u tijelo žene,

15) oploditi jajnu ćeliju posebnim izborom spermatozoida koje su posebno izabrane da bi se rodilo dijete određenog pola, odnosno izvršiti postupak koji povećava, odnosno osigurava mogućnost da embrion bude određenog pola ili da se može odrediti pol u in vitro embrionu, osim ako se na taj način sprečava nastanak nasljedne bolesti koja je u vezi sa polom djeteta,

16) vršiti stapanje ljudskih gameta sa drugim živim ćelijama koje nisu ljudskog porijekla,

17) omogućiti razvoj ljudskog bića van materice,

18) uključiti ženu koja ima namjeru da dijete poslije rođenja ustupi trećem licu sa plaćanjem naknade ili bez plaćanja, odnosno ostvarivanja materijalne ili nematerijalne koristi, kao i nudenje usluga surogat majke od žene ili bilo kog drugog lica sa plaćanjem naknade ili bez plaćanja, odnosno ostvarivanja druge materijalne ili nematerijalne koristi,

19) provoditi preimplantacionu genetsku dijagnostiku, odabir gameta, odnosno embriona jednog pola, kao i vještačku modifikaciju, odnosno promjenu genetske osnove reproduktivnih ćelija ili embriona radi promjene genetske osnove djeteta u cilju biranja pola djeteta u postupku BMPO,

20) stvaranje identičnih blizanaca vještačkom podjelom embriona,

21) spermatozoide i jajne ćelije davaoca upotrebljavati za oplodnju žene sa kojom je davalac u krvnom srodstvu u pravoj liniji bez obzira na stepen srodstva i u pobočnoj liniji do četvrtog stepena srodstva, odnosno u tazbinskom ili adoptivnom srodstvu,

22) svako neovlašćeno izdavanje podataka, brisanje ili izmjena podataka u kartonu davaoca ili u informacionom sistemu, kao i svaki prijenos ili ustupanje informacija,

23) koristiti in vitro embrion bez pismenog pristanka davaoca.

POGLAVLJE VII.

ZAŠTITA OSOBNIH PODATAKA

Zaštita osobnih podataka davaoca reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i davaoca embriona, odnosno primaoca reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i primaoca embriona i djeteta koje je začeto u BMPO
Član 58.

(1) Podaci o davaocu reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i davaocu embriona, odnosno primaocu reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i primaocu embriona i djetetu koje je začeto u BMPO su zaštićeni i predstavljaju profesionalnu tajnu, u skladu sa propisom kojim je uređena zdravstvena zaštita.

(2) Podaci o davaocu iz stava 1. ovog člana ne mogu se saopćavati primaocu reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i primaocu embriona, a podaci o primaocu iz stava 1. ovog člana ne mogu se saopćavati davaocu reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i davaocu embriona.

(3) Uvid u podatke iz medicinske dokumentacije davaoca reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i davalaca embriona dozvoljen je doktoru medicine koji unosi reproduktivna tkiva i/ili ćelije ili embrion u primaoca reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i primaoca embriona, iz medicinski opravdanih razloga.

(4) Osobni podaci iz st. 1. i 2. ovog člana obavezno se zamjenjuju identifikacionim kodom koji davalac reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i davaoci embriona, odnosno primalac reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i primalac embriona dobija pri prijavi i unosu podataka u jedinstvenu bazu podataka koja se vodi u zdravstvenoj ustanovi koja u svom sastavu

ima Centar za BMPO i u Banci u skladu sa članom 24. stav 1. ovog zakona.

(5) Zaštita osobnih podataka davaoca reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i davaoca embriona, odnosno primaoca reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i primaoca embriona vrši se u skladu sa propisom kojim se uređuje zaštita osobnih podataka.

Vrijeme čuvanja

Član 59.

Podaci o davaocu reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i davaocu embriona, odnosno primaocu reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i primaocu embriona, kao i cjelokupna medicinska dokumentacija i evidencija o BMPO i posredovanju u BMPO čuva se u pisanom ili elektronskom obliku najmanje 50 godina poslije upotrebe reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i embriona u zdravstvenoj ustanovi koja u svom sastavu ima Centar za BMPO i Banku i uništava se u roku od godinu dana od isteka navedenog roka.

POGLAVLJE VIII.

REPUBLIČKI REGISTAR

Republički registar

Član 60.

- (1) Ministarstvo vodi Republički registar.
- (2) Republički registar iz stava 1. ovog člana sadrži jedinstveni identifikacioni broj i podatke o:
 - 1) Centru za BMPO, odnosno Banci,
 - 2) davaocu reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i embriona,
 - 3) doniranim reproduktivnim tkivima i/ili ćelijama i embrionima,
 - 4) primaocima reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i primaocima embriona u BMPO,
 - 5) vrsti, početku i trajanju BMPO i
 - 6) rođenju djeteta začetog u BMPO.
- (3) Podaci upisani u Republički registar čuvaju se trajno.
- (4) Ministar donosi Pravilnik o sadržaju i postupku vođenja Republičkog registra.

Povjerljivost, pristup i korištenje podataka iz

Republičkog registra

Član 61.

- (1) Podaci iz Republičkog registra čuvaju se u skladu sa propisima kojim se uređuje zaštita osobnih podataka.
- (2) Pristup podacima iz Republičkog registra ima lice koje vodi Republički registar i lice sa posebnim ovlaštenjima i odgovornostima u Centru za BMPO, odnosno Banci u skladu sa propisima kojim se uređuje zaštita osobnih podataka.
- (3) Podaci iz Republičkog registra mogu se dostaviti sudu i javnim tužilaštvima u skladu sa propisom kojim se uređuju pravila krivičnog postupka.
- (4) Podaci iz Republičkog registra mogu se dostaviti Republičkom zavodu za statistiku u skladu sa propisima kojim se uređuje zaštita osobnih podataka.
- (5) Podatke iz Republičkog registra i podatke za Republički registar lice iz stava 2. ovog člana obavezno je da čuva kao profesionalnu tajnu u skladu sa propisom kojim je uređena oblast zdravstvene zaštite.
- (6) Povreda čuvanja profesionalne tajne iz stava 5. ovog člana predstavlja težu povredu radne obaveze u skladu sa propisima iz oblasti rada i zdravstvene zaštite.

Traženje i davanje podataka iz Republičkog registra

Član 62.

(1) Doktor medicine koji liječi dijete začeto u BMPO može iz medicinskih razloga tražiti uvid u Republički registar, da bi se otklonio rizik po zdravlje djeteta.

(2) Doktor medicine - specijalista ginekologije i akušerstva sa supspecijalizacijom iz fertiliteta i steriliteta ili završenim postdiplomskim studijama iz humane reprodukcije iz Centra za BMPO koji provodi BMPO može tražiti uvid u podatke iz Republičkog registra koji su od značaja za zdravlje i sigurnost lica koja se podvrgavaju BMPO, odnosno da bi se spriječila šteta po zdravlje primaoca reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i primaoca embriona i djeteta koje će se roditi primjenom BMPO.

(3) Podaci iz st. 1. i 2. ovog člana ne odnose se na osobne podatke davaoca reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i davaoca embriona, već samo na medicinske podatke koji mogu biti od značaja za zdravlje djeteta i primaoca reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i primaoca embriona.

POGLAVLJE IX.

PROMOCIJA DONIRANJA REPRODUKTIVNIH TKIVA I/ILI ĆELIJA I EMBRIONA I NAUČNOISTRAŽIVAČKI RAD

Promocija

Član 63.

(1) Promocija doniranja reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i embriona je kontinuirano davanje informacija građanima o mogućnostima i uvjetima za doniranje reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i embriona, davanje potrebnih medicinskih, zakonskih, socijalnih, etičkih i drugih podataka koji su od značaja za promociju, te davanje podataka koji se odnose na Centar za BMPO i Banku, kao i druge informacije od značaja za BMPO (u daljem tekstu: promocija).

(2) Ministarstvo, radi promocije, osigurava informaciju u vezi sa doniranjem reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i embriona stručnoj i općoj javnosti.

(3) Davanje informacije iz stava 2. ovog člana ne smatra se reklamiranjem, odnosno oglašavanjem.

(4) Informacija iz stava 2. ovog člana sadrži:

- 1) zakonske, medicinske, socijalne, etičke i druge podatke koji su od značaja za promociju,
- 2) podatke koji se odnose na Centar za BMPO, odnosno Banku,
- 3) druge informacije od značaja za BMPO.

Naučnoistraživački rad

Član 64.

(1) Na embrionima koji su tokom BMPO postali suvišni dozvoljen je naučnoistraživački rad ukoliko postoji pismeni pristanak oba bračna, odnosno vanbračna supružnika koji se podvrgavaju BMPO.

(2) Na reproduktivnim tkivima i/ili ćelijama dozvoljen je naučnoistraživački rad na osnovu pismenog pristanka davaoca reproduktivnih tkiva i/ili ćelija.

POGLAVLJE X.

NADZOR

Upravni nadzor

Član 65.

Upravni nadzor nad primjenom ovog zakona vrši Ministarstvo.

Inspeksijski nadzor

Član 66.

Inspeksijski nadzor nad primjenom ovog zakona vrši zdravstveni inspektor u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast inspekcija u Republici.

Ovlašćenja zdravstvenog inspektora

Član 67.

(1) U obavljanju inspeksijskog nadzora, pored ovlaštenja utvrđenih propisima kojim se uređuje oblast krivičnog zakonodavstva i inspekcije, zdravstveni inspektor je ovlašćen i da:

1) naloži otklanjanje nedostataka koji se odnose na kadar, prostor i opremu u Centru za BMPO i Banci,

2) naloži vođenje evidencija propisanih ovim zakonom, dostavljanje propisanih izvještaja i čuvanje dokumentacije u propisanom roku,

3) naloži prijavljivanje ozbiljne neželjene pojave i ozbiljne neželjene reakcije u BMPO,

4) saslušava i uzima izjavu od odgovornih lica, zdravstvenih radnika, odnosno saradnika u Centru za BMPO, odnosno Banci i drugih zainteresiranih lica,

5) naloži otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i nedostataka u obavljanju BMPO, u roku koji ne može biti kraći od 15 dana, niti duži od šest mjeseci od dana prijema akta kojim je ta mjera naložena, a u hitnim slučajevima naredi otklanjanje utvrđenih nepravilnosti bez odgađanja,

6) naloži otklanjanje nedostataka tokom provođenja djelatnosti Banke,

7) zabrani upotrebu doniranih reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i embriona ukoliko su uzeti u suprotnosti sa ovim zakonom,

8) zabrani davanje reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i embriona od lica koje ne može biti davalac, odnosno lica koje nije dalo pismenu saglasnost za doniranje reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i embriona,

9) zabrani druge radnje suprotne ovom zakonu i propisima donesenim na osnovu ovog zakona.

(2) Zdravstveni inspektor je u slučajevima sumnje na vršenje radnji koje predstavljaju radnju izvršenja krivičnog djela dužan da podnese krivičnu prijavu nadležnom javnom tužilaštvu.

Nadzor nad radom zdravstvenih ustanova Član 68.

Nadzor nad radom zdravstvene ustanove koja u svom sastavu ima Centar za BMPO i nad Bankom obuhvaća:

- 1) stručni nadzor,
- 2) unutrašnji nadzor.

Stručni nadzor Član 69.

- (1) Stručni nadzor obavlja se redovno i vanredno.
- (2) Redovan i vanredan stručni nadzor iz stava 1. ovog člana vrši Ministarstvo u skladu sa propisom kojim je uređena zdravstvena zaštita.

Unutrašnji nadzor Član 70.

- (1) Zdravstvena ustanova obavezno provodi unutrašnji nadzor nad radom Centra za BMPO, koji čini njen organizacioni dio, kao i nad radom zdravstvenih radnika u BMPO.
- (2) Zdravstvena ustanova iz stava 1. ovog člana propisuje način obavljanja unutrašnjeg nadzora.

Komisija za stručni nadzor Član 71.

- (1) Ministar rješenjem imenuje komisiju za redovan stručni nadzor iz reda državnih službenika uposlenih u Ministarstvu.
- (2) Ministar rješenjem imenuje komisiju za vanredni stručni nadzor iz reda državnih službenika uposlenih u Ministarstvu i/ili istaknutih stručnjaka iz oblasti ginekologije i akušerstva, odnosno fertiliteta i steriliteta uz zastupljenost oba pola, na prijedlog zdravstvene komore.
- (3) Članovi komisije iz st. 1. i 2. ovog člana nemaju pravo na naknadu.
- (4) Po obavljenom stručnom nadzoru iz st. 1. i 2. ovog člana, komisija podnosi izvještaj ministru o utvrđenom sta-

nju i predlaže mjere koje je potrebno preduzeti ako takvo stanje nije zadovoljavajuće.

(5) Ministar donosi rješenje sa rokom za provođenje mjera iz stava 4. ovog člana.

(6) Ministar može privremeno zabraniti obavljanje BMPO u zdravstvenoj ustanovi koja u svom sastavu ima Centar za BMPO i rad Banke, ukoliko u određenom roku ne provede naložene mjere.

Uvjet za vanredni stručni nadzor Član 72.

U vanrednom stručnom nadzoru, koji provodi komisija iz reda istaknutih stručnjaka iz člana 71. stav 2. ovog zakona ne mogu učestvovati lica sa nižim stručnim zvanjem od najvišeg stručnog zvanja koje ima uposleni u zdravstvenoj ustanovi koja u svom sastavu ima Centar za BMPO i Banku u kojoj se vrši vanredni stručni nadzor.

POGLAVLJE XI. KAZNENE ODREDBE

Prekršaji pravnog lica Član 73.

(1) Novčanom kaznom od 10.000 KM do 100.000 KM kaznit će se pravno lice za prekršaj ako:

- 1) obavlja BMPO suprotno uvjetima propisanim u članu 15. ovog zakona,
- 2) ne imenuje lice sa posebnim ovlaštenjima i odgovornostima u Centru za BMPO i Banci (član 16),
- 3) ne osigura sistem kvaliteta u postupku BMPO (član 20),
- 4) ne uspostavi proceduru praćenja i prijavljivanja ozbiljnih neželjenih pojava i ozbiljnih neželjenih reakcija, te proceduru povlačenja iz upotrebe reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i embriona koji su izazvali ili mogu izazvati ozbiljnu neželjenu pojavu ili ozbiljnu neželjenu reakciju (član 21),
- 5) ne osigura SOP-ove (član 22),
- 6) ne vodi evidenciju o podacima iz svog djelokruga rada (član 23),
- 7) ne vodi jedinstvenu bazu podataka za Republički registar (član 24),
- 8) ne osigura sljedivost reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i embriona bračnih, odnosno vanbračnih supružnika u homolognoj vantjelesnoj oplodnji, odnosno primaoca reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i primaoca embriona u heterolognoj vantjelesnoj oplodnji i doniranih reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i embriona (član 25),
- 9) ne vrši izbor, testiranje i procjenu bračnih, odnosno vanbračnih supružnika u homolognoj vantjelesnoj oplodnji, kao i primaoca reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i primaoca embriona u heterolognoj vantjelesnoj oplodnji i davaoca reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i davaoca embriona (član 26),
- 10) ne osigura skladištenje reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i embriona (čl. 27, 28. i 29),
- 11) ne osigura kvalitet i sigurnost reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i embriona u toku distribucije (član 30),
- 12) ne osigura ugovor u pisanoj formi sa trećim licem za obavljanje svih poslova koji utiču na kvalitet i sigurnost reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i embriona koji se obrađuju u saradnji sa trećim licima (član 31),
- 13) omogući da se u jednom postupku vađenja jajnih ćelija u tijelo žene unesu embrioni u suprotnosti sa savremenom medicinskom naukom, profesionalnim iskustvom i praksom, odnosno da se ne osigura zajednička pismena saglasnost oba bračna, odnosno vanbračna supružnika o broju embriona koji se unose u tijelo žene (član 34),
- 14) ne osigura pismeni pristanak davaoca embriona u heterolognoj vantjelesnoj oplodnji (član 36),

15) obavlja preimplantacijsku genetsku dijagnostiku u BMPO suprotno odredbama člana 38. ovog zakona,

16) ne omogućujući da pravo na BMPO imaju sva fizička lica u skladu sa ovim zakonom (član 39),

17) ne osigura izjavu o pristanku i povlačenju pristanka primaoca reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i davaoca embriona u pisanom obliku (član 43),

18) ne postupi u skladu sa članom 45. ovog zakona,

19) postupi suprotno odredbama člana 46. ovog zakona,

20) ne da informaciju davaocu reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i davaocu embriona prije doniranja (član 50),

21) ne osigura pismeni pristanak davaoca reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i davaoca embriona (član 51),

22) ne osigura izjavu o povlačenju pristanka davaoca reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i davaoca embriona u pisanom obliku (član 52),

23) ogłosi potrebe za reproduktivnim tkivima i/ili ćelijama i embrionima, ili ponude za reproduktivnim tkivima i/ili ćelijama i embrionima (član 55),

24) postupi suprotno odredbama člana 57. ovog zakona.

(2) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 1.000 KM do 20.000 KM.

(3) Pored novčane kazne iz stava 2. ovog člana, pravnom licu može se uz izrečenu novčanu kaznu izreći i mjera zabrane obavljanja zdravstvene djelatnosti u trajanju do šest mjeseci.

(4) Pravno lice iz stava 1. ovog člana, ukoliko dozvoli plaćanje naknade ili pribavljanje druge imovinske koristi za donirana reproduktivna tkiva i/ili ćelije i embrione ili trguje reproduktivnim tkivima i/ili ćelijama i embrionima, snosi krivičnu odgovornost u skladu sa propisima kojima je uređena oblast krivičnog zakonodavstva.

(5) Pravno lice iz stava 1. ovog člana, ukoliko postupi suprotno odredbama člana 57. ovog zakona i time prouzrokuje znatnije pogoršanje zdravstvenog stanja nekog lica, snosi krivičnu odgovornost u skladu sa propisima kojima je uređena oblast krivičnog zakonodavstva.

(6) Odgovorno lice u pravnom licu snosi krivičnu odgovornost iz st. 4. i 5. ovog člana.

Prekršaji fizičkog lica Član 74.

(1) Novčanom kaznom od 1.000 KM do 10.000 KM kaznit će se fizičko lice za prekršaj ako:

- 1) postupi suprotno odredbama člana 34. ovog zakona,
- 2) postupi suprotno odredbama člana 46. ovog zakona.

(2) Fizičko lice u pravnom licu snosi krivičnu odgovornost iz člana 73. st. 4. i 5. ovog zakona u skladu sa propisima kojima je uređena oblast krivičnog zakonodavstva.

POGLAVLJE XII.

PRIJELAZNA I ZAVRŠNA ODREDBA

Rok za donošenje pravilnika Član 75.

Ministar će u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti pravilnike, kojima propisuje:

1) sadržaj i postupak dostavljanja izvještaja o ozbiljnim neželjenim pojavama i ozbiljnim neželjenim reakcijama u BMPO (član 21),

2) sadržaj vođenja medicinske dokumentacije iz djelo-kruga rada Centra za BMPO i Banke i postupak vođenja jedinstvene baze podataka (član 24),

3) izbor, testiranje i procjenu bračnih, odnosno vanbračnih supružnika u homolognoj vantjelesnoj oplodnji, kao i primaoca reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i primaoca embrio-

na u heterolognoj vantjelesnoj oplodnji u Centru za BMPO i davaoca reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i davaoca embriona u heterolognoj vantjelesnoj oplodnji u Banci (član 26),

4) postupak distribucije doniranih reproduktivnih tkiva i/ili ćelija i embriona (član 30),

5) sadržaj informacije o posljedicama pristanka na postupak i rađanje djeteta začetog putem BMPO sa doniranim reproduktivnim tkivima i/ili ćelijama i embrionima (član 50),

6) sadržaj i postupak vođenja Republičkog registra (član 60).

Stupanje na snagu Zakona Član 76.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenom glasniku Republike Srpske".

Broj: 02/1-021-603/20
25. juna 2020. godine
Banjaluka

Predsjednik
Narodne skupštine,
Nedeljko Čubrilović, s.r.

1360

Na osnovu Amandmana XL. tačka 2. na Ustav Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 28/94),
d o n o s i m

U K A Z

O PROGLAŠENJU ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAŠTITI I POSTUPANJU SA DJECOM I MALOLJETNICIMA U KRIVIČNOM POSTUPKU

Proglašavam Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku, koji je Narodna skupština Republike Srpske usvojila na Desetoj redovnoj sjednici, održanoj 25. juna 2020. godine, a Vijeće naroda 6. jula 2020. godine konstatiralo da se Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku ne odnosi na vitalni nacionalni interes ni jednog od konstitutivnih naroda u Republici Srpskoj.

Broj: 01-020-1985/20
7. jula 2020. godine
Banjaluka

Predsjednik
Republike,
Željka Cvijanović, s.r.

Z A K O N

O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAŠTITI I POSTUPANJU SA DJECOM I MALOLJETNICIMA U KRIVIČNOM POSTUPKU

Član 1.

U Zakonu o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 13/10 i 61/13) u članu 1. poslije riječi: "sudovi" i zarezom dodaje se riječ: "javna", a poslije riječi: "tužilaštva" dodaju se riječi: "(u daljem tekstu: tužilaštvo)", kao i u cijelom tekstu Zakona, u odgovarajućem padežu.

Riječi: "ovlašćena službena lica" zamjenjuju se riječima: "policijske službenike", kao i u cijelom tekstu Zakona, u odgovarajućem padežu.

Član 2.

U članu 2. u stavu 2. poslije riječi: "nije navršilo 14 godina" riječi: "(u daljem tekstu: dijete)" brišu se.

Član 3.

U članu 8. poslije riječi: "Obaveza je" dodaje se riječ: "javnog".

Član 4.

U članu 10. u stavu 2. poslije riječi: "kao mlađa punoljetna lica" dodaju se zarezom i riječi: "a za koja se utvrdi da njihov

razvoj nije na tom nivou da bi se mogla smatrati punoljetnim licem”.

Član 5.

Član 11. mijenja se i glasi:

“Odredbe Krivičnog zakonika Republike Srpske (‘Službeni glasnik Republike Srpske’, broj 64/17), (u daljem tekstu: Krivični zakonik), Zakona o krivičnom postupku Republike Srpske (‘Službeni glasnik Republike Srpske’, br. 53/12, 91/17 i 66/18), (u daljem tekstu: Zakon o krivičnom postupku), Zakona o izvršenju krivičnih i prekršajnih sankcija Republike Srpske (‘Službeni glasnik Republike Srpske’, broj 63/18), (u daljem tekstu: Zakon o izvršenju krivičnih i prekršajnih sankcija) i drugi propisi primjenjuju se ako ovim zakonom nije drugačije propisano.”.

Član 6.

U članu 12. u tački v) poslije riječi: “je lice koje je” dodaju se riječi: “u vrijeme izvršenja krivičnog djela”, a poslije riječi: “punoljetnim licem” i zarez dodaju se riječi: “a što se utvrđuje odgovarajućim nalazom vještačenja (psihološko, psihijatrijsko i slično)” i zarez.

Član 7.

U članu 21. u stavu 2. poslije riječi: “po nalogu i zahtjevu tužioca” dodaju se zarez i riječi: “i pruža stručnu pomoć kada tužilac saslušava dijete kao svjedoka oštećenog krivičnim djelom, odnosno koji je svjedok-očevidac učinjenog krivičnog djela iz člana 184. ovog zakona”.

U stavu 3. poslije riječi: “sud ocijeni da je to neophodno” dodaju se zarez i riječi: “i pruža stručnu pomoć kada sud saslušava dijete kao svjedoka oštećenog krivičnim djelom, odnosno koji je svjedok-očevidac učinjenog krivičnog djela iz člana 184. ovog zakona”.

Stav 5. mijenja se i glasi:

“(5) Tužilac u toku pripremnog postupka može odlučiti da stručni savjetnik prisustvuje radnjama koje se preduzimaju u prisustvu maloljetnog učinioca krivičnog djela, a naročito tokom njegovog ispitivanja. Sud određuje prisustvo stručnog savjetnika kada se u krivičnim postupcima za krivična djela iz člana 184. ovog zakona vrši saslušanje djece na čiju štetu je učinjeno krivično djelo ili su bili svjedoci učinjenog krivičnog djela.”.

Stav 6. mijenja se i glasi:

“(6) Ukoliko tužilaštva ili sudovi nemaju stručne savjetnike, sudija i tužilac zatražit će da radnje i zadatke iz st. 2. i 3. ovog člana izvrše stručna lica organa starateljstva, a u svrhu saslušanja djece svjedoka oštećenih krivičnim djelom, odnosno koji su svjedoci-očevici učinjenog krivičnog djela iz člana 184. ovog zakona, da angažiraju stručno lice (psihologe, pedagoge, socijalne pedagoge - defektologe, specijalne pedagoge - defektologe i socijalne radnike) iz organa starateljstva.”.

Poslije stava 6. dodaje se novi stav 7, koji glasi:

“(7) Stručni savjetnici tužilaštava i sudova imaju posebna znanja iz oblasti prestupništva mladih i krivičnopravne zaštite djece, o čemu stiču certifikate iz člana 197. stav 3. ovog zakona.”.

Član 8.

U članu 26. stav 6. briše se.

Član 9.

U članu 35. u stavu 8. riječi: “da može biti upućen u odgojni centar” zamjenjuju se riječima: “da mu mogu biti izrečene odgojne mjere pojačanog nadzora”.

Član 10.

U članu 43. u stavu 4. riječi: “prekršaj javnog reda i mira sa elementima nasilja” brišu se.

Član 11.

U članu 44. u stavu 2. poslije riječi: “mjera sigurnosti obaveznog psihijatrijskog liječenja” dodaju se riječi: “i čuva-

nja u zdravstvenoj ustanovi”, kao i u cijelom tekstu Zakona, u odgovarajućem padežu.

Član 12.

U članu 45. u stavu 1. poslije riječi: “ili ako se odluka” dodaju se riječi: “o izricanju posebne obaveze ili mjere pojačanog nadzora”.

Član 13.

U članu 50. riječ: “krivice” zamjenjuje se riječima: “krivične odgovornosti”.

Član 14.

U članu 51. u stavu 1. poslije riječi: “ne može biti” dodaju se riječi: “kraća od šest mjeseci ni”.

U članu 51. u stavu 3. broj: “37.” zamjenjuje se brojem: “52.”, a riječi: “Krivičnog zakona” zamjenjuju se riječima: “Krivičnog zakonika”, kao i u cijelom tekstu Zakona, u odgovarajućem padežu.

Član 15.

U članu 53. u stavu 1. riječi: “u kazneno-popravnoj ustanovi” zamjenjuju se riječima: “u ustanovi za izvršenje krivičnih i prekršajnih sankcija (u daljem tekstu: Ustanova)”.

Stav 2. mijenja se i glasi:

“(2) Ako za vrijeme trajanja uvjetnog otpusta određena mjera pojačanog nadzora ne postigne svrhu ili maloljetnik ne ispunjava posebne obaveze koje su mu određene uz odgojnu mjeru pojačanog nadzora, sud može opozvati uvjetni otpust.”.

Poslije stava 2. dodaju se novi st. 3. i 4, koji glase:

“(3) Ako za vrijeme trajanja uvjetnog otpusta maloljetnik učini jedno ili više krivičnih djela, sud postupa u skladu sa članom 48. Krivičnog zakonika.

(4) U slučaju iz st. 2. i 3. ovog člana, vrijeme provedeno na uvjetnom otpustu ne uračunava se u vrijeme izdržane kazne maloljetničkog zatvora.”.

Član 16.

Član 58. mijenja se i glasi:

“Odgojne mjere i kazna maloljetničkog zatvora ne mogu imati pravne posljedice osude koje se sastoje u zabrani sticanja određenih prava, i to:

a) zabrana vršenja određenih poslova ili funkcija u organima Republike Srpske, privrednim društvima i u drugim pravnim licima,

b) zabrana istupanja u štampi, na radiju, televiziji ili javnim skupovima, zabrana vršenja izdavačke djelatnosti ili zabrana učestvovanja u osnivanju udruženja,

v) zabrana sticanja određenog poziva ili unapređenja u službi,

g) zabrana sticanja određenih dozvola ili odobrenja koja se daju odlukom nadležnih organa.”.

Član 17.

U članu 60. riječi: “t. od a) do g)” zamjenjuju se riječima “t. od a) do d”).

Član 18.

Član 61. mijenja se i glasi:

“Prema maloljetniku mogu se izreći sljedeće mjere sigurnosti:

a) obavezno psihijatrijsko liječenje i čuvanje u zdravstvenoj ustanovi,

b) obavezno psihijatrijsko liječenje na slobodi,

v) obavezno liječenje o ovisnosti,

g) zabrana vršenja poziva, djelatnosti ili dužnosti,

d) zabrana prisustvovanja određenim sportskim priredbama,

d) zabrana približavanja određenom licu i komunikacije sa određenim licem,

e) obavezan psihosocijalni tretman,

ž) udaljenje iz zajedničkog domaćinstva,

z) oduzimanje predmeta.”.

Član 19.

U članu 62. poslije stava 2. dodaju se novi st. 3. i 4, koji glase:

“(3) Izuzetno od stava 1. ovog člana, mjera sigurnosti obaveznog psihijatrijskog liječenja i čuvanja u zdravstvenoj ustanovi, kada su ispunjeni zakonom propisani uvjeti, može se izreći samostalno.

(4) Mjere sigurnosti traju dok ne prestanu razlozi zbog kojih su izrečene, ali najduže do isteka trajanja odgojne mjere ili kazne maloljetničkog zatvora ili dok traje odgođeno izvršenje ove kazne ili uvjetni otpust iz zavoda ili Ustanove, osim ako ovim zakonom nije drugačije propisano.”.

Član 20.

Naziv člana i član 63. mijenjaju se i glase:

“Obavezno psihijatrijsko liječenje i čuvanje u zdravstvenoj ustanovi

Član 63.

(1) Kada su ispunjeni uvjeti iz člana 74. stav 1. Krivičnog zakonika, maloljetniku se izriče mjera sigurnosti obaveznog psihijatrijskog liječenja i čuvanja u zdravstvenoj ustanovi.

(2) Mjeru sigurnosti iz stava 1. ovog člana sud će obustaviti kada utvrdi da je prestala potreba za liječenjem i čuvanjem učinioca u zdravstvenoj ustanovi, o čemu sud odlučuje svakih šest mjeseci, na osnovu izvještaja zdravstvene ustanove i nalaza vještaka.

(3) Mjera sigurnosti iz stava 1. ovog člana izrečena uz odgojnu mjeru ili kaznu maloljetničkog zatvora može trajati i duže od isteka zakonskog roka trajanja izrečene odgojne mjere ili izrečene kazne maloljetničkog zatvora.

(4) Umjesto mjere sigurnosti obaveznog psihijatrijskog liječenja i čuvanja u zdravstvenoj ustanovi, maloljetniku se na osnovu nalaza i mišljenja vještaka može izreći odgojna mjera upućivanja u posebnu ustanovu za liječenje i osposobljavanje ako se na takav način može osigurati liječenje i postići svrha mjere sigurnosti koja se umjesto te mjere izriče.

(5) Mjera sigurnosti obaveznog liječenja i čuvanja u zdravstvenoj ustanovi ne može se izreći uz odgojnu mjeru sudskog ukora i posebnih obaveza.”.

Član 21.

Naziv člana i član 64. mijenjaju se i glase:

“Obavezno psihijatrijsko liječenje na slobodi

Član 64.

(1) Kada su ispunjeni uvjeti iz člana 75. stav 1. Krivičnog zakonika, maloljetniku se može izreći mjera sigurnosti obaveznog psihijatrijskog liječenja na slobodi, kada se na osnovu nalaza i mišljenja vještaka utvrdi da za provođenje tih mjera nije potrebno liječenje i čuvanje u zdravstvenoj ustanovi, nego samo njegovo liječenje na slobodi.

(2) Kada sud odluči da u skladu sa stavom 1. ovog člana izrekne mjeru obaveznog psihijatrijskog liječenja na slobodi, sud izriče odgojnu mjeru ili kaznu maloljetničkog zatvora u skladu sa čl. 63. i 65. ovog zakona.

(3) Pod uvjetima iz stava 1. ovog člana sud može izreći obavezno psihijatrijsko liječenje na slobodi i maloljetniku koji je krivično djelo izvršio u stanju bitno smanjene računalnosti ili koji je na osnovu čl. 43. i 53. ovog zakona pušten na uvjetni otpust.”.

Član 22.

Naziv člana i član 65. mijenjaju se i glase:

“Obavezno liječenje o ovisnosti

Član 65.

Kada su ispunjeni uvjeti iz člana 76. stav 1. Krivičnog zakonika, maloljetniku se izriče mjera sigurnosti obaveznog liječenja o ovisnosti.”.

Član 23.

Naziv člana i član 66. mijenjaju se i glase:

“Zabrana vršenja poziva, djelatnosti ili dužnosti

Član 66.

Prema maloljetniku sud može izreći mjeru sigurnosti zabrane vršenja poziva, djelatnosti ili dužnosti, u skladu sa članom 77. Krivičnog zakonika.”.

Član 24.

Poslije člana 66. dodaju se nazivi čl. i novi čl. 66a, 66b, 66v. i 66g, koji glase:

“Zabrana prisustvovanja određenim sportskim priredbama

Član 66a.

Prema maloljetniku sud može izreći mjeru sigurnosti zabrane prisustvovanja određenim sportskim priredbama, u skladu sa članom 78. Krivičnog zakonika.

Zabrana približavanja i komunikacije sa određenim licem

Član 66b.

Prema maloljetniku sud može izreći mjeru sigurnosti zabrane približavanja i komunikacije sa određenim licem, u skladu sa članom 79. Krivičnog zakonika.

Obavezan psihosocijalni tretman

Član 66v.

Prema maloljetniku sud može izreći mjeru sigurnosti obaveznog psihosocijalnog tretmana, u skladu sa članom 80. Krivičnog zakonika.

Udaljenje iz zajedničkog domaćinstva

Član 66g.

Prema maloljetniku sud može izreći mjeru sigurnosti udaljenje iz zajedničkog domaćinstva, u skladu sa članom 81. Krivičnog zakonika.”.

Član 25.

U članu 67. broj: “62.” zamjenjuje se brojem: “82.”.

Član 26.

U članu 69. u stavu 1. poslije riječi: “koje je krivično djelo učinilo kao” dodaje se riječ “stariji”.

Član 27.

U članu 71. u stavu 1. poslije riječi: “Licu koje je kao” dodaje se riječ “mlađe”, a riječi “a u vrijeme suđenja nije navršilo 23 godine života,” brišu se.

Član 28.

U članu 72. u stavu 1. riječi: “pokretanja postupka, odnosno” brišu se.

Član 29.

U članu 73. u stavu 2. riječi: “se osnovano sumnja” zamjenjuju se riječima: “postoje osnovi sumnje”, a riječ “krivičnog” zamjenjuje se riječju: “pripremnog”.

Poslije stava 4. dodaje se novi stav 5, koji glasi:

“(5) U slučaju kada policijski službenik vrši ispitivanje iz stava 1. ovog člana, dijete mora imati branioca, koji ima posebna znanja.”.

Član 30.

U članu 78. u stavu 3. riječ: “ispitivanje” zamjenjuje se riječju: “saslušanje”.

Član 31.

U članu 87. u stavu 1. riječi: "postupak obustaviti ili" brišu se.

Član 32.

U članu 88. u stavu 2. riječ: "koje" zamjenjuje se riječju: "koji".

U stavu 3. poslije riječi: "u prisustvu njegovog branioca, roditelja, staraoca, odnosno usvojioca" dodaju se zarez i riječi: "kao i stručnog lica organa starateljstva".

U stavu 4. riječi: "24 sata" zamjenjuju se riječima: "osam dana", a riječ: "službeni" briše se.

Poslije stava 8. dodaje se novi stav 9, koji glasi:

"(9) O prijedlogu za izricanje policijskog upozorenja iz st. 4. i 5. ovog člana tužilac donosi odluku u roku od osam dana od dana prijema prijedloga."

Član 33.

U članu 89. u stavu 1. riječ: "krivični" zamjenjuje se riječju: "pripremni".

U stavu 3. riječi: "zahtijeva pokretanje krivičnog postupka" zamjenjuju se riječima: "pokreće pripremni postupak".

Član 34.

U članu 90. u stavu 4. poslije riječi: "i o tome" dodaju se riječi: "obavještava maloljetnika, roditelja, usvojioca ili staraoca maloljetnika, branioca, organ starateljstva i".

Član 35.

U članu 96. u stavu 6. riječ: "dužno" zamjenjuje se riječju: "dužan".

Član 36.

U članu 102. u stavu 4. broj: "44." zamjenjuje se brojem: "59."

Član 37.

U članu 104. u stavu 1. poslije riječi: "o obustavi pripremnog postupka" dodaju se zarez i riječi: "o čemu obavještava oštećenog i podnosioca prijave, koji mogu u roku od osam dana od dana obustave pripremnog postupka podnijeti pritužbu uredu tužioca".

Poslije stava 4. dodaje se novi stav 5, koji glasi:

"(5) Radi boljeg upoznavanja ličnosti maloljetnika, činjenica i dokaza potrebnih za odluku, kontinuiteta postupka, te stvaranja povjerenja u ličnost sudije i olakšavanja komunikacije u istom krivičnom predmetu, isti sudija za maloljetnike može postupati od pokretanja pripremnog postupka pa do njegovog okončanja."

Član 38.

U članu 107. stav 3. mijenja se i glasi:

"(3) Nakon što bude odlučeno o prethodnim prigovorima, sudija zakazuje sjednicu ili glavni pretres."

Član 39.

U članu 122. stav 1. mijenja se i glasi:

"(1) Ako se maloljetnik bez opravdanog razloga tokom trajanja odgođenog izvršenja kazne maloljetničkog zatvora ili uvjetnog otpusta iz zavoda ili Ustanove ne podvrgne psihijatrijskom liječenju na slobodi, sud može na prijedlog tužioca ili na prijedlog Ustanove ili zdravstvene ustanove u kojoj se maloljetnik liječio ili trebalo da liječi, te na prijedlog organa starateljstva ili po službenoj dužnosti, odrediti da se mjera sigurnosti obaveznog psihijatrijskog liječenja i čuvanja u zdravstvenoj ustanovi ili obaveznog liječenja od ovisnosti prinudno izvrši u zdravstvenoj ili nekoj drugoj specijaliziranoj ustanovi, ili će obustaviti izvršenje mjere sigurnosti ako utvrdi da je prestala potreba za liječenjem maloljetnika."

Član 40.

U članu 159. u stavu 1. poslije riječi: "Zakonom o izvršenju krivičnih" dodaju se riječi: "i prekršajnih", kao i u cijelom tekstu Zakona, u odgovarajućem padežu.

Član 41.

U članu 179. u stavu 1. poslije riječi: "obaveznog psihijatrijskog liječenja" dodaju se riječi: "i čuvanja u zdravstvenoj ustanovi".

Stav 2. mijenja se i glasi:

"(2) Mjera sigurnosti obaveznog psihijatrijskog liječenja i čuvanja u zdravstvenoj ustanovi, kada postoje uvjeti iz člana 74. stav 1. Krivičnog zakonika, i mjera sigurnosti obaveznog liječenja od ovisnosti, kada postoje uvjeti iz člana 76. stav 1. Krivičnog zakonika, izvršavaju se u posebnom odjeljenju zdravstvene ustanove određene za maloljetnike ili u drugim specijaliziranim zdravstvenim ustanovama. Mjera sigurnosti obaveznog psihijatrijskog liječenja na slobodi, kada postoje uvjeti iz člana 75. stav 1. Krivičnog zakonika izvršava se u zdravstvenoj ustanovi koja se određuje na prijedlog organa starateljstva koji prati izvršenje mjera sigurnosti i o tome svaka tri mjeseca obavještava tužioca, roditelja, odnosno staraoca ili maloljetnika i sud."

Stav 3. mijenja se i glasi:

"(3) Maloljetnik u zdravstvenoj ustanovi ili specijaliziranoj ustanovi ostaje sve dok ne prestanu razlozi zbog kojih je izrečena mjera sigurnosti, ali najduže do isteka trajanja odgojne mjere ili kazne maloljetničkog zatvora ili dok traje odgođeno izvršenje ove kazne ili uvjetni otpust iz zavoda ili Ustanove, ukoliko ovim zakonom nije drugačije propisano."

Član 42.

Poslije člana 183. u nazivu poglavlja "VI. - KRIVIČNA DJELA NA ŠTETU DJECE I MALOLJETNIKA" riječi: "I MALOLJETNIKA" brišu se.

Član 43.

U članu 184. stav 1. mijenja se i glasi:

"(1) Sudija za maloljetnike ili sudija koji ima posebna znanja sudi i punoljetnim učiniocima kada se u krivičnom postupku kao oštećeni pojavljuje dijete i maloljetno lice, za krivična djela propisana Krivičnim zakonikom, i to:

- a) ubistvo,
- b) teško ubistvo,
- v) ubistvo djeteta pri porođaju,
- g) navođenje na samoubistvo i pomaganje u samoubistvu,
- d) teška tjelesna povreda,
- đ) otmica,
- e) protivpravno lišenje slobode,
- ž) trgovina djecom,
- z) silovanje,
- i) krivična djela seksualnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta, iz Poglavlja XV. - Krivičnog zakonika,
- j) vanbračna zajednica sa djetetom,
- k) oduzimanje djeteta,
- l) zapuštanje i zlostavljanje djeteta,
- lj) nasilje u porodici ili porodičnoj zajednici,
- m) kršenje porodičnih obaveza,
- n) izbjegavanje davanja izdržavanja,
- nj) omogućavanje uživanja opojnih droga,
- o) razbojništvo,
- p) razbojnička krađa."

Član 44.

U članu 185. stav 3. mijenja se i glasi:

"(3) U istražnim radnjama postupaju specijalizirani policijski službenici koji su stekli posebna znanja iz

oblasti prava djeteta i krivičnopravne zaštite maloljetnih lica.”.

Član 45.

Član 186. mijenja se i glasi:

(1) Kod postupanja u krivičnim predmetima protiv učinilaca krivičnih djela na štetu djece, pri provođenju procesnih radnji posebno obazrivo se odnosi prema djetetu na čiju štetu je učinjeno krivično djelo, imajući u vidu njegov uzrast, osobine njegove ličnosti, obrazovanje i prilike u kojima živi, da bi se izbjegle moguće štetne posljedice na njegov budući život, odgoj i razvoj. Saslušanje djeteta se obavlja uz pomoć stručnog savjetnika iz člana 21. ovog zakona ili drugog stručnog lica.

(2) Ako se kao svjedok saslušava dijete oštećeno krivičnim djelom iz člana 184. ovog zakona, saslušanje se može provesti najviše dva puta. Tužilac ili policijski službenik saslušava svjedoka putem tehničkih uređaja za prijenos slike i zvuka, a bez prisustva tužioca ili policijskog službenika u prostoriji gdje se svjedok nalazi. Saslušanje djeteta se obavlja uz pomoć stručnog savjetnika ili drugog stručnog lica, na osnovu čijeg se mišljenja, kad to nije protivno interesima djeteta ili interesima vođenja krivičnog postupka, može odobriti i prisustvo roditelja u prostoriji gdje se svjedok nalazi.

(3) Dijete se može saslušati u svom stanu ili drugom prostoru u kome boravi ili centru za socijalni rad. Pri saslušanju svjedoka postupa se u skladu sa stavom 2. ovog člana.

(4) Sud saslušava dijete kao svjedoka oštećenog krivičnim djelom iz člana 184. ovog zakona, u skladu sa stavom 2. ovog člana, tako da sud, stranke u postupku i branilac mogu postavljati pitanja, a da ne budu prisutni u istoj prostoriji sa svjedokom. Saslušanje djeteta se obavlja tako da se pitanja postavljaju posredstvom suda, a po potrebi uz pomoć stručnog savjetnika ili drugog stručnog lica.

(5) U svrhu zaštite djece oštećenih krivičnim djelom iz člana 184. ovog zakona, primjenjuju se odgovarajuće odredbe Zakona o zaštiti svjedoka u krivičnom postupku (‘Službeni glasnik Republike Srpske’, broj 48/03).

(6) Odredbe ovog člana primjenjuju se i onda kada se saslušava dijete koje je svjedok-očevidac učinjenog djela iz člana 184. ovog zakona.

(7) Odredba člana 84. ovog zakona primjenjuje se u krivičnom postupku protiv učinilaca krivičnih djela na štetu djece.”.

Član 46.

Poslije člana 186. dodaju se naziv člana i novi član 186a, koji glase:

“Stručni savjetnik i stručno lice

Član 186a.

(1) Stručno lice je stručni radnik organa starateljstva - psiholog, pedagog, socijalni pedagog - defektolog, specijalni pedagog - defektolog, socijalni radnik koji posjeduje certifikat o stručnoj osposobljenosti za obavljanje poslova iz oblasti prestupništva mladih i krivičnopravne zaštite djece, iskustvo na poslovima zaštite i brige o djeci i profesionalne vještine u komunikaciji sa djecom, a uz čiju pomoć se obavlja saslušanje djeteta kao svjedoka oštećenog krivičnim djelom iz člana 184. stav 1. ovog zakona.

(2) Pomoć koju svjedoku pruža stručni savjetnik ili stručno lice iz stava 1. ovog člana ima za cilj pružanje emocionalne podrške djetetu, smanjenje nivoa anksioznosti, stresa, dodatne traumatizacije, straha i drugih štetnih uticaja nastalih učestvovanjem djeteta u pravosudnom postupku, da bi se pozitivno uticalo na sposobnost djeteta da, stičući osjećaj sigurnosti o postupku, razumije svoju ulogu, i da bi se na taj način osigurao kvalitet i vrijednost iskaza svjedoka.

(3) Stručni savjetnik ili stručno lice iz stava 1. ovog člana prilikom saslušanja djeteta kao svjedoka oštećenog krivičnim djelom posreduje u komunikaciji između tužioca ili policijskog službenika i svjedoka, po potrebi utiče na formulaciju pitanja koja se upućuju svjedoku u cilju prilagodavanja sposobnostima svjedoka da pitanja razumije, sugerira izmjeničnu načina postavljanja pitanja tako da ne pobude dodatnu traumatizaciju svjedoka, i po potrebi intervenira radi zaštite dobrobiti svjedoka.

(4) Prije saslušanja u tužilaštvu ili na sudu, stručni savjetnik i stručno lice se pravovremeno upoznaju sa svjedokom, kao i sa sadržajem spisa, te u cilju pripreme za svjedočenje pružaju svjedoku i njegovim zakonskim zastupnicima informacije o bitnim karakteristikama krivičnog postupka, načinom svjedočenja i ostalim bitnim podacima.

(5) Upoznavanje sa svjedokom se može izvršiti uz prisustvo roditelja, usvojioca ili staraoca, u stanu u kojem svjedok živi, u drugom prostoru gdje svjedok boravi ili u prostorijama organa starateljstva, na posebno obazriv način.

(6) Razgovor sa svjedokom prilikom upoznavanja neće se voditi o temi događaja koji je predmet krivičnog postupka, a obavlja se sa ciljem procjene trenutnog stanja i potreba svjedoka, prikupljanja relevantnih informacija o svjedoku značajnih za svjedočenje ili davanje iskaza i pružanja stručne podrške radi ublažavanja štetnih posljedica učešća u postupku po mentalno zdravlje djeteta.

(7) Nakon upoznavanja sa svjedokom, stručni savjetnik ili stručno lice može, na zahtjev organa koji vodi postupak ili na osnovu vlastite procjene, u pisanoj formi dostaviti tužilaštvu ili sudu izvještaj o razgovoru sa svjedokom, koji sadrži stručno mišljenje, prijedloge i preporuke u vezi sa postupkom saslušanja.

(8) Upoznavanje sa spisom vrši se u službenim prostorijama organa koji vodi postupak.”.

Član 47.

U članu 197. stav 2. mijenja se i glasi:

“(2) Ministarstvo planira i realizira stručno usavršavanje radi sticanja posebnih znanja lica koje rade na poslovima prestupništva mladih i krivičnopravne zaštite djece, i to stručnih savjetnika tužilaštava i sudova, policijskih službenika, stručnih lica organa starateljstva, medijatora, advokata, i radnika uposlenih u Ustanovi i zavodima, samostalno ili putem dogovorene saradnje sa drugim institucijama, kroz stručna savjetovanja, seminare, provjere znanja i druge oblike dodatnog osposobljavanja lica koja rade na tim poslovima, a prema Programu edukacije koji donosi ministar.”.

Stav 3. mijenja se i glasi:

“(3) Certifikate o stručnoj osposobljenosti za obavljanje poslova iz oblasti prestupništva mladih i krivičnopravne zaštite djece, licima iz stava 2. ovog člana izdaje Ministarstvo, koje vodi evidenciju o izdatim certifikatima.”.

Dosadašnji st. 3. i 4. postaju st. 4. i 5.

Poslije stava 5. dodaje se novi stav 6, koji glasi:

“(6) S ciljem unapređivanja primjene zakona, osim edukacije iz stava 2. ovog člana, Ministarstvo organizira i realizira i druge vrste edukacija i dodatnih stručnih osposobljavanja i usavršavanja lica koja rade na poslovima prestupništva mladih i krivičnopravne zaštite djece, te u tu svrhu donosi programe stručne obuke i edukacija.”.

Član 48.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u ‘Službenom glasniku Republike Srpske’.

Broj: 02/1-021-605/20
25. juna 2020. godine
Banjaluka

Predsjednik
Narodne skupštine,
Nedeljko Čubrilović, s.r.

1361

Na osnovu Amandmana XL. tačka 2. na Ustav Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 28/94), donosim

U K A Z**O PROGLAŠENJU ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O JAVNO-PRIVATNOM PARTNERSTVU U REPUBLICI SRPSKOJ**

Prolašavam Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o javno-privatnom partnerstvu u Republici Srpskoj, koji je Narodna skupština Republike Srpske usvojila na Desetoj redovnoj sjednici, održanoj 25. juna 2020. godine, a Vijeće naroda 6. jula 2020. godine konstatiralo da se Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o javno-privatnom partnerstvu u Republici Srpskoj ne odnosi na vitalni nacionalni interes ni jednog od konstitutivnih naroda u Republici Srpskoj.

Broj: 01-020-1987/20
7. jula 2020. godine
Banjaluka

Predsjednik
Republike,
Željka Cvijanović, s.r.

Z A K O N**O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O JAVNO-PRIVATNOM PARTNERSTVU U REPUBLICI SRPSKOJ**

Član 1.

U Zakonu o javno-privatnom partnerstvu u Republici Srpskoj ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 59/09 i 63/11) u členu 1. poslije riječi: "partnerstvo" zarez i riječi: "elementi ugovora o javno-privatnom partnerstvu" brišu se.

Član 2.

U členu 2. u stavu 1. poslije riječi: "partnerstvo je" dodaje se riječ: "dugoročan".

Stav 2. mijenja se i glasi:

"(2) Saradnja se ostvaruje radi osiguranja finansiranja s ciljem izgradnje, rekonstrukcije, upravljanja i održavanja javne infrastrukture, a u svrhu pružanja javnih usluga u svim oblastima u kojima javni partner pruža usluge ili su u okviru nadležnosti javnog partnera."

Član 3.

Član 5. mijenja se i glasi:

"Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

a) javna potreba predstavlja potrebu za izgradnjom, rekonstrukcijom, upravljanjem i održavanjem infrastrukturnih i drugih objekata radi pružanja javnih usluga,

b) javna infrastruktura predstavlja objekte na površini, iznad i ispod površine zemlje i vode, izgrađene ili planom predviđene za izgradnju, koji omogućavaju kretanje ljudi, dobara, proizvoda, vode, energije, informacija i drugo,

v) javna usluga je usluga koja se osigurava svim građanima ili direktno kroz javni sektor ili kroz finansiranje privatnog pružanja usluga,

g) pravo službenosti je ograničeno stvarno pravo na nečijoj stvari koje ovlašćuje svoga nosioca da se na određeni način služi tom stvari (poslužna stvar), a njen vlasnik je dužan da to trpi ili nešto propušta,

d) pravo građenja je ograničeno stvarno pravo na nečijem zemljištu, koje daje ovlašćenje svom nosiocu da na površini zemljišta ili ispod površine ima vlastitu zgradu, a vlasnik zemljišta dužan je to da trpi,

đ) kompetitivni dijalog je postupak izbora privatnog partnera u kojem svako zainteresirano pravno ili fizičko lice može zatražiti da učestvuje u postupku, pri čemu javni part-

ner sa učesnicima pozvanim u taj postupak vodi dijalog s ciljem razvijanja jednog ili više odgovarajućih rješenja koja mogu ispuniti njegove zahtjeve i na osnovu kojih su izabrani ponuđači pozvani da podnesu ponude,

e) ekonomski najpovoljnija ponuda je kriterij za dodjelu ugovora, koji pored cijene sadrži minimalno još jedan potkriterij,

ž) rizik izgradnje predstavlja skup potencijalno štetnih događaja koji se mogu dogoditi u svim fazama izgradnje koje prethode fazi u kojoj se objekat nalazi u funkcionalnoj upotrebi i koji utiču na dinamiku i troškove procesa izgradnje,

z) rizik raspoloživosti odnosi se na neodržavanje objekta u stanju ugovorene funkcionalnosti ili su usluge ispod dogovorenog standarda kvantiteta i kvaliteta i

i) rizik potražnje odnosi se na postojanje manje potražnje nego što je bila projektovana i koja se odražava na ostvarivanja prihoda od krajnjeg korisnika."

Član 4.

Član 6. mijenja se i glasi:

"(1) Javni partner može biti:

a) Vlada Republike Srpske (u daljem tekstu: Vlada), odnosno nadležno ministarstvo, ili drugi organ republičke uprave, javna ustanova i drugi direktni ili indirektni korisnik budžetskih sredstava, u skladu sa zakonom kojim se uređuje budžetski sistem, fondovi socijalne sigurnosti i javna preduzeća u većinskom vlasništvu Republike Srpske (u daljem tekstu: Republika) i

b) jedinica lokalne samouprave i subjekti u većinskom vlasništvu jedinica lokalne samouprave.

(2) Učešće javnog partnera može biti u obliku uloga u stvarima, pravima ili novcu, kroz plaćanje redovne naknade privatnom partneru za njegove usluge.

(3) Stvari i prava koja čine ulog javnog partnera mogu biti: pravo građenja, pravo službenosti, te projektna dokumentacija koju privatni partner prihvata.

(4) Privatni partner je domaće ili strano, fizičko ili pravno lice koje je izabrano u skladu sa odredbama ovog zakona.

(5) U slučaju da je za privatnog partnera izabrano fizičko lice ili strano pravno lice, ova lica obavezna su da registriraju privredno društvo ili drugo pravno lice u skladu sa propisima Republike.

(6) Privatni partner može, za potrebe provođenja ugovora o javno-privatnom partnerstvu, osnovati privredno društvo posebne namjene u skladu sa propisima Republike."

Član 5.

Član 7. mijenja se i glasi:

"(1) Predmet javno-privatnog partnerstva je izgradnja ili rekonstrukcija, uz korištenje, održavanje ili upravljanje javne infrastrukture u svrhu pružanja javnih usluga.

(2) Javno-privatno partnerstvo može se realizirati u svim oblastima u kojima javni partner pruža usluge ili su u okviru nadležnosti javnog partnera.

(3) Izuzetno od st. 1. i 2. ovog člana, javno-privatno partnerstvo, kao oblik saradnje propisan ovim zakonom, ne može se ostvariti ako bi njegovo uspostavljanje zahtijevalo stavljanje na uvid informacije čije bi otkrivanje ugrozilo sigurnost Republike."

Član 6.

Član 10. mijenja se i glasi:

"(1) Ugovorni oblici javno-privatnog partnerstva, u smislu člana 8. tačka a) ovog zakona jesu i koncesije, a koje se u ovom obliku javno-privatnog partnerstva realiziraju u skladu sa propisom kojim se uređuju koncesije.

(2) U ugovornom obliku javno-privatnog partnerstva privatni partner finansira, izgrađuje ili rekonstruira, održava ili upravlja javnom infrastrukturom pružajući usluge od javnog interesa.

(3) Privatni partner svoje usluge naplaćuje prema prethodno utvrđenim standardima, te mehanizmu plaćanja.”

Član 7.

Član 12. mijenja se i glasi:

“(1) Javni partner izrađuje studiju ili predstudiju ekonomske opravdanosti o konkretnom javnom poslu, koja je obavezni dio prijedloga projekta.

(2) Sastavni dio prijedloga projekta je i mišljenje Ministarstva finansija na usklađenost prijedloga projekta sa budžetskim projekcijama i planovima, te fiskalnim rizicima i propisanim ograničenjima, kao i saglasnosti resornog ministarstva za oblast koja je predmet javno-privatnog partnerstva.

(3) Javnom partneru iz člana 6. stav 1. tačka a) ovog zakona saglasnost na prijedlog projekta daje Vlada, a javnom partneru iz člana 6. stav 1. tačka b) ovog zakona saglasnost na prijedlog projekta daje skupština jedinice lokalne samouprave.

(4) Nakon pribavljanja saglasnosti iz stava 3. ovog člana, javni partner donosi odluku o pokretanju postupka izbora privatnog partnera, sačinjava tendersku dokumentaciju i raspisuje javni poziv za iskazivanje interesa za predmet javno-privatnog partnerstva.

(5) Za izbor privatnog partnera koristi se kompetitivni dijalog, a odluka o izboru privatnog partnera donosi se isključivo na osnovu kriterija ekonomski najpovoljnije ponude.

(6) Vlada donosi uredbu o postupku pokretanja projekta i uredbu o postupku izbora privatnog partnera, u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.”

Član 8.

U članu 13. stav 3. mijenja se i glasi:

“(3) Vlada donosi uredbu kojom se propisuju elementi ugovora i prestanak važenja ugovora o javno-privatnom partnerstvu, u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.”

Član 9.

Član 18. mijenja se i glasi:

“(1) Vlada daje saglasnost na zaključenje ugovora o javno-privatnom partnerstvu, u slučaju kada je javni partner iz člana 6. stav 1. tačka a) ovog zakona.

(2) Skupština jedinice lokalne samouprave daje saglasnost na zaključenje ugovora o javno-privatnom partnerstvu, u slučaju kada je javni partner iz člana 6. stav 1. tačka b) ovog zakona.

(3) Saglasnost iz st. 1. i 2. ovoga člana daje se na osnovu prethodno pribavljenog mišljenja Pravobranilaštva Republike Srpske.”

Član 10.

Član 19. mijenja se i glasi:

“(1) U javno-privatnom partnerstvu obavezno se, u prijedlogu projekta kao i u ugovoru, utvrđuje raspodjela najmanje tri osnovna rizika, i to rizika izgradnje, rizika raspoloživosti i rizika potražnje.

(2) Utvrđivanje raspodjele ostalih rizika koji proizlaze iz konkretnog javno-privatnog partnerstva obavezno se identifikira u ugovoru.”

Član 11.

Član 20. mijenja se i glasi:

“Vrijednost projekta vodi se kao investicija i evidentira u računovodstvenoj evidenciji ili javnog ili privatnog sek-

tora, u skladu sa propisima Republike kojima se uređuje ta oblast.”

Član 12.

Član 22. mijenja se i glasi:

“Javni partner učiniti će dostupnim javnosti informacije o konkretnom ugovoru javno-privatnog partnerstva, u skladu sa propisima kojim se uređuje pravo na slobodu pristupa informacijama.”

Član 13.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u “Službenom glasniku Republike Srpske”.

Broj: 02/1-021-607/20
25. juna 2020. godine
Banjaluka

Predsjednik
Narodne skupštine,
Nedeljko Čubrilović, s.r.

Na osnovu člana 73. stav 2. Zakona o zdravstvenoj zaštiti (“Službeni glasnik Republike Srpske”, br. 106/09 i 44/15), člana 18. Zakona o sistemu javnih službi (“Službeni glasnik Republike Srpske”, br. 68/07, 109/12 i 44/16) i člana 43. stav 6. Zakona o Vladi Republike Srpske (“Službeni glasnik Republike Srpske”, broj 118/08), Vlada Republike Srpske, na 79. sjednici, održanoj 9.7.2020. godine, d o n o s i

RJEŠENJE

O RAZRJEŠENJU VRŠIOCA DUŽNOSTI DIREKTORA JZU BOLNICA “SVETI VRAČEVI” BIJELJINA

1. Milica Lovrić, dr. medicine, razrješava se dužnosti vršioca dužnosti direktora JZU Bolnica “Sveti Vračevi” Bijeljina zbog isteka mandata.

2. Ovo rješenje stupa na snagu narednog dana od dana objave u “Službenom glasniku Republike Srpske”.

Broj: 04/1-012-2-1847/20
9. jula 2020. godine
Banjaluka

Predsjednik
Vlade,
Radovan Višković, s.r.

Na osnovu člana 73. stav 2. Zakona o zdravstvenoj zaštiti (“Službeni glasnik Republike Srpske”, br. 106/09 i 44/15), člana 18. Zakona o sistemu javnih službi (“Službeni glasnik Republike Srpske”, br. 68/07, 109/12 i 44/16), člana 4. stav 2. Zakona o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima Republike Srpske (“Službeni glasnik Republike Srpske”, broj 25/03) i člana 43. stav 6. Zakona o Vladi Republike Srpske (“Službeni glasnik Republike Srpske”, broj 118/08), Vlada Republike Srpske, na 79. sjednici, održanoj 9.7.2020. godine, d o n o s i

RJEŠENJE

O IMENOVANJU VRŠIOCA DUŽNOSTI DIREKTORA JZU BOLNICA “SVETI VRAČEVI” BIJELJINA

1. Zlatko Maksimović, dr. medicine, imenuje se za vršioca dužnosti direktora JZU Bolnica “Sveti Vračevi” Bijeljina na period do 60 dana.

2. Ovo rješenje stupa na snagu narednog dana od dana objave u “Službenom glasniku Republike Srpske”.

Broj: 04/1-012-2-1848/20
9. jula 2020. godine
Banjaluka

Predsjednik
Vlade,
Radovan Višković, s.r.

Republička uprava za inspeksijske poslove

Na osnovu člana 30. stav (6) Zakona o inspekcijama Republike Srpske (“Službeni glasnik Republike Srpske”, broj 18/20) i člana 83. stav (2) Zakona o republičkoj upravi (“Službeni glasnik Republike Srpske”, broj 115/18), direktor Republičke uprave za inspeksijske poslove, uz saglasnost Vlade Republike Srpske, 7. jula 2020. godine, d o n o s i

PRAVILNIK
O VRSTAMA STRUČNE SPREME ZA ODREĐENO
INSPEKCIJSKO ZVANJE, ODNOSNO ODREĐENU
OBLAST NADZORA

Član 1.

Ovim pravilnikom propisuju se odgovarajući smjer i stepen stručne spreme za određeno inspekcijско zvanje, odnosno određenu oblast nadzora u skladu sa Zakonom o inspekcijama Republike Srpske (u daljem tekstu: Zakon), a koji će se primjenjivati i na inspektore koji poslove inspekcijскоg nadzora obavljaju na nivou jedinica lokalne samouprave.

Član 2.

(1) Poslove inspektora, u skladu sa Zakonom, može obavljati lice koje, osim propisanih općih i posebnih uvjeta za zapošljavanje u republičkom organu uprave na radnom mjestu državnog službenika, ima visoku stručnu spremu, odnosno prvi ciklus odgovarajućeg studija koji se vrednuje sa najmanje 240 ECTS bodova ili ekvivalent, ili prvi i drugi ciklus koji se u zbiru vrednuju sa najmanje 300 ECTS bodova ili ekvivalent, ili integrirani studij koji se vrednuje sa najmanje 300 ECTS bodova ili ekvivalent i ima najmanje tri godine radnog iskustva u odgovarajućem smjeru i stepenu stručne spreme.

(2) Poslove inspektora za poseban nadzor i unutrašnju kontrolu, u skladu sa Zakonom, može obavljati lice koje, osim propisanih općih i posebnih uvjeta za zapošljavanje u republičkom organu uprave na radnom mjestu državnog službenika, ima visoku stručnu spremu, odnosno prvi ciklus odgovarajućeg studija koji se vrednuje sa najmanje 240 ECTS bodova ili ekvivalent, ili prvi i drugi ciklus koji se u zbiru vrednuju sa najmanje 300 ECTS bodova ili ekvivalent, ili integrirani studij koji se vrednuje sa najmanje 300 ECTS bodova ili ekvivalent i ima najmanje četiri godine radnog iskustva u odgovarajućem smjeru i stepenu stručne spreme, od čega najmanje jednu godinu radnog iskustva na poslovima inspektora u odgovarajućem smjeru i stepenu stručne spreme.

(3) Poslove glavnog republičkog inspektora sa statusom pomoćnika direktora Inspektorata, u skladu sa Zakonom, može obavljati lice koje, osim uvjeta iz stava (1) ovog člana, ima i najmanje dvije godine radnog iskustva na poslovima inspektora u odgovarajućem smjeru i stepenu stručne spreme.

Član 3.

(1) Poslove inspektora za hranu mogu obavljati lica koja imaju jedno od navedenih zvanja: diplomirani hemičar, diplomirani inženjer prehrambenog inženjerstva, diplomirani inženjer tehnologije, diplomirani inženjer prehrambene tehnologije, diplomirani inženjer za kontrolu kvaliteta i sigurnosti namirnica, doktor medicine, diplomirani nutricionista, diplomirani sanitarni inženjer, diplomirani inženjer poljoprivrede, diplomirani inženjer poljoprivrede za prehrambenu tehnologiju, diplomirani inženjer poljoprivrede za preradu i kontrolu poljoprivrednih proizvoda, diplomirani inženjer poljoprivrede za ratarstvo, diplomirani inženjer poljoprivrede za animalnu proizvodnju, diplomirani inženjer poljoprivrede za stočarstvo, doktor veterinarske medicine, diplomirani veterinar, diplomirani inženjer animalne biotehnologije, diplomirani inženjer biljne biotehnologije, diplomirani inženjer poljoprivrede - smjer biljna proizvodnja ili diplomirani inženjer bioinženjeringa.

(2) Poslove pomoćnika direktora - glavnog republičkog inspektora za hranu može obavljati lice koje ima jedno od zvanja koja su propisana za inspektora za hranu.

Član 4.

(1) Poslove tržišnog inspektora mogu obavljati lica koja imaju jedno od navedenih zvanja: diplomirani ekonomista, diplomirani pravnik, diplomirani inženjer elektrotehnike bilo

kojeg stručnog zvanja i usmjerenja, diplomirani inženjer mašinstva, diplomirani inženjer tehnologije, diplomirani inženjer hemijske tehnologije, diplomirani inženjer hemijskih procesa, diplomirani inženjer tekstilnog inženjerstva ili diplomirani turizmolog.

(2) Poslove pomoćnika direktora - glavnog republičkog tržišnog inspektora može obavljati lice koje ima jedno od zvanja koja su propisana za tržišnog inspektora.

Član 5.

(1) Poslove fitosanitarnog inspektora mogu obavljati lica koja imaju jedno od navedenih zvanja: diplomirani inženjer poljoprivrede za zaštitu bilja, diplomirani inženjer poljoprivrede za ratarstvo i povrtarstvo, diplomirani inženjer poljoprivrede za voćarstvo i vinogradarstvo, diplomirani inženjer poljoprivrede za biljnu proizvodnju ili diplomirani inženjer poljoprivrede.

(2) Poslove poljoprivrednog inspektora mogu obavljati lica koja imaju jedno od navedenih zvanja: diplomirani inženjer poljoprivrede, diplomirani inženjer poljoprivrede za zaštitu bilja, diplomirani inženjer poljoprivrede za ratarstvo i povrtarstvo, diplomirani inženjer poljoprivrede za voćarstvo i vinogradarstvo, diplomirani inženjer poljoprivrede za biljnu proizvodnju, diplomirani inženjer poljoprivrede za vodoпривredne melioracije, diplomirani inženjer poljoprivrede za stočarstvo, diplomirani inženjer poljoprivrede za mehanizaciju, diplomirani inženjer prehrambene tehnologije, diplomirani inženjer za kontrolu kvaliteta i sigurnosti namirnica ili diplomirani inženjer agroekonomije.

(3) Poslove pomoćnika direktora - glavnog republičkog poljoprivrednog inspektora može obavljati lice koje ima jedno od zvanja koja su propisana u st. (1) i (2) ovog člana.

Član 6.

(1) Poslove šumarskog inspektora može obavljati diplomirani inženjer šumarstva.

(2) Poslove pomoćnika direktora - glavnog republičkog šumarskog inspektora može obavljati lice koje ima zvanje koje je propisano za šumarskog inspektora.

Član 7.

(1) Poslove veterinarskog inspektora može obavljati doktor veterinarske medicine ili diplomirani veterinar.

(2) Poslove pomoćnika direktora - glavnog republičkog veterinarskog inspektora može obavljati lice koje ima jedno od zvanja koja su propisana za veterinarskog inspektora.

Član 8.

(1) Poslove vodnog inspektora mogu obavljati lica koja imaju jedno od navedenih zvanja: diplomirani inženjer građevinarstva, diplomirani inženjer hemijske tehnologije, diplomirani ekolog, diplomirani hemičar, diplomirani biolog, diplomirani inženjer zaštite okoline, diplomirani inženjer hemijskih procesa, diplomirani inženjer geologije, diplomirani inženjer poljoprivrede - opći smjer ili diplomirani inženjer poljoprivrede za vodoпривredne melioracije.

(2) Poslove pomoćnika direktora - glavnog republičkog vodnog inspektora može obavljati lice koje ima jedno od zvanja koja su propisana za vodnog inspektora.

Član 9.

(1) Poslove elektroenergetskog inspektora može obavljati lice koje je diplomirani inženjer elektroenergetike, diplomirani inženjer elektrotehnike - smjer energetika ili diplomirani inženjer elektrotehnike - smjer elektroenergetika.

(2) Poslove termoenergetskog inspektora mogu obavljati lica koja imaju jedno od navedenih zvanja: diplomirani inženjer mašinstva, diplomirani inženjer za proizvodnju i mehanizam ili diplomirani pravnik.

(3) Poslove rudarskog inspektora može obavljati lice koje je diplomirani inženjer rudarstva.

(4) Poslove geološkog inspektora može obavljati lice koje je diplomirani inženjer geologije.

(5) Poslove elektroenergetskog inspektora u rudarstvu može obavljati lice koje je diplomirani inženjer elektroenergetike, diplomirani inženjer elektrotehnike - smjer energetika ili diplomirani inženjer elektrotehnike - smjer elektroenergetika.

(6) Poslove inspektora za naftu i plin mogu obavljati lica koja imaju jedno od navedenih zvanja: diplomirani inženjer tehnologije, diplomirani inženjer hemijskih procesa, diplomirani inženjer mašinstva, diplomirani inženjer saobraćaja, diplomirani ekonomista, diplomirani inženjer za proizvodnju i menadžment, diplomirani ekolog, diplomirani inženjer poljoprivrede, specijalista strukovni inženjer mašinstva ili diplomirani pravnik.

(7) Poslove pomoćnika direktora - glavnog republičkog tehničkog inspektora može obavljati lice koje ima jedno od tehničkih zvanja koja su propisana u st. od (1) do (6) ovog člana.

Član 10.

(1) Poslove inspektora za cestovni saobraćaj mogu obavljati lica koja imaju jedno od navedenih zvanja: diplomirani inženjer saobraćaja ili diplomirani inženjer građevinarstva.

(2) Poslove inspektora za željeznički saobraćaj mogu obavljati lica koja imaju jedno od navedenih zvanja: diplomirani inženjer saobraćaja, diplomirani inženjer građevinarstva, diplomirani inženjer elektronike i telekomunikacija, diplomirani inženjer telekomunikacija, diplomirani inženjer elektroenergetike, diplomirani inženjer elektroenergetike i automatike ili diplomirani inženjer mašinstva.

(3) Poslove inspektora za vodni saobraćaj mogu obavljati lica koja imaju jedno od navedenih zvanja: diplomirani inženjer mašinstva, diplomirani inženjer brodogradnje ili diplomirani inženjer saobraćaja.

(4) Poslove inspektora za poštanski saobraćaj, elektronski potpis i telekomunikacije mogu obavljati lica koja imaju jedno od navedenih zvanja: diplomirani inženjer saobraćaja ili diplomirani inženjer elektrotehnike - smjer računarstvo i informatika ili diplomirani inženjer elektrotehnike - smjer elektronika i telekomunikacije.

(5) Poslove pomoćnika direktora - glavnog republičkog saobraćajnog inspektora može obavljati lice koje ima jedno od zvanja koja su propisana u st. od (1) do (4) ovog člana.

Član 11.

(1) Poslove urbanističko-građevinskog inspektora mogu obavljati lica koja imaju jedno od navedenih zvanja: diplomirani inženjer građevinarstva, diplomirani inženjer arhitekture ili diplomirani prostorni planer.

(2) Poslove ekološkog inspektora mogu obavljati lica koja imaju jedno od navedenih zvanja: diplomirani ekolog, diplomirani inženjer zaštite životne sredine, diplomirani biolog, diplomirani hemičar, diplomirani inženjer tehnologije, diplomirani inženjer poljoprivrede ili diplomirani inženjer šumarstva.

(3) Poslove pomoćnika direktora - glavnog republičkog urbanističko-građevinskog i ekološkog inspektora može obavljati lice koje ima jedno od zvanja koja su propisana u st. (1) i (2) ovog člana.

Član 12.

(1) Poslove inspektora rada mogu obavljati lica koja imaju jedno od navedenih zvanja: diplomirani pravnik, diplomirani inženjer zaštite na radu, diplomirani inženjer mašinstva, diplomirani inženjer građevinarstva, diplomirani inženjer arhitekture, diplomirani inženjer elektrotehnike, diplomirani inženjer elektroenergetike, diplomirani inženjer elektroenergetike i automatike, diplomirani inženjer hemijske tehnologije ili diplomirani ekonomista.

(2) Poslove pomoćnika direktora - glavnog republičkog inspektora rada može obavljati lice koje ima jedno od zvanja koja su propisana za inspektora rada.

Član 13.

(1) Poslove zdravstvenog inspektora mogu obavljati lica koja imaju jedno od navedenih zvanja: doktor medicine, doktor stomatologije, magistar farmacije, diplomirani medicinar zdravstvene njege, diplomirani medicinar fizioterapije, diplomirani sanitarni inženjer ili diplomirani fizioterapeut.

(2) Poslove farmaceutskog inspektora mogu obavljati lica koja imaju jedno od navedenih zvanja: magistar farmacije ili doktor medicine.

(3) Poslove inspektora za nejonizujuće zračenje mogu obavljati lica koja imaju jedno od navedenih zvanja: diplomirani fizičar, diplomirani inženjer elektrotehnike svih stručnih zvanja i usmjerenja, profesor fizike, diplomirani ekolog ili diplomirani mašinski inženjer.

(4) Poslove inspektora za hemikalije i biocide mogu obavljati lica koja imaju jedno od navedenih zvanja: diplomirani hemičar, diplomirani inženjer hemijske tehnologije, diplomirani inženjer prehrambene tehnologije, magistar farmacije, diplomirani sanitarni inženjer, diplomirani inženjer poljoprivrede za prehrambenu tehnologiju ili diplomirani inženjer poljoprivrede za preradu i kontrolu poljoprivrednih proizvoda.

(5) Poslove inspektora za socijalnu zaštitu mogu obavljati lica koja imaju jedno od navedenih zvanja: diplomirani socijalni radnik ili diplomirani pravnik.

(6) Poslove inspektora za predmete opće upotrebe i protivepidemijsku zaštitu mogu obavljati lica koja imaju jedno od navedenih zvanja: diplomirani inženjer tehnologije, diplomirani inženjer poljoprivrede, magistar farmacije, doktor medicine, diplomirani sanitarni inženjer, diplomirani hemičar, diplomirani menadžer zdravstvene zaštite, doktor veterinarske medicine ili diplomirani veterinar.

(7) Poslove pomoćnika direktora - glavnog republičkog zdravstvenog inspektora može obavljati lice koje ima jedno od zvanja koja su propisana u st. od (1) do (6) ovog člana.

Član 14.

(1) Poslove inspektora za prosvjetu i sport mogu obavljati lica koja imaju jedno od navedenih zvanja: diplomirani pravnik, profesor sociologije, profesor filozofije, profesor jezika i književnosti, profesor geografije, profesor psihologije, profesor pedagogije, diplomirani pedagog, profesor historije, profesor matematike, profesor fizike, profesor informatike, profesor hemije, profesor biologije, odnosno profesor dvopredmetne grupe predmeta od kojih je bar jedan naveden u ovom stavu, profesor razredne nastave, diplomirani bibliotekar, diplomirani arhivist, profesor tjelesnoga odgoja, diplomirani inženjer saobraćaja, diplomirani komunikolog ili diplomirani ekonomista.

(2) Poslove pomoćnika direktora - glavnog republičkog inspektora za prosvjetu i sport može obavljati lice koje ima jedno od zvanja koja su propisani za inspektora za prosvjetu i sport.

Član 15.

Poslove inspektora za zaštitu od požara mogu obavljati lica koja imaju jedno od navedenih zvanja: diplomirani inženjer zaštite od požara, diplomirani inženjer zaštite na radu, diplomirani inženjer građevinarstva, diplomirani inženjer elektrotehnike, diplomirani inženjer elektroenergetike, diplomirani inženjer mašinstva ili diplomirani inženjer hemijske tehnologije.

(2) Poslove pomoćnika direktora - glavnog republičkog inspektora za zaštitu od požara može obavljati lice koje ima jedno od zvanja koja su propisana za inspektora za zaštitu od požara.

Član 16.

Poslove inspektora za poseban nadzor i unutrašnju kontrolu može obavljati diplomirani pravnik.

Član 17.

Lica koja su na dan stupanja na snagu ovog pravilnika zatečena u vršenju poslova inspeksijskog nadzora u odgovarajućem inspeksijskom zvanju za koje su ispunjavali uvjete stručne spreme prema Zakonu o inspekcijama u Republici Srpskoj ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 74/10, 109/12, 117/12 i 44/16) nastavljaju sa obavljanjem inspeksijskih poslova u odgovarajućem inspeksijskom zvanju utvrđenom Zakonom o inspekcijama Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske, broj 18/20).

Član 18.

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenom glasniku Republike Srpske".

Broj: 24.012/020-9-10/20
7. jula 2020. godine
Banjaluka

V.d. direktora,
Dragutin Škrebić, s.r.

Sindikata zdravstva i socijalne zaštite

Na osnovu člana 240. stav 3. Zakona o radu ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 1/16 i 66/18), Sindikat zdravstva i socijalne zaštite, s jedne strane, i Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite, s druge strane, zaključuju

**POSEBNI KOLEKTIVNI UGOVOR
O IZMJENI POSEBNOG KOLEKTIVNOG UGOVORA
ZA ZAPOSLENE U OBLASTI SOCIJALNE ZAŠTITE
REPUBLIKE SRPSKE**

Član 1.

U Posebnom kolektivnom ugovoru za zaposlene u oblasti socijalne zaštite ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 47/18) u članu 35. u st. 1. i 2. broj: "30" zamjenjuje se brojem: "20".

Član 2.

Ovaj kolektivni ugovor stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenom glasniku Republike Srpske".

Sindikata zdravstva i
socijalne zaštite RS,
predsjednik,
Milenko Granulić, s.r.

Broj: 59/20
2. jula 2020. godine
Banjaluka

Ministarstvo zdravlja i
socijalne zaštite RS,
ministar,
Dr. Alen Šeranić, s.r.

Broj: 11/05-122-22-1/18
2. jula 2020. godine
Banjaluka

Nakon uvida u tekst Pravilnika o sakupljanju, prevozu i obilježavanju nusproizvoda i njihovih proizvoda ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 63/20) uočena je tehnička greška, te se da je

ISPRAVKA**Pravilnika o sakupljanju, prevozu i obilježavanju
nusproizvoda i njihovih proizvoda**

1. U Pravilniku o sakupljanju, prevozu i obilježavanju nusproizvoda i njihovih proizvoda ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 63/20) u preambuli teksta poslije riječi: "nusproizvodima" dodaju se riječi: "životinjskog porijekla", a poslije broja: "60/13" dodaju se riječi: "i 94/19".

2. Ova ispravka objavit će se u "Službenom glasniku Republike Srpske".

Broj: 12.05-335-528/20
7. jula 2020. godine
Banjaluka

Sekretar,
Pavle Karapetrović, s.r.

U "Službenom glasniku Republike Srpske", broj 65, od 7. jula 2020. godine, objavljen je Pravilnik o izmjeni Pravilnika o načinu i uvjetima ustanovljavanja uzgajališta divljači, koji je donijelo Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede. Greškom, isti pravilnik je objavljen i u broju 66, 9. jula 2020. godine, pa se druga objava smatra ništavom.

Redakcija

SADRŽAJ

NARODNA SKUPŠTINA REPUBLIKE SRPSKE	
1358 Zakon o električnoj energiji	1
1359 Zakon o liječenju neplodnosti postupcima biomedicinski potpomognute oplodnje	26
1360 Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku	38
1361 Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o javno-privatnom partnerstvu u Republici Srpskoj	43
VLADA REPUBLIKE SRPSKE	
Rješenje o razrješenju vršioca dužnosti direktora JZU Bolnica "Sveti Vračevi" Bijeljina	44

Rješenje o imenovanju vršioca dužnosti direktora JZU Bolnica "Sveti Vračevi" Bijeljina	44
REPUBLIČKA UPRAVA ZA INSPEKCIJSKE POSLOVE	
Pravilnik o vrstama stručne spreme za određeno inspeksijsko zvanje, odnosno određenu oblast nadzora	44
SINDIKAT ZDRAVSTVA I SOCIJALNE ZAŠTITE	
Posebni kolektivni ugovor o izmjeni Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti socijalne zaštite Republike Srpske	47
Ispravka Pravilnika o sakupljanju, prevozu i obilježavanju nusproizvoda i njihovih proizvoda	47
Ispravka Pravilnika o načinu i uvjetima ustanovljavanja uzgajališta divljači	47

Naručilac:*

(naziv, adresa)

Matični broj* _____ ; PDV obveznik: DA NE

IB (UIO)* _____

Žiro račun* _____

E-mail adresa* _____

Telefon:* _____

Dobavljač:

JU SLUŽBENI GLASNIK REPUBLIKE SRPSKE

Veljka Mladenovića bb, Banja Luka

JIB 4400929270005; IB (UIO) 400929270005

Žiro računi:

555-007-00001332-44, 562-099-00004292-34,

552-030-00026976-18, 571-010-00001043-39;

567-162-10000010-81, 551-001-00029639-61

Telefon/faks: (051) 456-331, 456-338, 456-339, 456-342

Pretp. br. _____

* Obavezno popuniti sva polja

NARUDŽBENICA

Ovim neopozivo naručujem ukupno:

1. DVD "Službenog glasnika Republike Srpske" od 1992. do 2019. godine _____ komada po cijeni od 200 KM
2. CD "Službenog glasnika Republike Srpske" od 1992. do 2000. godine _____ komada po cijeni od 50,00 KM
3. CD "Službenog glasnika Republike Srpske" za _____ godinu _____ komada po cijeni od 20,00 KM

Napomena: Cijena primjerka CD izdanja "Službenog glasnika Republike Srpske" za jednu od prethodnih godina (1992-2019) iznosi 20 KM.

U cijene nije uračunat PDV.

U cijene nisu uračunati troškovi poštarine.

Narudžbenicu dostaviti na adresu dobavljača.

U prilogu narudžbenice dostaviti kopiju IB (UIO) za kupce koji ranije nisu dostavili IB (UIO), a za one kupce koji nisu PDV obveznici u rubrici – PDV obveznik – obavezno zaokružiti NE.

U _____ 20 ____ godine

M.P.

Potpis

